

Slori in male bele miške

DUŠAN UDOVIČ

Pokojni prijatelj in raziskovalec Pavel Stranj, ki se ga danes v dnevniku spominjam na drugem mestu, mi je nekoč v pogovoru orisal svojevrstno prihodnost raziskovalcev (med katere je prišteval tudi sebe), ki so zaposleni v raznih znanstvenih ustanovah. Dejal je, da stalno tvegajo, da postanejo kot male bele miške, ki se v kletki vrtijo okoli samih sebe in brez uspeha lovijo svoj rep. Morda je bil takrat malo depresiven, a se je v bistvu pritožil, češ, da delo raziskovalcev v družbi, tudi naši manjšinski, ni cenjeno v tolikšni meri, kot bi dejansko moralo biti.

V bistvu je imel prav in ta ugotovitev velja tudi za današnji čas. Dovolj je, da pomislimo na položaj Italije, ki danes za krizo plačuje krepko večji davek kot druge države tudi zato, ker je dolga leta premalo investirala v raziskovanje in inovacije. A kljub temu nespodbudnemu spoznanju se proračunski rezi še vedno neizprosno poznajo prav na finančnih postavkah, ki zadevajo akademski študij in raziskovanje. Nekako tako, kot da bi bila investicija v znanje potrata in nepotreben luksuz, namesto da bi bila sestavni del načrtovanja razvoja in vizije prihodnosti.

Štiridesetletnica Slovenskega raziskovalnega inštituta je priložnost, da se tudi mi vprašamo, v kolikšni meri je naša manjšinska družba znala unovčiti izredno bogato bero podatkov in novih spoznanj, ki jih je o prostoru, kjer prebivamo, v svojih številnih raziskavah prinesel Slori. In jih še prinaša, tako rekoč nepretrgano, s pomlajenim in čedalje višje izobraženim kadrom raziskovalcev. Včasih je vtis, da ves ta dragoceni material po nekaj javnih predstavah zaide na razne police, kjer v glavnem tudi obtiči, ne da bi po njem redno posegali. Če bi to delali, bi morda učinkovito pomagali iz težav manjšinski politiki, za katero ugotavljamo, da je opešana in brez potrebne svežine novih spoznanj. Pa tudi nam novinarjem bi se, roko na srce, morda zapisala kakšna netočna trditev manj.

Skratka, Slori nam je v štirih desetletjih obstoja ponudil veliko novih spoznanj, toliko, da je povsem upravičel razloge za ustanovitev profesionalnega raziskovalnega inštituta. Tako kot je veljalo doslej, bo tudi v prihodnosti od nas odvisno, ali bomo znali ta nezamenljiv doprinos znanja primerno ceniti in ga tudi izkoristiti.

RIM - Po vroči razpravi ter oporekanju leve DS in sindikata CGIL

Senat izglasoval vladi zaupnico, Draghi podprl predlog o reformi dela

RIM - Italijanski senat je včeraj ponoči kljub močnemu nasprotovanju dela leve in največje sindikalne centrale v državi potrdil načrt reformnih ukrepov italijanske vlade na področju trga dela. Predviden okvir reforme trga dela predvideva lažje odpustanje, pa tudi razširitev socialnih shem za brezposelne. V senatu potrjeni dokument postavlja širok reformni okvir, vladi pa daje mandat za dodelavo podrobnosti.

Predsednik vlade Matteo Renzi je v predstavitvi reformnega načrta poudaril, da bodo začrtani ukrepi spodbudili zaposlovanje. V odzivu na številne kritike je v sredo ob robu posebnega vrha EU o zaposlovanju v Milanu dejal, da ga bolj kot nasprotovanje opozicije spremembam skrbi brezposelnost.

Na 4. strani

NOBEL - Literatura Nagrada Francozu Modianu

OBČINA TRST Slovenščina dviguje prah

TRST - Pisanje našega dnevnika in Piccola o slovenščini v tržaškem občinskem svetu je dvignilo kar nekaj prahu. Zastopniki opozicijske desne sredine in Severne lige so vsi po vrsti proti uvedbi simultane tolmačenja, pomisli pa je izrazil tudi župan Cosolini.

Na 5. strani

ANKARA - Mesto Kobane še vedno ogroženo Vsi za poseg kopenskih sil, a nihče si ne upa tvegati

GORICA - Nadomestili osem parkomatov Plačevanje parkirnine ni več tako zamudno

GORICA - Voznikom, ki se poslužujejo modrih con v centru Gorice, ni več treba tavati po mestu v iskanju parkirnih listkov. Goriški občini je končno uspelo nadomestiti del avtomatov, ki so jih vandali oz. tatovi že spomladi poškodovali, da bi iz njih ukradli kovance. Neznanci so onesposobili kar štirinajst naprav: škoda, ki so jo povzročili, je bila večja od vsote, ki so jo spravili v žep, saj so bili nekateri avtomati tako stari, da jih ni bilo več mogoče popraviti. Občini zato ni preostalo drugega, kot da je nabavila nove, postopek izbire in nakupa pa se je vlekel več mesecev.

TRST - 40-letnica Milan Bufon o perspektivah in razvoju Slorija

TRST - Danes bo v Narodnem domu v Trstu slovesnost ob 40-letnici Slovenskega raziskovalnega inštituta, kjer bodo med drugim podelili priznanja in nagrade ter predstavili priložnostni zbornik, ki govori o zgodovini, razvoju in perspektivah inštituta. O tem smo se pogovorili s predsednikom Slorija Milanom Bufonom, ki poudarja, da ostaja ena pomembnih nalog inštituta krepitev intelektualnega potenciala.

Na 3. strani

Ste že kdaj »vzeli« avtobus?

Na 2. strani

Direktor SDGZ Šik o srečanju na GZS

Na 6. strani

Doberdobska godba Kras pomlajena

Na 15. strani

CAMINandO do Santiaga

šepet
ulice
Montecchi

Na 22. strani

BUKOVA ALI HRASTOVA DRVA

BUKOVI PELETI

POSKRBITE
ZA TOPLO
ZIMO ŽE
SEDAJ

Matija Praprotnik
Lokev 154

info: 00386 (0) 31 276 171

LJUBLJANA - Po negativni oceni pristojnih odbora za kandidaturo Alenke Bratušek

Bratuškova odstopila, slovenska vlada išče novega komisarja

LJUBLJANA/BRUSELJ - Potem ko sta ji pristojna odbora v Evropskem parlamentu v sredo dala negativno oceno, je Alenka Bratušek včeraj odstopila od kandidature za podpredsednico Evropske komisije, pristojno za energetska unija. S tem je odprla pot za to, da vlada Mira Cerarja v Bruselj pošlje nov predlog, kar naj bi storila v kratkem.

»Odstopam, saj želim, da nova slovenska vlada čim prej izbere novo kandidatko in predlog pošlje v Bruselj,« je Bratuškova zapisala v sporočilu za javnost. »Sprejemam svojo odgovornost za nastali položaj, a se hkrati tudi zavedam celotne konstelacije okoli mojega imenovanja. Upala sem, da bo Slovenija dobila močan položaj znotraj komisije in da bo domača politika stopila skupaj pri tako pomembni kandidaturi. Žal je bila moja ocena napačna,« je še zapisala v sporočilu za javnost, objavljenem na Facebooku.

Prihodnji predsednik Evropske komisije Jean-Claude Juncker pa je sporočil, da spoštuje odločitev Bratuškove. »S to svojo odločitvijo mi pomaga pri dokončnem oblikovanju Evropske komisije,« je zapisal. Po odstopu Bratuškove mora slovenska vlada Junckerju poslati nov predlog, to pa naj bi storila v najkrajšem času. »Vlada se zaveda svojih odgovornosti in pristojnosti, ki jih bo tudi izpolnila,« je za STA pojasnil direktor vladnega urada za komuniciranje Boštjan Lajovic.

Vlada na včerajšnji redni seji v zvezi z imenovanjem novega komisarskega kandidata sicer ni sprejela nobene odločitve, saj so čakali na poziv Junckerja. Koalijska usklajevanja glede možnih imen, ki bi lahko nadomestila Bratuškovo na seznamu kandidatov za evropske komisarje, so se začela že v sredo zvečer in se nadaljevala danes. Med možnimi kandidatami se omenjajo evropska poslanka iz vrst SD/S&D Tanja Fajon, ministrica za razvoj, strateške projekte in kohezijsko politiko Violeta Bulc, ki je kandidatka SMC, nekateri mediji pa omenjajo tudi Mary-Veronico Tovaš-Pleterski, ki je na direktoratu Evropske komisije za podnebne spremembe pristojna za sheme trgovanja z izpusti ogljikovega dioksida.

Socialisti in Evropska ljudska stranka (EPP) v Evropskem parlamentu so sicer izrazili podporo Fajonovi. Predsednik politične skupine EPP v Evropskem parla-

mentu Manfred Weber je slovensko vlado pozval, naj za novo kandidatko za evropsko komisarko predlaga izkušeno žensko. Ob tem je omenil, da bi tem zahtevam popolnoma ustrezala evropska poslanka Tanja Fajon. Predsednik politične skupine Socialistov in demokratov (S&D) v Evropskem parlamentu Gianni Pittella pa je poudaril, da bi bila Fajonova naravna kandidatka za položaj komisarke, vsakršna druga alternativa pa se jim ne zdi smotrna.

Premier Cerar se je na takšne pozive ostro odzval. Iz njegovega kabineta so sporočili, da premier zavrača »neprimeren in neutemeljen ultimatum« evropskih socialistov, ki Sloveniji vsiljujejo Fajonovo kot »naravno kandidatko«. Cerar je opozoril, da v skladu z lizbonsko pogodbo kandidate za komisarje predlagajo države članice, torej kandidata za novega komisarja oz. komisarko lahko predlaga le nova slovenska vlada. »Vsekakor te pristojnosti nimajo politične skupine v Evropskem parlamentu,« poudarja Cerar.

V kabinetu predsednika vlade so zapisali še, da je odrekati največji vladni in parlamentarni stranki odločilno besedo pri izbiri novega kandidata za člana Evropske komisije »nedemokratsko in v popolnem nasprotju s pravili EU«.

A predsedujoči SD Dejan Židan je dejal, da v SD še vedno vztrajajo pri Fajonovi. Izrazil pa je upanje, da ob odločanju o novem kandidatu za evropskega komisarja ne bo prišlo do preglasovanja na vladi. »To se v Sloveniji večinoma ne konča dobro,« je dejal in potrdil, da koalicija glede imena trenutno še ni usklajena.

Ko bo slovenska vlada v Bruselj poslala ime novega kandidata, bo Juncker predstavil nov seznam komisarskih kandidatov, ki ga morajo nato potrditi članice unije. Sledijo dodatna zaslišanja v Evropskem parlamentu - nove slovenske kandidatke ali kandidata ter drugih kandidatov v primeru menjav resorjev, nato bo parlament na plenarnem zasedanju glasoval o celotni Junckerjevi ekipi. Glasovanje je predvideno za 22. oktober.

Komisija za preprečevanje korupcije (KPK) je medtem včeraj, kmalu po odstopu Bratuškove od kandidature, sporočila, da je senat KPK na dopisni seji sprejel končne ugotovitve v primeru postopka predlaganja in imenovanja kandidatov za člana Evropske komisije in ugotovil, da je

bila Bratuškova v nasprotju interesov. Na KPK menijo, da je bilo sporno, da je Bratuškova odločala o svoji kandidaturi. »Ni sporno dejstvo, da je predsednica vlade predlagala sama sebe za kandidatko, sporno je to, da je o tem tudi odločala,« so poudarili.

Vodja poslancev ZaAB Jani Möderndorfer pa bo mandatno-volilni komisiji DZ (MVK) predlagal seznanitev z magnetogramom seje vlade z 31. julija, ki vsebuje zapise poteka odločanja vlade o izbiri slovenskih kandidatov za evropskega komisarja in ima sicer oznako tajnosti. Sam je namreč presenečen nad ugotovitvami KPK glede Alenke Bratušek in bo seznanitev s tajnim zapisom omenjene julijske seje vlade zahteval, ker ugotavlja, da so na KPK »brali nekaj, za kar jaz ne vem, da bi bilo«. Sam je namreč seznanjen s tem, da vlada o seznamu sploh ni glasovala, zato ga zanima, kakšen magnetogram ima KPK. (STA)

Premier Miro Cerar se bo pri iskanju novega kandidata oziroma kandidatke za evropskega komisarja moral soočiti tudi s stališči koalicijskih partnerjev, ki imajo drugačna zveza v ognju kot on

ARHIV

JUTRI - Odprtje zanimive razstave

Ponteroš v Pulju

Na ogled tudi doslej neznane fotografije - Pobudnik je Cizerouno iz Trsta

PULJ - V galeriji Makina na središčnem Kapitolinskem trgu 1 bodo jutri ob 20. uri odprli razstavo Ponterosso/Memorie (Ponteroš/Spomini). Razstava je bila pred časom na ogled tudi v Trstu, sedanjost postavitve pa bogatijo tudi fotografije Romana Grozića, reškega fotografa, ki se je leta 1979,

star 18 let, prvič pripeljal »na šoping« v Trst. S seboj je vzel tudi fotografski aparat ...

Avtorji puljske razstave so Wendy D'Ercole, Massimiliano Schiozzi in Nuša Hauser, kulturno društvo Cizerouno pa jo prireja v sodelovanju z Istrskim etnografskim muzejem.

SLOVIK - Pogovor z znanstveno direktorico Matejko Grgič

Na šagrah prodajajo samo časopise?

Vse več pozornosti posvečajo jezikovnim storitvam - Jutri dopoldne bodo v Gorici priredili zanimiv Dan odprtih glav

GORICA - Ste že kdaj »vzeli« avtobus ali naročili »kroglico« sladoleda? Ste pravkar poslali »eno« mail? Ne veste, kaj je sklopka ali grenivka? Mogoče je pa pravi trenutek, da si vzamete nekaj časa na vabilih ...

Nekako tako piše na vabilih, s katerimi mi so se pri Sloviku odločili promovirati delavnice slovenskega jezika za goriške šolarje. Podobne delavnice bi prav gotovo potrebovali tudi njihovi tržaški vrstniki, resnici na ljubo pa tudi odrasla populacija. Jezikovno znanje Slovencev v Italiji postaja namreč iz leta v leto skromnejše. Med tistimi, ki skušajo ta proces zaustaviti, je tudi Matejka Grgič, znanstvena direktorica Slovenskega izobraževalnega konzorcija, ki ima sedež v Gorici. Konzorcij se namreč ob tem, da dijakom in študentom nudi možnost dodatnega izobraževanja na primer s področja podjetništva ali uspešne komunikacije, vse bolj posveča tudi jezikovnim storitvam.

Ljudje se vedno bolj zavedajo svojih potreb, pravi direktorica, žal pa jim večkrat

Matejka Grgič

ARHIV

ne znamo priskočiti na pomoč z aktualnimi viri. »Mladim se na primer približam z aplikacijo za pametni telefon, ne pa s slovarjem iz 19. stoletja. Zato na omenjenih delavnicah ne bomo ponavljali šolske snovi, temveč ra-

je simulirali konkretne primere rabe slovenskega jezika. V naši skupnosti smo tudi premalo seznanjeni z jezikovno tehnologijo. Na internetu je veliko prosto dostopnega orodja, ki pa ga ljudje očitno ne uporabljajo. Če bi se med nami na primer uveljavila raba spletnega korpusa Gigafida, bi že davno opustili frazo, da bodo na šagrah delovali dobro založeni kioski. Saj vendar na šagrah ne prodajajo samo časopise!«

Med Slovikovimi jezikovnimi storitvami so tudi prevajanje, tolmačenje, lektoriranje in jezikovno svetovanje. V ta namen so se opremili s sodobno prevajalsko tehnologijo - računalniškim programom Trados, ki po besedah Grgičeve omogoča hitrejši in kvalitetnejši prevod. »Sistem si zapomni, kaj je že prevajal in prevajalcu sugerira prevod. Besedila so tako bolj usklajena. K sodelovanju bi radi povabili mrežo prevajalcev in jim omogočili dostop do enotne baze podatkov. Prevodi bi tako bili bolj dosledni.« Morda pa se ne bi več dogajalo, da bi italijanski anagrafe

enkrat prevedli kot anagrafski urad, drugič kot matični, tretjič pa kot upravna enota ...

Jezikovne storitve pri Sloviku za enkrat ponujajo predvsem podjetjem, zavedajo pa se, da bi jih potrebovala tudi naša društva, zato iščejo druge vire financiranja, na primer v sklopu evropskih projektov, ki bi jim omogočili, da svoje storitve ponudijo tudi neprofitnim organizacijam.

Medtem bo jutri v mali dvorani goriškega Kulturnega doma Dan odprtih glav. Sedmim študentom, ki so zaključili triletno izpopolnjevanje, bodo podelili diplome, prav tako bodo počastili tri dijake, ki so se lani odločili za šolanje na ljubljanski gimnaziji. Predvidena pa so tudi štiri kratka predavanja o tem, kaj bo vseh jutrišnjim delodajalcem (Alenka Stanič), o portalu za podjetnike-začetnike Nuvolak (Suzana Laporšek), o govorniških sposobnostih (Anita Mirjanič) in o tem, kaj pomeni biti »dobra ekipa« (Andrej Juričko). Pričetek ob 9. uri, vstop prost. (pd)

Generalna konzulka obiskala deželno upravo

TRST - Slovenska generalna konzulka Ingrid Sergaš se je včeraj na sedežu Dežele srečala z odbornico za javna dela in prostorsko načrtovanje Mariagrazia Santoro. Med drugim sta se pogovarjali o položaju špertske dvojezične šole in o zanimanju kobarške občine za deželni okoljski načrt o razvoju Nadiških dolin.

MVK odločitev o vprašanju Janševega mandata prepušča poslancem

LJUBLJANA - Mandatno-volilna komisija (MVK) je odločitev o mandatu Janeza Janše (SDS) prepustila DZ. Poslancem predlaga, naj glasujejo o tem, ali Janši kljub zaporni kazni ne preneha mandat in lahko opravlja poslansko funkcijo. Če ta sklep ne bo sprejet, pa predlagajo ugotovitev, da zaradi obsodbe Janši na podlagi zakona mandat preneha. S slednjim se DZ le seznani.

Glede na stališča poslanskih skupin koalicije ter ZL in ZaAB je mogoče sklepati, da DZ ne bo potrdil predloga sklepa, da Janši mandat ne preneha. Menijo namreč, da pravno-močno obsojen poslanec na zaporno kazni, daljšo od šestih mesecev, ne more opravljati poslanske funkcije. Z zavrnitvijo omenjenega sklepa bi nastopili pogoji za ugotovitev DZ, da Janši preneha mandat na podlagi 9. člena zakona o poslancih. DZ namreč o slednjem ne odloča.

Požar na avtobusu povzročil za 50.000 evrov škode

KOPER - Zaradi požara mestnega avtobusa, do katerega je prišlo v sredo po 16. uri na Cesti na Markovec v Kopru, je nastalo za okrog 50.000 evrov škode. Kriminalistični tehnik so z ogledom požara ugotovili, da je začelo goreti v zadnjem, motor-nem delu avtobusa, do požara pa je prišlo zaradi tehnične napake. Na avtobusu je bilo nekaj potnikov, ki so se pravočasno umaknili iz vozila. Ogenj se je razširil in avtobus je zgorel v celoti. Zaradi požara, ki so ga pogasili gasilci koprške poklicne gasilske brigade, je bil na Markovcu promet oviran tri ure.

ŠTIRIDESET LET SLORIJA - Predsednik Milan Bufon o pomenu jubileja ter razvoju in perspektivah

»Inštitut je toliko vreden, kolikor ga družbeno okolje sprejema«

TRST - Slovenski raziskovalni inštitut bo danes popoldne v Narodnem domu v Trstu slovesno proslavil štiridesetletnico delovanja. Na slovesnosti, ki bo predstavljala vrhunec praznovanja tega pomembnega jubileja, bodo podelili priznanja, nagrade natečaja Slori 2014 in predstavili novo publikacijo Raziskovanje Slovencev v Italiji: razvoj, izzivi, perspektive. Prisotne bo nagovoril tudi sedanji predsednik Slorija Milan Bufon, ki smo ga zaprosili za pogovor o pomenu jubileja ter pomenu in perspektivah znanstvenega raziskovanja med Slovenci v Italiji.

Dr. Bufon, kaj vam pomeni ta štiridesetletnica?

Štiridesetletnica je gotovo priložnost za nas, da potegnemo neko črto pod opravljeno delo in razmislimo o bodočih razvojnih možnostih ter da se ob priložnosti proslave spomnimo vseh tistih, ki so soustvarjali raziskovalno delo na inštitutu v preteklosti in so osnovali dediščino, s katero lahko razpolaga inštitut na svoji bodoči razvojni poti. Kot sem zapisal v priložnostni publikaciji, inštitut ob štiridesetletnici ponazarja tudi razvojno pot, ki jo je po eni strani opravila sama manjšina - v tem smislu je bil inštitut vedno dober pokazatelj stanja in življenjskosti slovenske skupnosti v Italiji - po drugi strani pa razvojno pot samega raziskovalnega pristopa do manjšinske problematike, ki se je v teh štiridesetih letih spremenil. Zato sem članek poimenoval Od raziskovanja tlačene manjšine (to je bil Šiškovičev marksistični pristop) do akterja evropskih integracij, kar je naš potencial v tem času.

Kaj pomeni delovanje raziskovalnega inštituta za neko narodno skupnost, kot je naša? Koliko manjšin v Evropi razpolaga oz. premore tovrstno ustanovo?

Ni veliko manjšin, ki razpolagajo s profesionalnim raziskovalnim inštitutom. V tem smislu lahko rečemo, da je slovenska manjšina v Italiji zorala ledino oz. bila med prvimi manjšinami, ki se je tako profilirala in profesionalizirala in tudi preko takega inštituta, kot je naš, skušala zastaviti neko vizijo, razvojno pot in politiko. Upam si trditi, da je, čeprav je inštitut danes po mojem mišljenju še dosti bolj potreben kot takrat, ko je nastal, ker so problemi dosti bolj kompleksni ter zato politike usmerjanja in reševanja le-teh toliko bolj težavne in potrebujejo poglobljanje, paradoksalno to, da je kontekst slabši kot takrat, ko je inštitut nastal oz. nimamo sposobnosti, da prenesemo rezultate raziskovanja v neko razvojno politiko. To manjka. Zato rabimo neko sistemsko organizacijo, ki je temu primerna in temu služi.

Je pa tudi res, da bi morale biti raziskovalne naloge takega inštituta prilagojene potrebam samega družbenega sistema, znotraj katerega deluje. Tu vidim tri različne ravni delovanja: to je ožja manjšinska družbena stvarnost, dalje se je v zadnjih letih okrepil raziskovalni interes za samo Deželo Furlanijo Julijsko krajino, ki se poslužuje naših rezultatov oz. nam - in upamo, da bo v prihodnje tega tudi več - nalaga določene naloge, da jih izpolnimo zanj. Tu mislim recimo na prvo konferenco o Slovincih v Italiji v skladu z deželnim zakonom za Slovence, katere smo bili vsebinski organizatorji, poleg tega smo skupaj s kolegi Furlanskega filološkega društva, s katerim tudi sodelujemo, pripravili prvo raziskavo o manjšinah v deželni stvarnosti. Nekoliko slabše vidim stanje v odnosu do matične Slovenije. Bojim se, da se je Slovenija po osamosvojitvi postopoma zapirala vase in ne vidi več pravega smisla v komunikaciji s svojimi manjšinami zunaj svojih meja oz. te odnose ne uspe postaviti na neko sodobno raven. Te tri ravni želimo torej v prihodnje še razvijati.

Milan Bufon:
Širjenje in krepitev intelektualnega potenciala je ena pomembnih nalog inštituta tudi v bodoče

FOTODAMJ@N

Kakšna pa je zavest o pomenu Slorija v naši javnosti? V kolikšni meri družba in politika upoštevuata izsledke vaših raziskav?

Tu je treba še ogromno narediti za to, da imamo neko interno kohezijo in skupne vizije. Šolstvo je tak mejnik na tem področju, ker nimamo jasnih pogledov na to, recimo, ali sprejemamo oz. v kakšni meri sprejemamo neslovensko govoreče učence, ki so stvarnost teh šol oz. kakšno politiko moramo razvijati, če želimo vsaj del le-teh pritegniti v manjšinsko stvarnost. To se namreč dogaja v vseh drugih manjšinah: manjšinski potencial oz. jezikovni potencial neke manjšine se širi na račun tistih, ki jih pridobiva k sebi, na ta način se revitalizira jezik. Tu smo mi malo vezani na neke percepcije, češ da je samo tisti, ki je rojen Slovenec, predstavnik neke manjšine, nimamo pa neke vizije in politike do tistih, ki se vključujejo v to okolje ali pa se vanj vračajo. Temu področju je inštitut posvetil kar nekaj raziskav.

Je tudi med nami opaziti prepričanje, da sta znanje in raziskovanje odveč, če ne prineseta takojšnjih rezultatov oz. če izsledki niso takoj uporabni?

Odveč v smislu, da se marsikdaj sliši, žalibog tudi od predstavnikov krovnih organizacij, čemu rabi Slovenski raziskovalni inštitut. To stanje je pač rezultat situacije, v kateri smo, te mučne in dolge tranzicije, ki se je pričela že v drugi polovici 80. let z zmanjšanjem podpore, ko se je Jugoslavija začela razbijati in do danes, ko se nismo znali na novo postaviti na noge. Inštitut je toliko vreden, kolikor ga družbeno okolje sprejema in zna integrirati v svoje razvojne vizije. Jasno, da je inštitut nepotreben, če imamo neko manjšinsko stanje, kjer nimamo nobene vizije in ne želimo razvijati nobene razvojne politike. Obema predsednikoma krovnih organizacij sem rekel: »Nimamo, da imamo nek inštitut, če ga ne znate uporabiti.« Smisel je v tem, če znamo vsi skupaj nekaj ustvariti za prihodnost in naslednje generacije. Ampak, če nimamo ciljev in ambicij, je jasno tudi raziskovanje tega področja nepomembno: dajmo potem prioriteto pevskim zborom, folklornim skupinam, čemurkoli mislimo, da je bolj potrebno.

Ekipo Slorija sestavljajo danes sorazmerno mladi raziskovalci, ki so po besedah predsednika nadzornega odbora Sergija Lipovca dobra odskočna deska za nadaljnji razvoj. V kakšno smer bo moral po vašem iti ta razvoj? Katere so prioritete?

Da, v zadnjih desetih letih je inštitut u znotranjo reorganizacijo uspelo bistve-

no pomladiti strukture. V to smo vložili kar precej napora z raznimi instrumenti, kot so bile nagrade diplomskih in doktorskih del, skušali smo pritegniti mlade v naše okolje in jih usmerjati na študijski poti. To je nekaj, kar mislim, da je nujno delati še naprej. Zdaj imamo projekt Banka znanja, ki si ga je sicer zamislil že pokojni Darko Bratina,

da bi znali povezati vse naše strokovne potencialne in da lahko z njimi operiramo in komuniciramo ne glede na to, kje pač so. To je po mojem eno izmed ključnih prioriteten področij. Širjenje in krepitev intelektualnega potenciala je ena pomembnih nalog inštituta tudi v bodoče. Na drugem mestu je pomoč pri interni koheziji znotraj manjšine: v bodoče načrtujemo okroglo mizo, na kateri bi razpravljali o organiziranosti Slovencev v Italiji. Tretje področje pa je, da povečujemo našo vlogo v odnosu do deželne stvarnosti. Dežela se mora uveljaviti kot multikulturalno, multietnično, večjezično območje stika različnih jezikov in kultur. To je primarni evropski problem in tu je spet lahko dežela FJK model za prihodnost, kot je bila v času odprte meje. Tu mislim, da lahko inštitut marsikaj prispeva in pomaga deželi, da zgradi svojo podobo, Dežela pa rabi tudi svoje politike. Nedopustno je namreč, da ima Dežela zakon za zaščito Slovencev, ki pa nima enega evra. Dežela mora tudi vlagati vase, če želi igrati neko vlogo v tem okolju. Potem je tu še želja po prispevanju k čezmejni družbeni integraciji med Slovenijo in Italijo, kjer je sodelovanje z drugimi institucijami v Sloveniji pri tem lahko v veliko pomoč, ampak od same Slovenije potrebujemo tudi bolj aktivno politiko, ki jo doslej malo pogrešamo.

Dela je po mojem za naš inštitut ogromno, jasno pa je, da so moči relativno zelo skromne, ker je naš proračun relativno

skromen, majhen. Delno smo ga povečali z evropskimi projekti, ampak to je konjunkturalna in ne sistemska rešitev. Upamo, da se bo znotraj evropskih projektov ohranil poseben steber, ki gradi ravno na povezovanju med manjšinami oz. vključenosti le-teh v izvajanje teh projektov. To je za nas ključnega pomena, da tudi na ta način prispevamo k uresničitvi teh ciljev.

Kakšne so torej perspektive za inštitut in za znanstveno raziskovanje nasploh?

Perspektive so po mojem ugodne. Če gledamo objektivno, nikoli doslej nismo imeli tako odprte politične družbene situacije, vsi smo v združenji Evropi, same italijanske in deželne oblasti so dosti bolj odprte do neitalijanskega okolja oz. manjšinskih vprašanj, zato smatram, da so potenciali zelo veliki in jim moramo dati neko organiziranost znotraj manjšine ter med manjšino in večinskim družbenim okoljem, ki bo omogočala doseg skupnih ciljev. Ni manjšina tista, ki mora rešiti problem multikulturalnosti, manjšina mora gojiti svojo kulturo in jezik, ampak je del nekega širšega sistema, ki je dejansko multikulturen. Dežela FJK je lep izraz te nove evropske stvarnosti. To ni problem, ki je vezan samo na stare, klasične manjšine, problem integracije in sobivanja je širši problem, pri katerem pa lahko mi s svojo izkušnjo kot manjšina damo dober doprinos. To moramo znati uveljaviti.

Ivan Žerjal

slovenski raziskovalni inštitut
istituto sloveno di ricerche
slovene research institute

SLOVESNOST OB 40-LETNICI SLOVENSKEGA RAZISKOVALNEGA INŠTITUTA

Petek, 10. oktober 2014,
ob 15.30

Narodni dom v Trstu
Velika dvorana (Aula Magna)
Ul. Filzi 14, Trst

Program

- Fotografski utrinki štirih desetletij delovanja
Glasbena spremljava:
Glasbena matica
- Uvodni nagovor
Prof. Milan Bufon,
predsednik SLORI
- Pozdravi gostov
- Podelitev priznanj
- Nagrade natečaja SLORI 2014 za
diplomska in poddiplomska dela
- Zaključna glasbena točka

Slovesnost povezuje radijska in televizijska urednica ter voditeljica, nekdanja sodelavka SLORI **Vida Valenčič**.

RIM - Po žolčni razpravi in kontestacijah levice DS in sindikata CGIL

Zaupnica vladi v senatu Draghi podprl reformo dela

RIM - Italijanski senat je včeraj ponoči kljub močnemu nasprotovanju dela levice in največje sindikalne centrale v državi potrdil načrt reformnih ukrepov italijanske vlade na področju trga dela. Predviden okvir reforme trga dela predvideva lažje odpuščanje, pa tudi razširitev socialnih shem za brezposelne. V senatu potrjeni dokument postavlja širok reformni okvir, vladi pa daje mandat za dodelavo podrobnosti.

Predsednik vlade Matteo Renzi je v predstavitvi reformnega načrta poudaril, da bodo začrtani ukrepi spodbudili zaposlovanje. V odzivu na številne kritike je v sredo ob robu posebnega vrha EU o zaposlovanju v Milanu dejal, da ga bolj kot nasprotovanje opozicije spremembam skrbi brezposelnost.

Proti reformnemu načrtu so glasovali vsi v stranki Forza Italia nekdanjega premiera Silvia Berlusconi. Med kritiki so bili tudi predstavniki Renzijeve Demokratske stranke, a so na koncu glasovali za zaupnico vladi. Eden od kritičnih senatorjev DS, Walter Tocci, je denimo napovedal glas za reformni načrt le zato, da se, kot je dejal, prepreči vladno krizo. Nato bo, da bo izrazil svoje nasprotovanje predvidenim ukrepom, odstopil, je napovedal.

Na levici je zaskrbljenost vezana predvsem na še nedodelane načrte, da se v področni zakonodaji zavže klavzulo, ki odpuščenim delavcem omogoča tožbo delodajalca, tako da jim je ta lahko prisiljen vrniti delo. Renzi predvideva, da bi po novem odpuščenim delavcem ostala le pravica do odpravnine.

Za reformni načrt je glasovalo 165 senatorjev, proti jih je bilo 111, dva pa sta bila vzdržana. Dokument mora zdaj potrditi še poslanska zbornica, spodnji dom parlamenta. To pomeni, da sprememb ne bo še vsaj nekaj mesecev. Renzi je medtem pozno sinoči omenil možnost, da vlada tudi v poslanski zbornici glede predlo-

ga o reformi dela postavi vprašanje zaupnice.

Včeraj se je o vladnem predlogu o reformi dela pozitivno izrekel tudi predsednik Evropske centralne banke Mario Draghi. Ob tem je dejal, da morajo reforme trga dela olajšati podjetjem zaposlovanje mladih, ne pa njihovo odpuščanje. Izrazil je tudi prepričanje, da reforma trga dela ne bo povzročila množičnih odpuščanj, saj je bila država v recesiji tako dolgo, da so tista podjetja, ki so hotela odpuščati, to že opravila.

Draghi, ki je svoja stališča povedal na konferenci inštituta Brookings v Washingtonu, je naglasil nujnost strukturnih reform, brez katerih po njegovem ne bo mogoče zmanjšati brezposelnosti.

Renzi je bil včeraj kljub kontestacijam iz vrst lastne stranke videti zadovoljen ANSA

DAMASK / ANKARA - Medtem ko so džihadisti včeraj kljub letalskim napadom napredovali

Kobane: vsi so za poseg kopenskih sil, a v resnici kaže, da nihče noče tvegati

V mestu Kobane so včeraj ves dan odmevale eksplozije po letalskih napadih pod vodstvom ZDA

ANSA

WASHINGTON - Direktorica Mednarodnega denarnega sklada Christine Lagarde vidi možnost nove recesije v območju evra

WASHINGTON - Generalna direktorica Mednarodnega denarnega sklada (IMF) Christine Lagarde vidi 35 do 40 odstotkov možnosti za novo recesijo v območju evra. »To ni malo,« je včeraj dejala v Washingtonu in dodala, da se ji s pravimi politikami lahko izognemo. Upa tudi, da bo narejenega še več v boju proti deflaciji v območju evra. Lagardova je na novinarski konferenci v okviru letošnjega letnega zasedanja IMF in Svetovne banke spomnila, da je IMF že pred enim letom opozarjal na tveganje trajno nizke inflacije v območju evra. Evropska centralna banka je sicer sprejela nekatere ukrepe v boju proti deflaciji, a Lagardova pričakuje še več. »Upamo, da bo storjenega še več,« je dejala.

IMF je v oktobrskem poročilu o obetih za svetovno gospodarstvo poslabšal napoved rasti za območje evra. Letos mu napovedujejo 0,8-odstotno rast bruto domačega proizvoda (BDP), prihodnje leto pa 1,3-odstotno.

Glede Grčije in vprašanja morebitne nove pomoči za to ranljivo članico evrskega območja je dejala, da se vsaka država sicer sama odloči, kaj hoče in kako hoče ukrepati glede svoje finančne situacije. Veseli jo, da se je položaj Grčije občutno izboljšal, a hkrati verjame, da bi bila država na poti nadaljnjega napredka v boljšem položaju, če bi imela »previdnostno podporo«. »Mi smo pripravljeni pomagati. Menimo, da bi to lahko bilo učinkovito,« je dejala.

Vprašanje je naneslo tudi na reformo sistema kvot v IMF, ki bi med drugim okrepila moč hitro rastočih držav, a je zasta-

la. »Reforma iz leta 2010 je absolutno nujna in mora biti uveljavljena,« je dejala in spomnila, da se je zataknilo v ameriškem kongresu, ki reformi (še) ni prižgal zelene luči. Brez ZDA zadostnega, 85-odstotnega soglasja v IMF za reformo ni mogoče doseči.

Lagardova upa, da bodo različne veje ameriških oblasti razumele pomen reprezentativnosti IMF v smislu svetovnega gospodarstva in moči posameznih držav. Prva dama IMF je ob tem sicer zagotovila, da slabša zastopanost držav v sistemu kvot ne pomeni, da so te države slabše zastopane tudi v vodstvenih strukturah in pri delu IMF.

IMF svetovnemu gospodarstvu za letos napoveduje 3,3-odstotno rast, prihodnje leto pa 3,8-odstotno, kar je slabše od julijske napovedi. V skladu ob tem vedno bolj opazajo, da so razlike med državami velike in da ni mogoče na splošno ugotavljati, ali razvite države kot skupina napredujejo ali ne. To velja tudi za hitro rastoče države, je povedala Lagardova. Nerazvite države in razvijajoče se države medtem rastejo impresivno, zato je po mnenju Lagardove toliko bolj zaskrbljujoča epidemija ebola, ki je do slej najbolj prizadela tri zahodnoafriške države - Gvinejo, Libero in Siero Leone. Epidemija bi lahko ogrozila gospodarski napredek teh držav, je opozorila Francozinja.

V prihodnje bo za spodbujanje gospodarstva po njenem mnenju še naprej pomembna monetarna politika, pri čemer je dejala, da bo v območju evra in na Japonskem potrebne še več prilagodljivosti za podporo gospodarstvu. Na mestu so, tako Lagardova, tudi bolj rasti prijazne fiskealne politike.

DAMASK / ANKARA - Spopadi med skrajneži iz vrst Islamske države (IS) in kurdskega borca za sirske Kobane pri meji s Turčijo se nadaljujejo in islamisti kljub nadaljevanju letalskih napadov nadzorujejo že tretjino mesta. Ankara je v luči vse večjega pritiska glede vojaškega posredovanja zavrnila možnost samostojne kopenske operacije. Borci Islamske države so kljub silovitemu odporu kurdskega sila napredovali pri prodiranju v mesto in so po navedbah nevladne organizacije Sirski observatorij za človekove pravice prevzeli nadzor že nad več kot tretjino.

Kobane je vse od ponedeljka, ko so vanj vstopili islamisti, prizorišče srditih uličnih spopadov, v katerih so očitno šibkejši kurdske borci, ki so veliko slabše oboroženi kot džihadisti. Prodiranje islamistov v določeni meri upočasnjujejo zračni napadi držav mednarodne koalicije pod vodstvom ZDA, ki se še naprej nadaljujejo. A kot je posvaril tiskovni predstavnik Pentagona John Kirby, ti ne bodo prinesli rešitve za Kobane. Kot je dodal, bodo na koncu morali skrajneže poraziti uporniki v Siriji in iraške sile v Iraku, kar pa bo vzelo še precej časa.

Tudi turški zunanji minister Mevlut Cavusoglu je ob obisku generalnega sekretarja zveze Nato Jensa Stoltenberga v Ankari menil, da zgolj letalski napadi ne bodo prinesli miru v Siriji ter da bi morali začeti razmišljati o drugih možnostih, vključno s kopensko operacijo v

V obstreljevanju v Donecku več mrtvih

KIJEV - V vzhodnem ukrajinskem mestu Doneck je bilo ponoči v hudem obstreljevanju ubitih pet civilistov, so včeraj po poročanju francoske tiskovne agencije AFP sporočile lokalne oblasti. Do obstreljevanja je prišlo že v sredo ponoči, in sicer v bližini obkoljenega letališča v Donecku. Ukrajinska vojska pa je sporočila, da so uporniki ponoči v štirih topniških napadih streljali proti letališču, obstreljevanje pa se je nadaljevalo tudi včeraj zjutraj.

Severovzhodne soseske Donecka, ki so bližje letališču, so bile priča kar nekaj spopadom, medtem ko se na območju že od maja nahaja tudi nekaj ukrajinskih kontingentov, ki skušajo preprečiti več kot teden trajajoče napade separatistov. Poročevalec AFP je včeraj dejal, da je bil priča obstreljevanju, v katerem sta bila ubita dva človeka, prav tako pa je bilo poškodovanih več trgovin. Tudi separatistične oblasti v Donecku so sporočile, da so bile v obstreljevanju uničene številne stanovanjske stavbe, prav tako pa sta bila zadeta dva nakupovalna centra.

sodelovanju s proti IS usmerjenimi sirske uporniki. »Zračni napadi lahko obrnejo razmerje moči in ustavijo IS, ne bodo pa zadostovali za očiščenje regije Islamske države,« je dejal Cavusoglu.

Na Turčijo kot pomembno članico Nata se v zadnjem času krepi pritisk, naj uporabi svojo vojaško moč proti džihadistom v Siriji. Turški parlament je minuli teden dal zeleno luč za vojaško posredovanje proti džihadistom v Siriji in Iraku, a kot je zatrdil Cavusoglu, ni realistično pričakovati, da bi Turčija kopensko operacijo vodila sama.

»Pogovarjamo se. Ko bo sprejeta skupna odločitev, se Turčija ne bo branila odigrati svoje vloge.« Poudaril je tudi, da resničnega miru v Siriji ni mogoče doseči brez odhoda sirskega predsednika Bašarja al Asada in njegovega režima.

Turški predsednik Recep Tayyip Erdogan je že pred tem dejal, da bi pred morebitnim vojaškim posredovanjem Turčije v Siriji morali znotraj Sirije oblikovati varno območje za begunce, ki bi ga omogočili z vzpostavitvijo območja prepovedi preletov. O vzpostavitvi t. i. tamponske cone sta se včeraj pogovarjala tudi Stoltenberg in Cavusoglu, medtem ko tega še ni bilo na dnevnem redu drugih članic Nata, je pojasnil novi generalni sekretar zaveznitstva.

Sirska vlada v Damasku se je ostro odzvala na morebitno vzpostavitev tamponskega območja. Namestnik zunanjegega ministra Fajzal al Mekdad je pri tem kritiziral predvsem Francijo, ki je podprla turški predlog. Damask namreč to ocenjuje kot napad na suverenost in oze-meljsko celovitost Sirije. Tudi Rusija je kot trden zaveznik sirskega režima zatrdila, da morebitna vzpostavitev tamponskega območja na severu Sirije potrebuje odobritev Združenih narodov, medtem ko bi bili enostranski poskusi ene države ali koalicije za vzpostavitev tamponskega območja »nezakoniti«.

V treh tednih spopadov za Kobane je umrlo najmanj 400 ljudi, več kot 160.000 se jih je zateklo prek meje v Turčijo. Kurdi v Turčiji so prepričani, da bi lahko vlada v Ankari storila več za obrambo mesta in zaradi tega že več dni protestirajo na ulicah mest na jugozahodu Turčije, kjer je večinsko kurdsko prebivalstvo, pa tudi v Carigradu. Torkovo nasilje med prokurdsкими protestniki in turško policijo je po zadnjih podatkih zahtevalo 23 smrtnih žrtev. (STA)

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
faks 040 7786339
trst@primorski.eu

Primorski
dnevnik

TRŽAŠKI OBČINSKI SVET - Odzivi na pisanje Primorskega dnevnika in Piccola

Za opozicijo je slovenščina potrata javnega denarja

Župan Cosolini bi denar za tolmačenje raje namenil slovenski knjižnici

Pisanje našega dnevnika in Piccola o slovenščini v tržaškem občinskem svetu je dvignilo kar nekaj prahu v mestnih političnih krogih. Zastopniki opozicijske desne sredine in Severne lige so vsi po vrsti proti uvedbi simultane tolmačenja, pomisleke pa je v tržaškem dnevniku izrazil tudi župan Roberto Cosolini. Po njegovem je problem predvsem finančnega značaja, saj dvorana občinskega sveta nima naprave za simultano tolmačenje. »Denar za to bi Občina sicer lahko dobila iz finančnega sklada zaščitnega zakona. Mislim, da bi lahko ta denar bolje potrosili in ga npr. namesto za simultano tolmačenje namenili slovenski knjižnici,« je v Piccolu dejal Cosolini.

Vodja Demokratske stranke v mestni skupščini Marco Toncelli priznava, da o tem vprašanju ne ve nič in da se bo informiral. Možnost simultane prevajanja občinski sej v slovenščino podpira pokrajinski tajnik DS Štefan Čok. »Smo leta 2014 in ne v šestdesetih letih prejšnjega stoletja, zato je čas, da o tem vprašanju mirno debatiramo,« ugotavlja Čok. Zdi se mu pomembno, da italijanski dnevnik spremlja in povzema Primorski dnevnik, in obratno, kar se v preteklosti ni dogajalo.

Franco Bandelli (gibanje Drugi Trst) meni, da vprašanje slovenščine zna močno zamajati Cosolinijevo politično koalicijo. Prepričan je, da bosta obe levičarski stranki (SEL in SKP) tudi o tem »zbadali« župana in njegovo stranko. »Cosolini se bo moral zaradi tega prej ali slej odločiti. Ali iti na predčasne volitve ali pa poiskati nove politične zaveznike,« dodaja Bandelli, ki se dejansko v primeru razkola ponuja za nadomestitev leve v koaliciji. Nekdanji občinski odbornik v upravi Roberta Dipiazze vsekakor po-

jasnjuje, da načelno nima nič proti simultanemu prevajanju na občinskih sejah, zadevo pa naj bi v volilne namene izkoriščal predsednik občinskega sveta Iztok Furlanič.

Proti simultanemu prevajanju je tajnik Severne lige Pierpaolo Roberti. »Liga je bila vedno pozorna do omejitve raznolikosti Trsta, med katere sodijo tudi etnične in jezikovne manjšine. Mi smo za realno zaščito Slovencev, nasprotujemo pa bi se nekateri politiki igrali s slušalkami za simultano tolmačenje,« poudarja Roberti. Občinska uprava naj se po njegovem raje ukvarja z vsakdanjimi problemi občanov, če Cosolini tega ni sposoben narediti, pa naj takoj odstopi in omogoči predčasne občinske volitve.

S.T.

Podžupanja Martini, župan Cosolini in predsednik občinskega sveta Furlanič

OBČINA TRST Priznanje poslanstvu ustanove ICTP

Župan Roberto Cosolini bo na današnji izredni seji tržaškega občinskega sveta podelil častno občanstvo mednarodnemu Centru za teoretsko fiziko ICTP Abdus Salam, ki letos praznuje 50-letnico dejavnosti. Župan je prepričan, da je raziskovalni center prispeval tudi k širši mednarodni prepoznavnosti Trsta. »Vsi, ki so raziskovali in še danes raziskujejo v ICTP so tržaški občani,« je v utemeljitvi današnjega priznanja zapisal Cosolini.

V miramarskem centru, kjer so se tudi včeraj nadaljevale in sinoči zaključile prireditve ob 50-letnici, so podelili ugledne medalje Dirac 2014. Prejeli so jih fiziki Gabriele Veneziano (Italija), Ashoke Sen (Indija) in Američan Andrew Strominger. Medaljo Dirac za zasluge v znanosti podeljujejo od leta 1985 v spomin na fizika P.A.M. Diraca.

OBČINA TRST - 60-letnica priključitve mesta Italiji

Bersaljerji bodo častni meščani

Tablo v spomin na konec »jugoslovanske okupacije« Trsta bodo postavili prihodnje leto ob 70-letnici dogodka

Osmi polk bersaljerjev, ki je prvi došel v Trst po priključitvi mesta Italiji, bo odlikovan s častnim meščanstvom. Tako je sinoči odločil občinski svet, ki je potrdil odborov sklep s programom prireditev in pobud ob 60-letnici tega dogodka.

Sklep se naslanja na priporočilo občinskih svetnikov opozicije Alessie Rosolen in Franca Bandellija, ki je dvignil precej prahu, začel s protestom VZPI-ANPI ter drugih organizacij in združenj. Občinski sklep povzema priporočilo zastopnikov desnice, da se je druga svetovna vojna v Trstu končala 12. junija 1945

z odhodom jugoslovanske »okupacijske vojske«. Bandelli in Rosolenova sta predlagala, da bi Občina čim prej postavila ploščo v spomin na odhod zadnjega jugoslovanskega vojaka. Cosolinijev odbor se je odločil, da bo takšno ploščo postavil 12. junija prihodnje leto ob 70. obletnici konca »jugoslovanske okupacije« mesta.

Glavna občinska prireditev ob 60-letnici priključitve mesta Italiji bo v nedeljo, 26. oktobra. Takrat bodo tudi podelili častno meščanstvo bersaljerjem, na izredni seji občinskega sveta bo slavnostni govornik pisatelj Claudio Magris.

Tako je množica Tržačank in Tržačanov novembra leta 1954 pričakala italijansko vojsko

SREDNJEEVROPSKA POBUDA - Seminar ob 20-letnici manjšinske listine

V Evropi so se spremenile državne uprave in tudi narodne manjšine

Srednjeevropska pobuda (SEP, mednarodna kratica CEI) je pred dvajsetimi leti izdelala svojo listino za zaščito narodnih manjšin, ki je postala neke vrste politični kazipot organizacije na tem področju. Listino je podpisalo 13 članic SEP (skupaj jih je 18), ki so na včerajšnjem delovnem sestanku preverile izvajanje tega dokumenta, in sprejele, ki so v teh dvajsetih letih nastale na področju varstva manjšin. O tem so poročali Ilze Brands Kheris, ravnateljica komisariata za narodne manjšine pri OECD, Antti Korkeakivi z urada OZN za človekove pravice ter italijanski senator Francesco Palermo, podpredsednik odbora za konvencijo Sveta Evrope o manjšinah. SEP (njen sekretariat domuje v Trstu) trenutno predseduje Avstrija, zato sta srečanje uvedli avstrijski predstavnici Margit Wäsfelt in Heidemarie Gürrer. Sestanka se je udeležila tudi poslanka Tamara Blažina.

Poročevalci so precej na splošno ugotovili, da se je od podpisa omenjenega dokumenta SEP spremenilo marsikaj. Tako v položajih posameznih narodnih skupnosti kot v njihovih odnosih do držav, kjer manj-

šine živijo, in do njihovih matičnih držav. Narodna in jezikovna identiteta ni več tako črno-bela kot nekoč, je bilo slišati na srečanju, marsikje pa so se tudi spremenili odnosi med večinami in manjšinami.

Poročevalci in diskutanti so se strinjali, da bo moral SEP preveriti aktualnost manjšinske deklaracije ter jo prilagoditi no-

vim razmeram. Listina ima vsekakor vse od podpisa politični in moralni pomen, ki države članice SEP ne obvezuje k njenemu izvajanju, kar lahko smatramo kot pomanjkljivost. Slišati je bilo tudi priporočilo, da bodo morale posamezne države še marsikaj narediti za pravno in splošno zaščito svojih nacionalnih manjšin.

Predavatelji na včerajšnjem strokovnem seminarju Srednjeevropske pobude o narodnih manjšinah

FOTODAMJ@N

INDUSTRIJSKA CONA - Ul. Ressel

Požar v opuščeni hali podjetja Fissan

Včeraj so gasilci okoli 18.30 prejeli več telefonskih klicev, ki so opozarjali na požar v bivši hali podjetja Fissan v Ul. Ressel v industrijski coni (FotoDamj@N), iz katere se je valil stebel dima. Gasilci so na prizorišče prihiteli z več vozili, poleg njih so prišli še policija in karabinjerji, medtem ko reševalcev službe 118 ni bilo zraven, saj v hali po prvih informacijah ni bilo nikogar, tudi v bližini ni bilo poškodovanih oseb. Kaže, da je ogenj vzplamtel med plastičnimi posodami, ki so ostale v hali po prenehanju obratovanja, po drugih informacijah pa so se vnele smeti. Gasilci so plamene pogasili v kratkem času, okoli 20. ure so se namreč že vračali na svoj sedež.

SDGZ - Pogovor z direktorjem Andrejem Šikom po uspešnem delovnem srečanju na GZS

SDGZ zanesljiv povezovalni člen med FJK in Slovenijo

Slovensko deželno gospodarsko združenje postaja temeljni povezovalni člen med Italijo in Republiko Slovenijo oziroma med italijanskimi in slovenskimi podjetji, ki nameravajo vlagati ali iščejo partnerstva in sinergije na drugi strani meje. Dodaten dokaz je bilo delovno srečanje, ki ga je SDGZ priredilo pred dnevi v Ljubljani na sedežu Gospodarske zbornice Slovenije. Združenje je po nalogu zveze trgovinskih zbornic Furlanije-Juljske krajine Unioncamere oz. Trgovinske zbornice iz Gorice priredilo srečanje med 22 podjetji iz Italije in 50 podjetniki iz Slovenije, pri tem pa je poskrbelo za prevoze, za prevajalsko službo in tudi za izbiro najprimernejših partnerjev. Srečanje je bilo po besedah direktorja SDGZ Andreja Šika uspešno, ta uspeh pa bo zelo pomemben tudi v luči bodočih potreb članstva.

Kako je nastal projekt za poslovno srečanje pri GZS in kakšen je bil njegov namen?

Projekt se je rodil, ko je zveza Unioncamere FJK zaupala del slovenskega trga goriški Trgovinski zbornici, ki se je obrnila za pomoč na zvezo Confindercio. Ta je evidentirala nekatera italijanska podjetja, ki jih zanima vlagati v Slovenijo (med temi so bili tudi člani SDGZ), medtem ko je Združe-

Andrej Šik

nje poiskalo podjetja v Sloveniji, ki jih zanima italijanski trg. Gre za projekt za internacionalizacijo predvsem malih podjetij, ki niso dovolj strukturirana, da bi se sama podala na tuje trge. Pomemben del procesa vstopa na tuje trge se seveda začne čez mejo in je že čezmejno delovanje prvi korak internacionalizacije: pomenljiv je podatek, da je bilo srečanje za večino italijanskih podjetij, ki so sodelovala na ljubljanskem srečanju, prvi stik s slovenskimi podjetji.

Kakšen je bil odziv med slovenskimi in italijanskimi podjetniki?

Odziv je bil izjemno pozitiven, za marsikoga pa so se tudi odprle nove možnosti, o katerih prej sploh ni razmišljal.

Kakšna je bila pri tem vloga SDGZ?

Vloga Združenja je bila bistvena. Po vseh dejavnostih v zadnjih letih je bilo priznано iz več strani, tako v slovenskih kot italijanskih organizacijah, da je SDGZ bistven povezovalni člen, ki pozna oba sistema. Na slovenski strani smo v bistvu vključeni v vse pristojne dejavnike, od javne agencije za podjetništvo in tuja vlaganja Spirit (ki deluje pod okriljem ministrstva za gospodarstvo in nas ima za primarnega sogovornika v Italiji) do GZS, Obrtne zbornice Slovenije in Trgovinske zbornice Slovenije.

Glede srečanja smo se dogovorili, da bo v najprestižnejši dvorani GZS v Ljubljani, kjer je bilo okrog 150 srečanj med 22 italijanskimi in skoraj 50 slovenskimi podjetniki. Kot rečeno, je zabeležila pobuda, pri kateri je imela zelo pomembno vlogo GZS, odličen uspeh. To je bil sicer prvi in glavni del projekta, drugi pa bo s sodelovanjem drugih podjetij potekal 19. novembra.

Pred kratkim ste bili imenovani na mesto predsednika ustanove EINE, ki združuje največje industrijske cone in konzorcije ter druge javne produktivne ustanove v FJK in Venetu. Kdo so člani EINE in kakšen je namen te organizacije?

Člani EINE so ustanova za tržaško industrijsko cono Ezit, tržaška Pristaniška oblast, severnofurlanski konzorcij Cipaf, konzorcij ZIP iz Padove, konzorcij ZAI iz Verone, družba Interporto iz Padove in mešana družba »Parco produttivo del Fiumicello«. Pred štirimi leti sem bil imenovan v upravni odbor Ezita, v tem okviru pa so me kot predstavnik SDGZ predlagali za predsedniško mesto EINE, ki je rotacijska funkcija. Namen EINE je povezovati organizacije in iskati oz. spodbujati sinergije na več področjih, od privabljanja tujih investicij do koriščenja evropskih finančnih sredstev, zelo pomembne pa so tudi storitve za člane. EINE je bil med drugim eden izmed najbolj aktivnih članov pri strateškem projektu Icon, kjer je SDGZ ravno tako imelo pomembno povezovalno vlogo med slovensko in italijansko stranjo.

A.G.

POKOJNINE IN NADOMESTILA - INPS je predstavil letno poročilo za leto 2013

Zaradi gospodarske krize manj vpisov v zavod in porast povpraševanja po dopolnilni blagajni

V naši regiji živi skoraj 373 tisoč upokojencev, kar predstavlja eno tretjino populacije. Pokojninski zavod INPS je leta 2013 izplačal 504.149 pokojnin v vrednosti 6,3 milijarde evrov, kar 75.159 pokojnin je pripadalo nekdanjim javnim uslužbencem. 35% upokojencev ima pokojnino pod 1.000 evrov, 21% pa nad 2.000 evrov. 12% upokojencev prejema socialne pokojnine. V povprečju dobijo upokojenci v tržaški pokrajini višje pokojnine. To je le nekaj podatkov iz letnega poročila pokojninskega zavoda INPS, ki je na včerajšnji novinarski konferenci predstavil poročilo za leto 2013.

Deželni direktor zavoda Rocco Lauria je v družbi občinske odbornice Laure Famulari, deželnega odbornika Paola Panontina in prefektke Francesce A. Garufi postregel tudi z informacijami, ki zadevajo pokojninski načrt po končanih reformah. Dejal je, da se gospodarska kriza odraža tudi na njihovem letnem poročilu, saj je bilo lansko leto do pokojninskega zavarovanja upravičenih manj zaposlenih kot leta prej. Kljub zelo slabi gospodarski situaciji pa so v letu 2013 poslovali uspešno ter dosegli načrtovane cilje. Do 31. decembra 2013 so v 30-dnevnem roku obračunali 90% pokojnin, v 120-dnevnem roku pa kar 98% pokojnin. Zelo učinkovit pa je INPS tudi pri obračunavanju bolezenskih in starševskih nadomestil. Podobno učinkovitost zavod beleži tudi na področju invalidskih pokojnin, saj so v roku 120 dni od vložitve prošnje obračunali 51% primerov, kar je za 20% boljši rezultat kot na državni ravni.

Zaradi sprememb na področju obveznega pokojninskega zavarovanja (zaradi reforme Fornero) so lani zabeležili upad števila novih pokojnin (za 3,6%). Zaradi gospodarske krize so še naprej najbolj prizadeta srednja podjetja, ki imajo pod 50 zaposlenih, je pojasnil direktor Lauria in dodal, da so za sebnost podjetja v Trstu lani vpisala za 4,9% manj delavcev. Zaskrbljujoč je podatek, da je zmanjševanje zaposlovanja v največji meri prizadelo ženske in zaposlene s terminskimi delovnimi pogodbami. Se pa je lani povečalo število sezonskih delavcev. INPS je v letu 2013 zabeležil tudi upad občasnega dela, za katerega delodajalec uporablja tako

imenovane voucherje. Tudi v tem primeru naj bi bil negativen trend posledica sprememb zakona Fornero.

Stanje duha naše regije pa odražajo tudi podatki, ki se navezujejo na socialne transferje; še posebej na dopolnilno blagajno. Povpraševanje po dopolnilni blagajni se je lani v primerjavi s predhodnim letom povečalo za skoraj 20% in za 31% v primerjavi z letom 2011. V naši regiji pa se je za 6% povečalo tudi število nadomestil za brezposelnost (zaradi odpovedi delovnega razmerja). Tudi v tem primeru se je na cesti znašlo več žensk.

Čeprav je gospodarska kriza globoko zarezala v družbeno tkivo naše regije, je zavod INPS zaradi preureditve zavoda in zmanjšanja stroškov lani prihranil 938.000 evrov, ob tem pa je kakovost storitev ostala nespremenjena, je bilo še slišati na včerajšnji predstavitvi letnega poročila. (sč)

POLITIKA - Po predaji škedenjske železarne skupini Arvedi

SKP in SIK zadovoljna za delavce, a temeljna je pozornost do okolja

S prodajo škedenjske železarne, ki jo je dokončno odkupil skupina Arvedi iz Cremona, se je pozitivno zaključila pomembna faza, toda odprta ostajajo še nekatera vprašanja. Delovna mesta so bila namreč zaščitena in napoveduje Arvedi celo nove zaposlitve, vendar moramo ostati pozorni in budni. Nadzorovati je namreč treba, ali bo družba Arvedi izvajala vse obljube, začeni s izvajanjem ukrepov za zaščito okolja. Poleg tega je treba biti pozorni tudi glede še ne dokončno rešenih vprašanj, kot so koksarna, koncesija Pristaniške oblasti za uporabo območja na morju oziroma pristaniške dejavnosti na območju železarne ter družba Elettra.

To je mnenje pokrajinskih strank SKP in SIK, ki sta včeraj sklicali tiskovno

konferenco glede na ponedeljek sklenjene kupoprodajne pogodbe med družbo Arvedi in izrednim komisarjem skupine Lucchini Pierom Nardijem. Tajnika SKP in SIK Peter Behrens in Bruna Zorzini sta sicer izšla iz ugotovitve, da zaznamuje tržaško in goriško pokrajino zelo huda kriza. Mnoga mala podjetja so zaprli, pod vprašajem pa so tudi velika, kot to dokazuje dogajanje v skupini Burgo oziroma v štivanski papirnici.

Skratka, hud položaj, ki ima lahko hude posledice za družbo in za okolje. SKP in SIK gledata zato pozitivno na zaključek pogajanj glede železarne, sta povedala Behrens in Zorzini. Na drugi strani je namreč zdaj podjetnik, s katerim se lahko pogovarjamo, pravita SKP in SIK, ki pa obenem ugotavljata, da je

bila ta izbira »sad nesposobnosti (načrtne ali ne) lokalnih uprav, da se odpre resna javna razprava o industrijskem razvoju na Tržaškem«. Ta nesposobnost je privedla do tega, da so tržaško jeklarstvo predali Arvediju in je prevladala ugotovitev, da bi brez njega prišlo do zaprtja železarne in dramatičnih posledic za okolje. Zaradi te nesposobnosti so upravičene tudi kritike okoljevarstvenikov in prebivalcev Škedenja, ki so mnenja, da se ni nič spremenilo. Prav je torej, da sindikati zagovarjajo delovna mesta in nameravajo nadzorovati, ali bo Arvedi držal obljube, sta še poudarila Behrens in Zorzini, toda po drugi strani morajo stranke nadzorovati, ali bo prišlo do napovedanih naložb in ukrepov za upoštevanje okolja.

A.G.

Popravek

V včerajšnji članek o občinskih davščinah se je vrnil računalniški škrat. Predujem (ali prvi obrok) davka TASI je treba do 16. oktobra plačati preko položnic-obrazcev F24 (in ne F34, kot smo napačno napisali).

Ni bila ženska, temveč banditka

V avditoriju muzeja Revoltella bodo danes ob 17. uri predstavili knjigo Tržačana Livia Isaaka Sirovicha »Non era una donna, era un bandito - Rita Rosani, una ragazza in guerra«. Z avtorjem se bo pogovarjala zgodovinarica Tullia Catalan.

V Skladišču idej predavanje o prvi svetovni vojni

V Skladišču idej na Korzu Cavour se danes ob 17.30 nadaljuje niz konferenc o prvi svetovni vojni, ki jih prireja pokrajinska uprava. Na sporedu je konferenca na temo bolnišnic, ranjencev in mrtvih v Trstu leta 1914, ki jo je pripravil Franco Cecotti z deželnega inštituta za zgodovino odporniškega gibanja v FJK.

V Kamnarski hiši razstava Barvitost krajev

V Kamnarski hiši Igo Gruden v Nabrežini bodo danes ob 19. uri odprli razstavo fotografskih plakatov po vaseh devinsko-nabrežinske občine Barvitost krajev. Sledila bo družabnost v turistični kmetiji Radovič.

V Marijanišču drevi prvo iz niza predavanj o Sv. pismu

Danes ob 20. uri bo v Marijanišču na Opčinah na sporedu prvo iz niza predavanj pod naslovom »Sveto pismo knjiga življenja«. Salezijanec dr. Jože Bajzek bo govoril o pomenu Sv. pisma v življenju kristjana.

Biografija Paola Budinicha

V kavarni San Marco bodo danes ob 18. uri predstavili knjigo o Paulu Budinichu, ki jo je napisala Rita Cian. Knjigo bo ob prisotnosti avtorice predstavil novinar Paolo Rumiz.

Kosovo: opozorilo za Evropo

V knjigarni Lovat (Drevored XX. septembra št. 20) bodo danes ob 17.30 predstavili knjigo Kosovo: opozorilo za Evropo. Uvodno besedo bo podal Guglielmo Cevolin, o delu pa bo govoril Giorgio Da Gai.

ExpoExpress v Trstu

Na železniški postaji bo jutri od 10.30 do 19. ure poseben vlak ExpoExpress, ki reklamizira milanski Expo 2015 po italijanskih mestih. Ob tej priložnosti bosta na vprašanja radovednežev odgovarjala pevca Mario Biondi in Jack Savoretti.

Razstava v državni knjižnici Stelio Crise

V državni knjižnici Stelio Crise na Trgu Papa Giovanni XXIII bodo danes ob 17. uri odprli razstavo »La biblioteca piu' esile«. Razstava bo odprta do 29. novembra

Potopljena ladja spet na suhem

V sesljskem portiču so včeraj potegnili iz morja 22 metrov dolgo ladjo za ribolov, ki se je bila potopila v sredo. Ladjo so potegnili gasilci s tržaškega pokrajinskega poveljstva.

OBČINA TRST - Predstavili vrsto novih turističnih zgibank in spletno aplikacijo

Nove tržaške poti

Nekatere dostopne tudi preko QR kode - Skromna slovenska prisotnost

Utrinek z včerajšnje predstavitve pod oboki mestne hiše, desno spletna aplikacija Trieste itinerante

FOTODAMJ@N

Trst je v zavesti večine turistov v najboljšem primeru mesto kave in literature, kdor si za obisk vzame nekaj več časa, pa se lahko na lastne oči prepriča, da se mesto v zalivu ponaša tudi z drugimi zanimivostmi. Na primer s celo serijo zanimivih in dobro ohranjenih arheoloških ostankov ter seveda čudovitih palač v secesijskem (liberty) slogu. Da bi bil njihov ogled preprostejši in del organizirane celote, je poskrbela tržaška občina, ki je za domačine in turiste uredila vrsto tematskih poti. Nekatere so radovednim obiskovalcem na voljo že dolgo, druge so či-

sto nove, nekatere so natisnjene samo na zgibankah, po drugih se je mogoče sprehajati tudi virtualno s pomočjo pametnih telefonov in tablic, prav vse pa so dostopne tudi na spletni strani itinerari.comune.trieste.it.

O tržaških tematskih poteh je včeraj tekla beseda pod oboki mestne hiše, kjer so postavili tudi novo stojalo z različnimi zgibankami in kjer je mogoče »vstopiti« tudi na dva itinerarija, ki sta opremljena s tako imenovanimi QR kodami (krožna pot na grič sv. Justa in pot po zgodovinskih kavarnah in slaščičar-

nah). Aplikacija je nastala v sodelovanju s tržaško univerzo in družbo TCD. Skupina študentov bo v teh dneh, ko v mestu mrgoli obiskovalcev, turistom pomagala »vstopati« v aplikacijo in jih sproti tudi intervjuvala o njeni koristnosti in učinkovitosti.

Kot so poudarili župan Roberto Cosolini in njegova odbornika Edi Kraus ter Paolo Tassinari, omogočajo te kode hiter, preprost in brezplačen dostop do informacij o nekaterih mestnih zanimivostih, kar bo nedvomno pripomoglo k boljšemu poznavanju mesta in tudi njegovi več-

ji prepoznavnosti. Ti dve poti sta opremljeni samo z italijanskimi in angleškimi vsebinami, Kraus pa je zagotovil, da načrtujejo tudi nemški in slovenski prevod.

Med površnim listanjem razpoložljivih zgibank in spletnih vsebin smo ugotovili, da je trenutno v slovenščini na voljo le pot po sledeh Fulvia Tomizze, kjer je slovenska »prisotnost« tudi bolj opazna. Pri ostalih se ta omejuje na Narodni dom kot posrečen primer secesijskega (liberty) sloga. Kot je bilo slišati včeraj, pa bodo v prihodnje tržaške tematske poti dopolnili in nadgradili. (pd)

UL. SAN GIOVANNI BOSCO - Nov »murales«

Leteči vlačilec

Avtor je Davide Comelli v okviru projekta Občine Trst in podjetja ATER

Prazna stena stanovanjskega bloka v Ul. San Giovanni Bosco ni več prazna: krasni jo namreč »Leteči vlačilec«, 18 metrov visok in 13 metrov širok »murales«, se pravi zidna poslikava, del mladega tržaškega ustvarjalca Davideja Comellija, ki se je v tej umetnosti kalil v različnih evropskih vlemestih, kot so Berlin, Barcelona in Pariz. V Trstu je že uresničil tovrstno poslikavo na Melari, s svojo zadnjo stvaritvijo pa je želel prikazati duh tega ljudskega mestnega predela, ki ga je zaznamovalo ladjedelnštvo. »Murales« v Ul. San Giovanni Bosco, kjer je poleg letečega vlačilca naslika-

no tudi drevo življenja in tradicij skupaj s citati iz romana Hermana Melvilla Moby Dick, je Comelli naslikal v desetih dneh v okviru projekta Lepši, modernejši in življenju prijaznejši Trst, ki ga izvaja Občina Trst v sodelovanju s podjetjem za ljudska stanovanja ATER in katerega cilj je podpiranje in krepitev preureditve mestnih predelov, sponzor poslikave pa je bilo podjetje Sikkens. Delo so predstavili včeraj dopoldne, kjer je bilo med drugim rečeno, kako Comellijeva umetnost lahko da razumeti mladim razliko med umetniškim posgom in mazaštvom.

Davide Comelli s svojo umetnino

FOTO DAMJ@N

BARKOVLJE - Pogovor z zborovodkinjo Aleksandro Pertot

Novonastali ženski zbor že nastopa in kuje nove načrte, Glasbena kambrca pa redno vadi

Pevska sezona se je pričela tudi v Barkovljah, kjer si Aleksandra Pertot prizadeva za zborovsko dejavnost pevcev vseh starosti. Kot prve so se vrnile na vaje v društvene prostore pevk novonastalega ženskega zbora, ki so pred nedavnim že izvedle prvi nastop v cerkvi v Šempasu. Pobudo za koncert, ki je združil pevke iz Barkovelj in člane moškega zbora Monteverdi iz Rude, je dal zborovodja Miran Rustja. Na njegovo povabilo se je ženski zbor odzval z velikim veseljem, kot je povedala Pertotova: »Za nas je bil ta nastop lepa spodbuda ob začetku nove sezone, hkrati velik izziv, saj gre za letni, že tradicionalni koncert, na katerega vabijo vedno skupine na določenem nivoju. Z nami je bila tudi harfistka Tatiana Donis, s katero smo sodelovale že nekajkrat. Tako se je uradno začela druga sezona delovanja skupine, ki je pridobila nekaj novih članic, bivših pevk Glasbene kambrce.«

Kaj vas pričakuje v nadaljevanju sezone? »21. novembra načrtujemo predstavitev novega projekta, ki nam ga je odobrilo deželno združenje Usci. Gre za vrednotenje domačega narečja, za prenos kulturne dediščine na mlade rodove. Ženska vokalna skupina Barkovlje je nositeljica projekta, pri katerem bodo sodelovali tudi otroci Glas-

bene kambrce. Ladi Vodopivec pa bo podpisal scenarij večera. Na sporedu bodo recitacije in pesmi v narečju v priredbah Ignacija Ote in Aleksandra Vodopivca, a tudi krstna izvedba skladbe Cupranje, ki jo je na besedilo Aleksandra Furlana uglasbil Adi Danev.

V nadaljevanju sezone se bomo povezale z dekleško skupino iz Mačkolj in višek tega sodelovanja bo nastop na mednarodnem festivalu Europa Cantat v Pecu na Madžarskem. Pred tem pa se bo skupina seveda pojavila na vseh tradicionalnih revijah, z božičnim koncertom v Barkovljah pa v okviru vsakoletne deželne pobude Nativitas.«

Tradicionalne revije pričakujejo tudi mlajšo generacijo barkovljskih pevcev... »Glasbena kambrca je začela z delom 8. oktobra in vaje bodo vedno ob sredah ob 15.30 v društvenih prostorih. Utrnik smo prilagodili pouku na osnovni šoli v Barkovljah, seveda pa skupina pričakuje vse otroke, ki jim urnik in dan ustrežata. Novost letošnje Kambrce je ustanovitev mlajše dekleške skupine, ki upošteva starostno stopnjo od prvega razreda nižje šole do prvega razreda višje. Otroško skupino bo tudi letos vodila Tina Renar, ki je z lanskim delom pokazala zelo dobre pedagoške sposobnosti.«

ROP

Ženski pevski zbor iz Barkovelj z zborovodkinjo Aleksandro Pertot

Andro Merku drevi na slovenski TV RAI

Drevišnji gost tedenskih časnikarskih poglobitev slovenskih informativnih televizijskih oddaj RAI »TDD predstavlja« bo prav poseben, o njem pa lahko rečemo, da je s svojim humorjem večkrat dodobra stresel italijansko politično stvarnost. Po televizijskih poročilih se bo namreč okrog 20.50 Dušan Jelinčič pogovarjal z imitatorjem, voditeljem televizijskih in radijskih oddaj, kabaretistom, glasbenikom in publicistom Androm Merkujem. Čeprav je Merku že dobri dve desetletji aktiven v italijanski in slovenski umetniški stvarnosti radijskega, televizijskega in gledališkega špekta, je zaslovel predvsem v zadnjih letih s svojimi prirejenimi telefonskimi klici v okviru popularne oddaje La Zanzara. Med pogovorom seveda ne bo manjkalo imitacij. Režiserka oddaje je Katerina Citter.

Start Kraškega Oktoberfešta

Danes bo v Praprotnu ob 18.30 otvoritev tradicionalnega praznika Kraškega Oktoberfešta v organizaciji SKD Vigred. Ob odprtju praznika bodo nastopili otroci in mladi člani otroške pevske skupine Vigred, mladinske glasbene skupine Vigred-Kraški Fenomeni, mladinskega orkestra godbenega društva Nabrežina in ansambla Rock na Bndimi. Večer se bo nadaljeval s koncertom dalmatinskih pesmi v izvedbi moške klope Semikanta, katerim se bodo pozneje pridružili glasbeniki Kraških ovčarjev. Od 18.30 bodo delovali dobro založeni kioski. Celoten program tridnevnega praznika bo v primeru slabega vremena potekal pod šotorom. Danes bo gobarsko društvo Sežana otvorilo razstavo gob, Celodnevna osnovna šola Stanka Grudna iz Šempolaja in Park Škocjanske jame pa bosta postavila razstavo Suhi zidki in pastirske hišice.

Izlet SKD Igo Gruden

Še nekaj mest je prostih za društveni izlet SKD Igo Gruden na Cerknjsko jezero in v Ribnico, ki bo v nedeljo, 19. oktobra. Program je zanimiv, ker bo v Cerknici najprej razlaga o znamenitem presihajočem jezeru ob hidravlični maketi in z ogledom filma. Potem se bodo izletniki v lepem vremenu spravili na dva kmečka vozova, ki jih bosta popeljala ob jezeru. Kosilo bo v Ribnici, popoldne pa si bodo izletniki ogledali še Rokodelski center, ki skrbi za ohranjanje, izdelovanje in promocijo suhe robe in lončarstva menda s praktičnim prikazom teh obrti, in bodo obiskali grad s stalnimi razstavami, tudi tisto o čarovnicah.

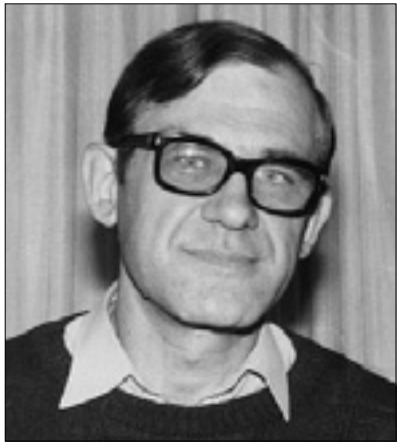
SPOMIN OB OBLETNICI SLORI

Pavel Stranj, nemirni duh raziskovalca

Sredi septembra je minilo dvajset let od smrti Pavla Stranja. Ob obletnici Slovenskega raziskovalnega inštituta, ki jo doživljamo te dni, se želim z nekaj utrinki spomniti nanj. Ne le kot na raziskovalca, enega tistih, dejanskih pionirjev našega poklicnega raziskovanja, ki so Sloriju postavljali temelje, temveč tudi na prijatelja, tovariša in generacijskega sopotnika.

Z njim sem prišel v stik v obdobju študentskih kontestacij ob koncu šestdesetih in na začetku sedemdesetih let prejšnjega stoletja. To je bil čas velike družbene fermentacije, bila so leta študentskih uporov, mladostne zagnanosti in zaverovanosti, da lahko spremenimo svet. Na univerzi smo bolj kot rednemu študiju posvečali veliko časa političnim razpravam in okupacijam. Vse to je na Pavla Stranja delovalo kot magnet in ga odvrčalo od študija inženirstva (Sergij Lipovec je v pogovoru za dnevnik sicer povedal, da je študiral kemijo. Morda ima prav on in ne jaz).

Slovenski mladinci, ki smo se v tistem času prištevali k številnim levičarskim skupinam, smo ustanovili gibanje Matija Gubec. Delovanje je več čas obstojalo skupine nihalo med teoretično razpravo in politično akcijo. Pavel je v skupini predstavljal njeno razmišljujoče jedro, odpiral je vprašanja in bil nekakšen »spiritus agens« vseh razprav. Bil je tudi glavni pobudnik za nastanek glasila Matija Gubec, ki je bilo kar verodostojen odraz naših misli in ciljev. Čeprav je glasilo izšlo v le nekaj številkah, je Pavel Stranj vanj vtisnil pomemben pečat z raziskavo o šolstvu, ki jo lahko štejemo kot prvi zame-

Pavel Stranj

tek številnih pomembnih raziskav, ki jih je v poznejših letih na področju šolstva tudi z njegovim doprinosom opravil Slori.

V tistem času je Pavel pokazal izrazito nagnjenje k raziskovanju, ki je potem postalo njegov poklic in življenjska izbira. Nikakor ni slučaj, da ga kako leto pozneje najdemo v družbi Karla Šiško-oviča in Sergija Lipovca kot del temeljnega jedra, okrog katerega je po manjšinski konferenci v Trstu nastajal Slovenski raziskovalni inštitut.

Zame so bili obiski na Sloriju, ki je tedaj deloval še v zasilnih pritličnih prostorih v Ulici Geppa, pozneje pa v Ulici Gallina, predvsem priložnost za dolge pogovore s Pavlom, s katerim nisem nikoli izgubil stika, tudi ko se je naša zagnana mladinska avantura po razpotjih, ki jih pri- naša življenje, končala. Pavel se kljub temu v osnovi ni veliko spremenil. Za ne-

katere stvari je ostal malo »jezni mladenič«, z raziskovalnim delom pa je še izostril svoj kritični čut in razširil svoje že itak izjemno bogato in poliedrično znanje.

Bil je neutrudljiv, vedno zanimiv in neizčrpen sogovornik. Več mesecev pred njegovo smrtjo sva skupaj potovala na nek dunajski simpozij in predebatirala vso pot, tja in nazaj. Razprav z njim ni bilo nikoli konca, zanje sta bila lahko priložnost tako pohod po Krasu kot planinska tura. Bil je raziskovalec z dušo in telesom. Nekoč mi je kot svojo šibko točko priznal, da ima težave z zaključevanjem raziskav, ker so se mu pri delu odpirala vedno nova vprašanja, na katera je iskal odgovore. Svoje delo je primerjal rudarskemu, ko se pri kopanju ob glavnem rovu odpirajo vedno nove stranske žile.

Vsakdo, ki ga je bolje poznal, ve, da je bil Pavel Stranj svojevrsten človek. V sebi je nosil nemir in radovednost raziskovalca. Ko si prišel k njemu s kakšno idejo, v katero niti sam ni si bil povsem prepričan, se je pogosto znal prav po mladeniško navdušiti zanjo. Njemu med drugim dolgujemo prvi organski prikaz zgodovine in položaja naše skupnosti, ki je izšel v italijanščini in angleščini. Tako je nakazal, da ni dovolj, da sami o sebi vemo čim več, pač pa morajo o nas vedeti tudi drugi.

Našemu raziskovalnemu delu je Pavel vtisnil neizbrisen pečat. Če bi živel, bi naši skupnosti gotovo dal še zelo veliko. Po dvajsetih letih, odkar ga ni več, ga pogrešam kot prijatelja in občutljivega intelektualca, kakršnih v življenju ne srečaš veliko.

Dušan Udovič

UNIVERZA V TRSTU - V torek, 14. t. m., ob 11. uri v Ul. Androna Campo Marzio 10

Informativni dan za študente slovenistike na Oddelku za humanistične študije

Na Oddelku za humanistične študije v Trstu (Ul. Androna Campo Marzio 10) bo v torek, 14. oktobra, ob 11. uri v predavalnici D informativni dan za študente slovenistike, na katerem bo predstojnik prof. Miran Košuta skupaj s sodelavci predstavil študijski program in dodatne dejavnosti.

Slovenščino je mogoče študirati kot enopredmetni diplomski predmet na dodiplomski (3-letni študij) kot na podiplomski, magistrski ravni (2-letni študij), pa tudi kot drugi ali izbirni predmet. Študenti, ki vpišejo slovenščino kot prvi ali drugi jezik, zberejo na prvi stopnji skupno 45 kreditnih točk (KT) in 36 ali 18 točk na drugi stopnji. Diplomsko nalogo lahko pripravijo v slovenščini na obeh stopnjah, za študente nejezikovnih smeri pa je slovenščina lahko dopolnilni predmet.

Tudi lani smo v okviru študija izvedli in se udeležili veliko prireditev.

9. oktobra 2013 smo bili v tržaški knjigarni Lovat na predstavitvi italijanske antologije pesmi Alojza Gradnika z naslovom Eros Thanatos, ki jo je uredila in prevedla prof. Fedora Ferluga Petronio. Pesnika je najprej podrobno predstavil Miran Košuta, nato pa je urednica spregovorila o nastajanju pričujoče antologije, ki je prvi obširnejši prevod Gradnikovih pesmi v italijanščino, saj jih je v njej kar 58. Na koncu sta ob nekaterih uredniških prevodnih pojasnilih dramska igralca Danijel Malalan in Paolo Bortolussi prebrala nekaj Gradnikovih pesmi v izvirniku in v italijanskem prevodu.

4. decembra smo v koprski gledališki kavarni prisluhnili pogovoru o branju. Jasna Čebren se je pogovarjala s prof.

Stavba Oddelka za humanistične študije v Ul. Androna Campo Marzio 10

ARHIV

slovenščine Ines Cergol, ki je izdala štiri pesniške zbirke: Globoko zgoraj (1991), Vmes (1998), Svetlobnica (2005) in (S)lepota (2012).

27. februarja 2014 smo se v čitalnici Mestne knjižnice Izola udeležili večernega pogovora z Miranom Košuto, Petrom Kovačičem Peršinom in Marjanom Tomšičem. Z gosti se je na temo odnosa med regionalno, nacionalno in globalno kulturo pogovarjala Vesna Mikolič.

6. maja smo se na Opčinah udeležili simpozija o Alojzu Rebuli ob njegovi 90-letnici in slišali številne referate, npr. o njegovi pripovedni prozi in religiozni motiviki; o zgodnjem Rebuli in njegovem pomenu za slovensko literaturo; o Rebuli in italijanski književnosti; o Rebuli in tržaški književnosti; o literarni upodobitvi Petra Kupljenika v istoimenski Rebulovi noveli; o Rebuli in Kocbekovi Tovarišiji v ita-

lijanjščini; o Rebulovem vrednostnem sistemu iz antike ...

10. in 11. maja smo bili študenti in lektorice slovenščine z Univerze v Trstu in Univerze v Padovi na strokovni ekskurziji na Notranjskem in Krasu. Prvi dan smo se ustavili pri Cerkniskem jezeru, kjer smo ob strokovnem vodstvu izvedeli, da je rezervat pomemben tudi zato, ker tam živi in gnezdi veliko vrst redkih ptic, na primer kosec. Vodič nam je povedal zgodbe o čarovnicah na Slivnici in o nesrečni ljubezni krajevni graščakov. Po kosilu smo si ogledali Predjamski grad. Zgodba o Erazmu Predjamskem je študente navdušila. Še isti dan smo si peš in z vlakcem ogledali Postojnsko jamo.

Naslednji dan smo se peljali v Sezano, v mestno knjižnico. Prevajalka in pesnica Jolka Milič nam je povedala, zakaj prevaja Kosovelove pesmi, in nam po-

Včeraj danes

Danes, PETEK, 10. oktobra 2014

DANIJEJ

Sonce vzide ob 7.14 in zatone ob 18.29 - Dolžina dneva 11.15 - Luna vzide ob 19.49 in zatone ob 10.32.

Jutri, SOBOTA, 11. oktobra 2014

MILAN

VREME VČERAJ: temperatura zraka 22 stopinj C, zračni tlak 1018,2 mb ustaljen, vlaga 77-odstotna, veter 7 km na uro jugovzhodnik, nebo rahlo pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 21,1 stopinje C.

Lekarne

Do sobote, 11. oktobra 2014:

Običajni urnik lekarn:

od 8.30 do 13.00

in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte

tudi od 13.00 do 16.00

Trg Garibaldi, 6 - 040 368647, Ul. Stock 9, - 040 414304, Milje - Lungomare Venezia 3 - 040 274998, Nabrežina - 040 200121 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte

tudi od 19.30 do 20.30

Trg Garibaldi 6, Ul. Stock 9, Ul. Roma 16, Milje - Lungomare Venezia 3, Nabrežina - 040 200121 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Roma 16 - 040 364330.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleni številki) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Turistične kmetije

OSMICA KOSMINA

Brje pri Komnu

odprta od 10.10. do 19.10.2014

Osmice

BORIS IN MARGARET MIHALIČ z družino, vabita v prenovljene prostore osmice na Katinari pri Nadliškovih. Tel. št.: 335-6067594.

DRUŽINA MERLAK je odprla osmico v Ul. San Sabba 6, v bližini Rižarne. Toči belo in črno vino z domačim prigrizkom. Tel.: 329-8006516.

DRUŽINA ŠUC je odprla osmico, Briščiki 18. Tel.: 339-2019144.

FRANC INTOMAŽ sta v Mavhinjah odprla osmico. Vljudno vabljeni. Tel. 040-299442.

JADRAN je odprl osmico v Ricmanjih. Tel.: 040-820223.

OSMICA KRALJIČ je odprta v Prebenegu št. 99. Tel. 389-8974703.

OSMICA je odprta pri Škerku v Praprotnu. Tel. št.: 040-200156.

PRI DAVIDU v Samatorci št. 5 je odprta osmica. Vabljeni! Tel. št.: 040-229270.

PRI KUSU Ul. Commerciale št. 180 je odprta osmica. Tel. št.: 040-414307.

ROBERTO ŠAVRON je v Gabrovcu št. 27 odprl osmico. Vesel bo vašega obiska! Tel. št.: 347-2511947.

Mali oglasi

GOSPA SREDNIH LET z lastnim avtom išče kakršnokoli delo. Tel.: 329-3227075.

IŠČEM kakršnokoli delo, čiščenje, likanje, varuška otrok ipd. Tel.: 040-327251.

IŠČEM knjigo »Razvezani Jezik« avtorja J. Vogel in M. Cestnik za srednjo šolo. Tel. št.: 040-299985.

PSIČKE PASME angleški setter prodamo ljubiteljem živali. Tel.: 040-229224.

V DIVAČI, na lepi sončni legi v zelenem okolju s pogledom na Vremščico, po ugodni ceni prodajamo novo hišo v 3. gradbeni fazi z garažo, kletjo in vrtom. Tel.: 347-7946135 ali 00386-318089946.

V NABREŽINI centru prodamo mansardo v 2. nadstropju, 170 kv.m., potrebno preureditve. Možnost dvostanovanjskih enot. Tel.: 348-1204741.

Loterija 9. oktobra 2014

Bari	48	42	16	19	59
Cagliari	80	70	83	75	23
Firenze	77	72	45	38	81
Genova	80	90	10	49	71
Milan	72	86	53	41	16
Neapelj	87	15	82	58	63
Palermo	28	30	70	22	26
Rim	79	66	50	55	89
Turin	29	19	72	18	24
Benetke	38	90	80	50	82
Nazionale	29	55	73	10	28

Super Enalotto št. 121

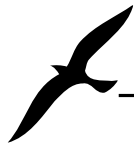
17	20	26	41	45	89	jolly 59
Nagradni sklad						32.573.348,29 €
Brez dobitnika s 6 točkami						– €
Brez dobitnika s 5+1 točkami						– €
3 dobitniki s 5 točkami						70.778,25 €
489 dobitnikov s 4 točkami						437,35 €
22.069 dobitnikov s 3 točkami						19,31 €

Superstar

48

Brez dobitnika s 5 točkami	– €
4 dobitniki s 4 točkami	43.735,00 €
91 dobitnikov s 3 točkami	1.931,00 €
1.939 dobitnikov z 2 točkama	100,00 €
13.472 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
29.312 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

Rada Lečič

SKD Igo Gruden

vabi

v kavarno Gruden

na odprtje razstave

Claudie Miorin

**danes, 10. oktobra 2014,
ob 18. uri.**

Kino

AMBASCIATORI - 16.30, 18.15, 20.00, 21.45 »Lucy«.

ARISTON - 18.45, 21.00 »La Trattativa«.

CINEMA DEI FABBRI - 18.15 »El Estudiante«; 16.00 »Mud«; 21.00 »Voci dal silenzio«.

FELLINI - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »I due volti di gennaio«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.30, 20.00, 21.45 »Perez«; 18.15 »Party girl«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.15, 20.30 »Il regno d' inverno«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.15, 18.20, 19.40, 21.45 »Amore, cucina e...curry«.

KOPER - PLANET TUŠ - 16.20, 18.00, 20.00, 22.40 »Drakula: Skrita zgodba«; 16.30 »Hrabri avtek Plodi«; 20.45 »Lucy«; 16.00, 18.15, 20.30, 22.00 »Labirint«; 22.45 »Mesto greha: ženska za umret«; 18.10, 21.00 »Ni je več«; 18.30 »Odpleši svoje sanje: Združene moči«; 16.05, 18.40, 21.10 »Pravičnik«; 18.20, 20.40 »Stoletnik, ki je zlezal skozi okno«; 16.10 »Varuh spominov«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.15, 18.20, 20.00, 22.15 »The Equalizer - il vendicatore«; 16.40 »Boxtrolls le scatole magiche«; Dvorana 2: 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Maze Runner - il labirinto«; Dvorana 3: 16.30, 18.20, 20.00 »Tutto molto bello«; 18.20 »Una promessa«; 16.30, 20.00, 21.45 »Annabelle«; Dvorana 4: 20.30, 22.15 »Sin City 2 - una donna per cui uccidere«; 18.30, 21.45 »Fratelli unici«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

THE SPACE CINEMA - 16.15, 18.15, 20.20, 22.15 »Lucy«; 22.15 »Annabelle«; 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Fratelli unici«; 20.10 »Sin City 2 - una donna per cui uccidere«; 16.40 »Boxtrolls - le scatole magiche«; 16.30, 19.00, 21.30 »Maze Runner - il labirinto«; 16.10, 18.10, 20.10, 22.10 »I due volti di gennaio«; 16.30, 19.00, 21.30 »Amore, cucina e...curry«; 16.10, 18.50, 21.30 »The Equalizer - il vendicatore«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 18.00, 21.30 »The Equalizer - il vendicatore«; Dvorana 2: 17.20, 19.45, 22.10 »Maze Runner - il labirinto«; Dvorana 3: 17.45, 22.15 »Annabelle«; 20.15 »Fratelli unici«; Dvorana 4: 17.00, 18.50, 20.30 »Lucy«; 22.15 »Sin City 2 - una donna per cui uccidere«; Dvorana 5: 17.40, 22.10 »Class Enemy«.

Moja Barcolana

Ste med tistimi, ki bodo v nedeljo jadrali na 46. Barcolani? Boste regato spremljali z nabrežja, okna ali terase svojega doma, s kraškega obronka?

Pošljite nam svoje fotografije!

To lahko storite preko rubrike Fotogalerije bralcev na spletni strani www.primorski.eu ali po elektronski pošti tiskarna@primorski.eu, lahko pa jih tudi osebno dostavite v uredništvih v Trstu in Gorici.

Izleti

OBČINA DOLINA, za ovrednotenje naravnega rezervata doline Glinščice, prireja prvi brezplačni vodeni izlet jesenskega ciklusa doline Glinščice »Kraška gmajna in pogled na morje« v nedeljo, 12. oktobra. Štart ob 10. uri z Jezera. Prijava je obvezna. Za ostale info v slovenščini in italijanščini tel. št. 366-9571118 (ponedeljek-petek od 14. do 17. ure) ali na info@riservavalrosandra-gliniscica.it

POHOD »NA KRASU JE KRASNO« bo v nedeljo, 12. oktobra, v priredbi SKD Vigred, JD Grmada, Planinskega odseka SK Devin, Vaške skupnosti Tüblje in Razvojnega društva Pliska. Zbirališče od 9.00 do 9.45 v Praprotu.

TRŽAŠKA KMETIJSKA ZADRUGA obvešča vse izletnike, da bo avtobus za Turin odpeljal v ponedeljek, 13. oktobra, izpred kmetijske zadruge ob 5.30 in izpred obrtniške cone na Proseku (Lanza) ob 5.40.

19. KRAŠKI KROŽNI POHOD Sela na Krasu - Jamlje - Sela na Krasu, bo v nedeljo, 19. oktobra, v priredbi AŠKD Kremenjak in TD Dren. Od 9. ure vpisovanje v Selah, ob 10. uri štart, ob 11. uri malica pri AŠKD Kremenjak v Jamljah, ob 13. uri kosilo v Selah, ob 14.30 družabne igre, sledi ples. Obvezen veljaven osebni dokument. Pohod odpade ob slabem vremenu.

KLAPA 36 IZ DOLINE vabi na izlet »Potepanje po Istri« v nedeljo, 19. oktobra. Za info tel. št. 040-228896 (Nerina) ali 040-228254 (Justi).

DRUŠTVO PODEŽELSKIH ŽENA organizira izlet v London z letalom iz Trsta od sobote, 25., do torka, 28. oktobra. Info na tel. št.: 00386-31866081 (Metka).

Obvestila

19. KRAŠKI OKTOBERFEŠT v organizaciji SKD Vigred bo v Praprotru pod šotorom od 10. do 12. oktobra. Danes, 10., ob 18.30 otvoritev z OPS in MGS Vigred, mladinskim orkestrom GD Nabrežina in ansamblom Rock na Bndimi, ob 20.00 koncert dalmatinskih pesmi s klapo Semikanta, sledi ples s Kraškimi ovčarji. V soboto 11., ob 15. ex tempore, turnir v šahu in briškoli, od 16.00 do 18.00 plesna delavnica, ob 18.30 nastop Pliskinih pastirčkov in plesne skupine AŠKD Vipava, sledi ples s skupino Nebojsa. V nedeljo, 12., pohod »Na Krasu je krasno« (zbirališče od 9.00 do 9.45), ob 11.00 odprtje kioskov, od 12.00 ples z ansamblom Domači zvoki, ob 15.30 koncert godbe iz Slovenj Gradca, ob 16.30 Kraški muzikfešt, zvečer ples s Kraškimi muzikanti, od 12.00 do 17.00 prikaz obdelave kraškega kamna, od 14.00 do 17.00 taborniški kotiček. Vse tri dni na ogled razstava gob in »Suhi zidki in pastirske hišice«.

ADMINISTRACIJA za ločeno upravljanje juserskega premoženja obvešča vse upravičence, da lahko predložijo prošnje za sečnjo in pobiranje suhih drv na juserskih površinah od danes, 10. oktobra, na sedežu odbora, Prosek št. 159. Za morebitna pojasnila lahko pokličete na tel. št. 040-251241 ali 349-6161023.

DRUŠTVO PRIJATELJEV NANOS vabi danes, 10. oktobra, ob 18.00 v gostilno na Razdrtem, na potopisno predavanje Marka Mohorčiča »S kolesom po Zimabwēju«. Ob 20.00 bo pohod ob polni luni na Nanos.

»**19. KRAŠKI MUZIKFEŠT**« - bo v Praprotru pod šotorom v nedeljo, 12. oktobra, ob 16.30. Vabljeni muzikanti in pevci od vsepovsod, otroci in odrasli le tisti, ki so v postavi od dua do številne skupine. Prijave do danes, 10. oktobra, na tel. 380-3584580 ali tajnistvo@skdvi-gred.org.

GLASBENA MATICA vabi člane na redni občni zbor danes, 10. oktobra, ob 19. uri v drugem sklicu, na sedežu Glasbene matice v Trstu, Ul. Montorsino 2.

TEČAJ RISANJA za akademsko slikarko Katerino Kalc »Učimo se gledati in narisati« (prostor, tihožitje in portret) v organizaciji SKD Primorec bo začel v drugi polovici oktobra ob zadostnem številu udeležencev (10 oseb). Za prijave in informacije pokličite na tel. št. 339-2875603 (Sonia).

TRST

TELOVADBA V BAZENU s segreto morskovo vodo, v organizaciji MD Boljunec, vsako sredo zjutraj v termalnem bazenu in Ankanaru. Odhod društvenega kombija iz Brega in iz mesta. Informacije na tel. št. 335-8045700.

V MARIJANIŠČU NA OPČINAH se bo danes, 10. oktobra, ob 20. uri s prvim predavanjem in razgovorom, pričel sklop predavanj »Sv. Pismo - knjiga življenja«. Predavanja, ki jih bo vodil dr. prof. Jože Bajzek so pospremljena v sliko in glasbo. Na ta srečanja so vabljeni vsi starši doraščajočih otrok, še posebno pa otroci v veroučnem obdobju. Naslov prvega predavanja je; Božja beseda (Pomen Svetega Pisma v življenju kristjana).

BALETNO DRUŠTVO SEŽANA vabi k vpisu v klasični in jazz balet ter korekturno gimnastiko. Vpis poteka ob torkih in četrtek med 15. in 16. uro v Kosovelovem domu (službeni vhod) Sežana. Info: na tel. št. (00386) 041-524310 in 031-341473, ali baletno.drustvo.sezana@gmail.com in na www.baletnodrustvosezana.si.

GLEDALIŠKE DELAVNICE za osnovnošolske otroke z zaključno predstavo »Alica v čudežni deželi« na pobudo ZSKD, se bodo odvijale pod mentorstvom Maruške Guštin pri SKD S. Škamperle (Vrdelska cesta 7) s pričetkom v soboto, 11. oktobra, ob 10.00 (vpisovanja do zasedbe vlog).

KOSTANJEV PRAZNIK V RODIKU - bo v soboto, 11. oktobra. V dopoldanskih urah športne aktivnosti (pohod, tek, kolesarjenje, ustvarjalne in športne delavnice za otroke). Bogato založene stojnice s kmečkimi pridelki, obrtnimi izdelki idr.

SLOVIK vabi na Dan odprtih glav, ki bo v soboto, 11. oktobra, od 9.00 do 13.00 v mali dvorani Kulturnega doma v Gorici. Podelitvi diplom lanskim študentom in dijakom, ki so bili na enoletnem šolanju v Ljubljani, bodo sledila štiri kratka predavanja. Odprto za javnost. Vstop prost.

TPPZ P. TOMAŽIČ sporoča, da bo odhod avtobusa iz Padrič za nastop na proslavi na Gračišču v soboto, 11. oktobra, ob 12.45. V torek, 14. oktobra, ob 20.45 bo na sedežu na Padričah generalna za nastop v Lendavi, ki bo v soboto, 19. oktobra, z odhodom avtobusov iz Padrič ob 8.00.

ŽUPNIJA BOLJUNEC vabi v nedeljo, 12. oktobra, ob 16. uri k sv. maši na Pečah. Odhod iz Boljunca ob 15. uri.

JUSTREBČE obvešča člane in vaščane, da sprejema prošnje za nabiranje suhljadi na juserskih površinah KO Trebče v sezoni 2014/15 v nedeljo, 12. oktobra, od 10.00 do 12.00 in v sredo, 15. oktobra, od 17.00 do 19.00 v Hiški od Ljenčice, v Trebčah.

OBČINE OKRAJA 1.1 (Devin Nabrežina, Zgonik in Repentabor obveščajo, da bo ludoteka delovala v Igralnem kotičku »Palček« v Naselju Sv. Mavra ob sredah in petkih popoldne od 16.00 do 18.00 in ob sobotah od 10.00 do 12.00. Info: tel. št. 040-299099 od ponedeljka do sobote od 8.00 do 13.00.

TELOVADBA pri SKD Igo Gruden z vaditeljico Katjo Škerk je ob petkih od 17.30 do 19.00.

YOGA V ŠKC V LONJERJU - že dolgoletna srečanja bodo v tej sezoni pričela v torek, 14. oktobra, od 19.00 do 20.30. Potrditve in prijave do nedelje, 12. oktobra v večernih urah na tel. 333-5062494.

KRUT IN NŠK vabita v sklopu Vseživljenjskih aktivnosti na srečanje bralnega krožka »Skupaj ob knjigi«, ki bo v ponedeljek, 13. oktobra, ob 18. uri v čitalnici NŠK v Ul. S. Francesco 20. Prijave in dodatne informacije na sedežu krožka v Ul. Cicerone 8, tel. 040-360072.

PLESNA DELAVNICA HIP HOP pri SKD Slavko Škamperle na Stadionu 1. Maj (Vrdelska cesta 7) za osnovnošolce bo potekala vsak ponedeljek od 16.15 do 17.15 pod mentorstvom Jelke Bogatec. Za info tel. 347-2429556 (v večernih urah).

SLOVENSKA KULTURNO-GOSPODARSKA ZVEZA obvešča člane Pokrajinskega sveta SKGZ za Tržaško in člane posameznike, da bo seja v ponedeljek, 13. oktobra, ob 19.30 v drugem sklicu, v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. S. Francesco 20/II nadstropje).

OPZ SLOMŠEK iz Bazovice začanja redno sezono. Zbor Vodi Goran Ruzzier. Toplo vabljeni stari in novi pevci.

TEČAJ MASAŽE DOJENČKOV - Center otrok in odraslih Harmonija, organizira 5 srečanj tečaja masaže dojenčkov za mame in svoje otroke od 0 do 12 mesecev. Tečaj bo potekal vsak torek od 10.00 do 11.30 na sedežu združenja in se bo pričel v torek, 14. oktobra. Za dodatne info in vpis na tel. 320-7431637 ali center.harmonija@gmail.com.

BALETNO DRUŠTVO SEŽANA vabi k vpisu k vajam baleta za odrasle in baletno gimnastiko, pod vodstvom baletnega pedagoga Eugena Todorja. Vadbapoteka ob torkih in četrtek od 19. do 20. ure v baletni dvorani Kosovelovega doma od oktobra do maja. Informacije in prijave na tel. 00386-41524310.

JUS OPČINE sklicuje redni občni zbor v sredo, 15. oktobra, ob 19.30 v prvem in ob 20.00 v drugem sklicanju v mali dvorani Prosvetnega doma na Opčinah.

PRAVLJICE IZ KOVČKA - Oddelek za mlade bralce NŠK vabi na prve pravljíčne urice v novi sezoni, ki bodo v sredo, 15., in v četrtek, 16. oktobra, v Narodnem domu v Ul. Filzi 14. Oba dneva bosta potekali dve urici, in sicer ob 16.30 za predšolske otroke in ob 17.30 za osnovnošolce.

SKD TABOR-PROSVETNI DOM Opčine vabi na jesenski pohod »Okuli riti v garžet« v nedeljo, 19. oktobra. Zbirališče ob 10. uri. Sledi kosilo s kostanji. Pohod vodi Paolo Sossi.

SRENJA BORŠT vabi v nedeljo, 19. oktobra, na pohod med vinogradi in oljčnimi nasadi z ogledom srenjskim mejnih kamnov. Zbirno mesto ob 10.30 v parku Hribenca, ob 12.30 postanek za okrepčilo in od 15.30 dalje družabnost v Hribenci. Sodeluje Pihalni orkester Breg. V primeru slabega vremena pohod odpade.

ŠAHOVSKI TEČAJ za osnovnošolce in srednješolce, prirejata Kraška sekcija SST 1904 in SKD F. Prešeren, v občinskem gledališču v Boljuncu. Ob sobotah od 10. do 12. ure. Vabljeni!

GLASBA ZA OTROKE - Center otrok in odraslih Harmonija, organizira ob ponedeljkih tečaj glasbe za otroke od 3 do 6 let. Začetek v ponedeljek, 20. oktobra, od 15. do 16. ure na sedežu združenja, Ul. Canova 15. Za dodatne info in vpis na tel. 320-7431637 ali center.harmonija@gmail.com.

ZDRUŽENJE PROSTOVOLJCEV HO-SPICE ADRIA ONLUS vabi člane na izredni občni zbor v ponedeljek, 20. oktobra, ob 16. uri v prvem in ob 17. uri v drugem sklicu na sedežu, Ul. Mazzini 46, v Trstu.

GLEDALIŠKO - PLESNA DELAVNICA za otroke osnovne in srednje šole poteka vsak torek od 17.15 do 18.30 v Slovenskem dijaškem domu S. Kosovel v Trstu. Prvo srečanje v torek, 21. oktobra. Info in vpis na urad@dijski.it ali tel. 040-573141.

LEKCIJE SLOVENŠČINE pri SKD Igo Gruden za začetnike z uč. Romino Maver začnejo v torek, 21. oktobra, od 19.00 do 20.30.

PRAVLJIČNI GOST - Oddelek za mlade bralce NŠK je v goste povabil igralca in očka Franka Korošca, ki bo v četrtek, 23. oktobra, ob 17.00 podal pravljico malim obiskovalcem knjižnice. Toplo vabljeni!

TORKLA v Tržaški Kmetijski Zadrugi, bo začela kmalu obratovati. Zaradi organizacijskih razlogov, naprošamo naše cenjene člane in oljkarje, ki želijo stiskati oljke pri nas, da se čim prej zglasijo na tel. št. 040-8990120.

JUS OPČINE obvešča člane in bivajoče na Opčinah, da bo sprejemanje prošenj za letošnjo sečnjo vsak torek od 18.30 do 19.30 in nato vsak naslednji torek, do najkasneje 28. novembra, na upravnem sedežu, Proseška ulica 71.

SOCIALNA SLUŽBA Socialnega Okraja 1.1 (Devin-Nabrežina, Zgonik in Repentabor) obvešča, da je mogoče oddati vlogo (do 1. decembra) za subvencijo za znižanje mesečnih otroških jasli in ostalih storitev za najmlajše v šolskem letu 2013/2014. Obrazci so na razpolago na spletnih straneh občine Socialnega Okraja in na sedežu Socialne službe Okraja 1.1, v Naselju Sv. Mavra 124 - Sesljan. Info: Socialna služba - Naselje Sv.

Petek, 10. oktobra 2014

9

Mavra 124 (Sesljan): petek od 8.30 do 10.30. Tel. 040-2017387.

Prireditve

FOTO RAZSTAVA Nataše Peric »Sozvočje Krasa in morja« je na ogled v gostilni G. v Zgoniku.

DOBRODELNI KONCERT V DIVAČI - »Ustvarimo kotiček miru«, ki ga organizira OŠ dr. Bogomirja Magajne Divača, bo v nedeljo, 12. oktobra, ob 18. uri v telovadnici OŠ Divača. Na prireditvi, ki jo bo vodil Denis Avdič, bodo nastopili priznani pevci in glasbene skupine ter učenci divaške šole. Zbrana sredstva bodo namenili za šolski sklad za pomoč socialno šibkejšim družinam za stroške šolanja otrok.

SKD PRIMORSKO IZ MAČKOLJ in združenje VZPI-ANPI (sekcija Dolina, Mac-kolje in Prebened) vabita na 40-letnico postavitve vaškega spomenika padlim v NOB. Prireditve bo v nedeljo, 12. oktobra, ob 13.00 pred spomenikom in v Srenjski hiši v Mačkoljah. Sodelujejo: DVS Primorsko, Nonet Primorsko in Godba na pihala Breg. Slavnostna govornica: prof. Marta Ivašič. Zaželenja prisotnost društvenih praporjev.

ZADRUGA NAŠ KRAS in vinogradniško podjetje z Oslavja vabita v nedeljo, 12. oktobra, okoli 17. ure na finissage fotografske razstava »Vojna: sledi, spomini, podobe« člana Skupine75 Marka Vogrčiča v Kraški hiši v Repnu. Razstava bo v nedeljo, 12. oktobra, odprta od 11.00 do 12.30 in od 15.00 do 17.00, ko bo predstavitev vina ob zdravici in klepetu.

DRUŠTVO NOE - v sodelovanju z Consumatori in MCL, s pokroviteljstvom in sodelovanju z Občino Devin Nabrežina, vabi na predavanje »Stroški za socialno oskrbo ostarelih in za obolele za Alzheimerjevo boleznijo ne bremenijo več družinskih članov«, v Kamnarski hiši v Nabrežini v četrtek, 16. oktobra, ob 20. uri. Predavala bosta odvetnika Augusto Truzzi in Giovanni Franchi. Info: noeinfonoe@yahoo.it ali tel. 349-8419497.

MEDNARODNO ZDRUŽENJE DELAVNICE MOLITVE IN ŽIVLJENJA vabi na uvodno srečanje »Učimo se moliti, da se bomo naučili živeti« v četrtek, 16. oktobra, ob 17. uri v Finžgarjev dom, Dunajska cesta 35, na Opčinah. Info tel. št. 040-421880 ali 340-3864889 (Branka).

SKLAD MITJA ČUK vabi na ogled razstave Matjaža Hmeljaka »Po dva in dva«, v Bambičevi galeriji na Opčinah. Umnik razstave od ponedeljka do petka 10.00-12.00 in 17.00-19.00 do petka, 17. oktobra.

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV - Trst vabi na 11. revijo zborov Oopenske dekanije v soboto, 18. oktobra, ob 20. uri v cerkvi sv. Martina na Proseku.

GLEDALIŠKE DELAVNICE pod mentorstvom Elene Husu, za osnovnošolske otroke z zaključno predstavo »Alica v čudežni deželi« na pobudo ZSKD, se bo v SKD Barkovlje v mesecu oktobru sestajala vsako sredo ob 17.30 (vpisovanja do zasedbe vlog). Toplo vabljeni!

Prispevki

Namesto cvetja na grob Bruna Pertota darujeta Tatjana in Antek 50,00 evrov za popravilo nabrežinskih cerkvenih zvonov.

V spomin na Vojka Lavriho darujejo uslužbenci občine Devina Nabrežina 121,00 evrov za SKD Valentin Vodnik.

V spomin na dr. Marijana Bajca daruje Erika Fornazarič 30,00 evrov za Sklad Mitja Čuk.

V spomin na Karlo Gruden por. Jazbec darujejo trgovine: Kosmina, Stanissa, Anuška, Miki, Pieri, Golemac, knjigarna Terčon in bar Igor 80,00 evrov za nabrežinske cerkvene pevke.

V spomin na dragega Rudija Pahorja daruje družina 50,00 evrov za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

V spomin na Ladija Coljo daruje družina 100,00 evrov za MoPZ Rdeča zveza.

46. JESENSKI POKAL - Tudi slovenska lepotica Jena NO-borders team

Benussi: »Škoda bi bilo, ko bi tako jadrnico pustili na kopnem«

Jadralci Jene NO-borders team so se včeraj zbrali v tržaškem klubu Adriaco

FOTODAMJ@N

Mostiček je še del prejšnje zgodbe, saj je na njem izrezljan napis Maxi Jena. Vendar je letos slovenska lepotica samo Jena. »Ko pridejo novi sponzorji, vedno prilagodimo določene stvari. Leta 2003 smo bili na primer Magic Jena. Ime pa ni najpomembnejše, saj vsi vedo, da je to Jena,« razlaga Mitja Kosmina, duša slovenske jadrnice, ki je zmagala na Barcolani leta 2009. Od zadnjega nastopa pred dvema letoma – lani je na Barcolani ni bilo zaradi pomanjkanja finančnih sredstev – pa ostaja napis NO-borders team. Ideja, ki jo je zasnovala Občina Zgonik, letos zdaj pridobiva vse večje razsežnosti. In na ta rdeč napis je Kosmina še kako navezan, saj je sam tudi član ekipe NO-borders team. »Kaj takega bi si težko predstavljali pred 20 leti. Sestavili smo pravo brezmejno ekipo,« poudarja Kosmina, ki bo na krovu »svoje« Jene taktik, za krmilom pa bo znani tržaški jadralec Furio Benussi. Od Slovencev bodo jadrli še Gašper Vinčec na glavnem jadrju, Lucio Fafangel na kobilici, na jadrnici bo tudi odbornik in bivši župan Občine Zgonik Mirko Sardoč, ostali del ekipe pa sestavljajo jadralci s Tržaškega. Idejo podpirata Vodafone in Udinese calcio ter vrsta malih sponzorjev. In mešanica vsega je obrodila uradno ime jadrnice – Jena NO-borders team. »To je tako kot na nogometnih klubskih tekmovanjih, kjer zmaga klub, ne glede na to, kdo sestavlja ekipo. In tako bo pri nas, vedno bo zmagala Jena.«

Jadrnica je v bistvu v najemu za eno leto. Ob Barcolani bo nastopila še na drugih regatah v Tirenskem in Jadranskem morju, kjer je že tekmovala. »Škoda bi bilo, ko bi tako jadrnico pustili na kopnem. Na Barcolani res da piha svež veter, vendar dobro je, da so na regati prisotne tudi jadrnice, ki so pisale zgodovino te regate. Z Jeno je tudi Mitja del te zgodbe,« razlaga krmar Benussi, idejni snovalec projekta. Ko je poklical Mitjo, sta se hitro ujela. Potem ko je ideja dobila finančno podporo za enoletno nastopanje, pa je tudi zaživela. Do včeraj je ekipa opravila štiri treninge, do nedelje pa bodo jadralci na krovu imeli še nekaj časa, da bodo bolje spoznali jadrnico. Kosmina bo vselej glavni režiser, poudarja tudi Benussi, saj on najbolje pozna jadrnico. »V tem trenutku sem najbolj koristen v vlogi taktika. Če bi bil na krmilu, nimaš možnosti komunikacije z drugimi, v tej vlogi pa je lažje priskočiti na pomoč ekipi,« opisuje Kosmina, ki pa ne izključuje, da bi lahko skočil za krmil-

lo. »Vendar mislim, da bodo razmere na morju normalne, in ne bo težav.«

Ker vremensolovci napovedujejo malo vetra, lahko na končni razplet regate vpliva več dejavnikov. Več bo tudi favoritov za zmago, med njimi – zakaj ne – tudi Jena No borders team. Nenazadnje je jadrnica še vedno zelo konkurenčna, poudarja Kosmina: letos bo sicer nastopila brez novitet, skratka taka, kot pred dvema letoma, računajo pa, da bodo jadrnico še posodobili, da jo res dala vse, kar zmore. Vendar končna uvrstitev je za člane ekipe Jena NO-borders team tačas skoraj drugorzredna. »Mi smo že zmagali, saj bomo nastopili na Barcolani,« poudarjata oba protagonista, Kosmina in Benussi, ki se je včeraj želel tudi javno zahvaliti Marcellu Zorziju, ki je omogočil, da so na Barcolani, in Marcu Steffeju, ki skrbi za jadrnico na 360 stopinj. (vs)

Že 1302 jadrnici

Do včeraj sta se na nedeljsko regato prijavili 1302 jadrnici, kar je v primerjavi z lani skoraj 500 prijav več. Po mnenju organizatorja so številne priljubljene regate katamaranov Extreme 40, ki pred nabrežjem kažejo prave morske vragolije. Danes bodo jadrli med 10. in 13. uro, regate pa bodo na sporedu med 14. in 17. uro.

Moja Barcolana

Ste med tistimi, ki bodo v nedeljo jadrli na 46. Barcolani? Boste regato spremljali z nabrežja, okna ali terase svojega doma, s kraškega obronka?

Pošljite nam svoje fotografije!

To lahko storite preko rubrike Fotogalerije bralcev na spletni strani www.primorski.eu ali po elektronski pošti tiskarna@primorski.eu, lahko pa jih tudi osebno dostavite v uredništvih v Trstu in Gorici.

NEKDANJA RIBARNICA - V improvizirani delavnici sestavljajo ladjo Na trg želijo poslati komplet sestavnih delov, s katerimi bi sami sestavili plovilo

Ladja je dolga 4 metre, na nekaterih delih je preoblečena v tikov les

FOTODAMJ@N

0 Barcolani (in Miliču) tudi na dnevniku La Stampa

Turinski dnevnik La Stampa je nedeljski regati včeraj posvetil celo stran. Ker je bila slednja, izpod peresa Roberta Duiza, vključena v kulinarčno prilogo, je bila bolj kot športu, posvečena »okusom« priljubljene Barcolane. Novinar je bralce na primer opozoril, da se veliko ljubiteljev morja udeleži regate z željo, da bi na morju priredili piknik (in v ta namen vkrcajo tudi veliko terana, vitaminske in še česa), ter da številni Tržičani dogajanje na morju najraje spremljajo s panoramske Napoleonske ceste, od koder se nato podajo na kraško osmico ali turistično kmetijo. Na strani sta objavljena tudi dva »okusna nasveta« združenja Slow Food. Njihovi izvedenci bralcem Stampe svetujejo skok v slaščiarno Giudici v Ulici Oriani, kjer lahko okusijo »meditativne« čokoladne piškote s piransko soljo. A tudi obisk kmetije Milič v Zagradcu (priimek je sicer zapisan brez strešice, imeni vasi in občine pa sta dvojezični), kjer se bodo ob domači hrani in pijači naužili tudi »lastnosti in čarov obmejnih krajev«. (pd)

Glasbeni festival Barcolane

Drevi se začne dvodnevni glasbeni festival 46. izdaje Barcolane. Danes bo nastopil Jack Savoretti, italijansko-angleški kantavtor, ki se mu bo na odru pridružila tudi tržaška pevka Elisa. Kot predskupina bo nastopila zasedba Beatbox, ki bo oživela skladbe Beatlesov. Največ pričakovanja pa vlada za jutrišnji koncert Maria Biondija, ki slovi po skoraj črnskem soul glasu in melodičnih pesmih. Koncerta se bosta začela ob 20. uri.

Poseben prometni režim

Zaradi predvidenih koncertov, povečanega števila obiskovalcev in spremljevalnih prireditev bo drevi v veljavo stopila posebna prometna ureditev. Od 20. do 1. ure ponoči bo zaprt promet za vsa vozila na nabrežju, in sicer od Trga Tommaseo do Ul. Mercato Vecchio. Prepoved bo v veljavi tudi jutri zvečer, in sicer od 17.30 do 1. ure ponoči. Zaradi teh omejitev bo prišlo do sprememb na avtobusnih progah št. 8, 9, 24 in 30. Poseben prometni režim bo stopil v veljavo tudi v nedeljo, na dan regate, ko bo Furlanska cesta, od koder se razprostira čudovit pogled na Barcolano, med 8. in 14. uro odprta le v eno smer, in sicer v smer Proseka. Avtobusi, ki vozijo na progi 42 in 44, bodo v smeri proti Trstu vozili na trasi Prosek - Opčine - Ul. F. Severo - Trg Oberdan.

Kioska občin Zgonik in Dolina

V okviru vasi Barcolana je mogoče obiskati tudi institucionalne stojnice. Na njih se med drugimi predstavljata Občini Zgonik in Dolina. Slednja bo do nedelje predstavljala običaje, proizvode in naravne lepote teritorija. Domači in tuji obiskovalci bodo dobili tudi koristne informacije o Naravnem rezervatu doline Glinščice, svoje proizvode pa bodo predstavljale Ota, Žerjal, Zahar, Kocjančič, Sancin, Parovel, Fior Rosso, Carboni, Merlak in Petaros.

Teritorialne znamenitosti bo predstavljala tudi Občina Zgonik, ki bo danes v žarišču postavila srečanje z naslovom Morje Barcolane (ob 19. uri), ki ga prireja Državni inštitut za oceanografijo in eksperimentalno geofiziko. Za ljubitelje domačih dobrot bo ravnopravna predstavitev turističnih kmetij Milič iz Zagradca in Štolfa iz Saleža. Jutri (ob 19. uri) bo zgoniška občina predstavila projekt No borders team.

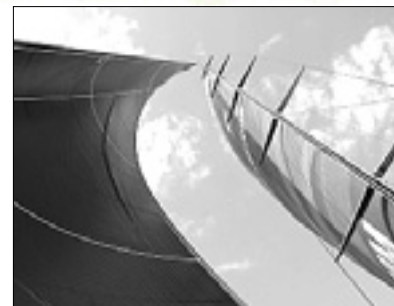
govornik dejal, da najbrž ja, vendar gre v dotičnem primeru za točno določen tip lesene ladje z določeno dolžino. V osnovi pa je plovilo namenjeno »turistični« plovbi v bližini obale in po mirnih vodah. Kaj pa oblikovalska plat? So upoštevali estetski vidik? Mallardi je dejal, da gre za precej preprost dizajn, za katerega lahko trdijo, da je v službi funkcionalnosti in ne obratno. Tim tesarjev bo za ladjo porabil približno 100 ur dela (od 7 do 10 dni), te naj bi se pomnožile za ne preveč izkušene roke. Še preden bodo projekt poslali na trg, pa se želijo prepričati, da se sestavljanja lahko komplikacij lahko lotijo tudi »amaterji«.

Prototip bodo testirali jutri, ko bodo v spremstvu godbe iz Milj ladjo pospremili do morja pred Velikim trgom. Ob 16. uri pa je predvidena splavitev. (sč)

Kolikšen bo zaslužek?

Ob uradnem odprtju Vasi Barcolana so organizatorji povedali, da letošnja investicija znaša 1,5 milijona evrov, po ocenah ekonomistov pa se bo z regato koristila tudi širša okolica. Regata bo ustvarila 20 milijonov evrov dobička in tisoč začasnih delovnih mest.

Na vprašanje, ali morda obstaja podoben projekt kje drugje na svetu, je so-

ESIMIT EUROPA 2

Najprej združuje, potem zmaga

Igor Simčič: »Eni jadrajo zgolj iz veselja, drugim je to posel, a naša jadrnica ima še tretjo dimenzijo: predstavljamo združeno Evropo«

Posadka Esimit Europe 2 je bila že na krovu in pregledovala vrvi ter začela dvigati glavno jadro, ko sem, dobesečno v zadnjem hipu, prišel na pomol marine pri Svetem Roku v Miljah, kjer je v času pred Barcolano običajno privezana ta regatna lepota. Sicer pa sem se tudi v zadnjem trenutku dogovoril, da bom smel z njimi na morje. Srečali smo se večer prej, ko je bila posadka s skipperjem Jochenom Schümannom na čelu gost na domačiji Medot na Dobrovem v Goriških brdih, kjer so potrdili vez med eno najboljših penin in eno najhitrejših jadrnic na svetu. Mož, ki povezuje projekta Medot in Esimit Europa pa je seveda Igor Simčič, »armatore«, kot ga označujejo v italijanskem tisku, sicer pa podjetnik z vizijo, kot se sam raje predstavi. O vinih Medot vem skoraj vse, o Igorjevih jadralskih začetkih sem tudi že nekaj slišal, zdaj pa se mi je obetalo, da bom v živo preveril zgodbo o mušketrski složni posadki, ki upravlja z jadrnico, ki je v zadnjih nekaj letih zabeležila triintrideset zaporednih zmag.

Vremenska napoved, ki sem jo preveril pred odhodom, se mi je zdela obetavna za mojo prvo jadralsko izkušnjo. Zadnje dvome je razblinil Igor, ki mi je ob sprejemu na krov dejal, da lepšega vremena za jadranje letos še ni bilo. Jasno nebo in ravno pravih vetrič sta napovedovala krasna doživetja. Med manevriranjem po pristanišču je pogon prepuščen dvesto petdesetim konjem, skritim v podpalubju, ki kasneje tečejo v kasu le še za zagotavljanje električnega napajanja računalnika in raznih vitlov, potrebnih za upravljanje z jadri. Le-teh imajo na zalogi kakih dvajset, z največjim pa bi lahko pokrili dve košarkarski igrišči. Vrh jambora je 44 metrov nad morsko gladino in plezanje nanj je primerljivo z vzponom na 14-nadstropni nebotičnik. Po njegovi zunanji steni, seveda. Jadrnica je dolga 30 metrov, posadka v polni postavi pa šteje 18 mož. Samih korenjakov, dobitnikov vseh mogočih jadralskih tekmovanj, evropskih, olimpijskih in svetovnih prvakov, pravih morskih volkov. Od spodaj občudujem impozantno velikost buma in ogromne rumene zvezde na glavnem jadru, ki se počasi dviga nekam pod nebo. Trup, čeprav na najširšem delu »debel« 5,2 m, deluje vitko, celotna jadrnica pa se mi zdi kot puščica na samostrelu: navidezno je povsem mirna, toda tetiva je že napeta in zdaj čaka na izstrelitev. Nestrpno sem čakal trenutka, ko bo 25,5 ton težko barko začel poganjati le še veter.

Ko je bil miljski pomol nekaj sto metrov ali četrtno navtične milje za nami, je skipper Jochen ukazal popolni dvig glavnega jadra. Vanj se je skoraj v trenutku ujel veter in že smo rezali valove. Zdelo se mi je, da kar letimo, čeprav smo bili daleč od zmogljivosti jadrnice. »Šestnajst, osemnajst, dvajset vozlov,« me je Igor opozoril na zaslon, s katerih je bilo moč razbrati našo trenutno hitrost, računalnik pa je hkrati preračunaval, koliko najhitreji bi bilo možno ob danih vetrovnih pogojih jadrati. Jochen je ukazal namestiti zdaj to, zdaj drugo jadro. »Deploy!« je bila sicer edi-

na beseda, za katero sem slutil, kaj bi lahko pomenila, vse ostalo je bil zame nerazumljiv mornarski žargon. Pogovorni jezik celotne posadke, ki prihaja iz enajstih držav, je sicer angleščina, toda zdi se, da se razumejo že kar s pogledom, v kolikor niso sposobni celo telepatskega sporazumevanja. Seveda, saj vreme ni vedno tako naklonjeno jadrnanju, kot je bilo prejšnjo soboto, in ukazuje je potrebno razumeti tudi ko veter odnaša besede!

Križarili smo gor pa dol po zalivu, se enkrat približali Kopru in drugič Trstu, taktik Vasilij Zbogor pa je po skipperjevem navodilu iskal predele z manj vetra, kjer so preverjali obnašanje novega črnega karbonskega jadra. Z Igorjem sva se medtem pogovarjala o jadrnih in potrebi po njihovi menjavi. Da so kot gume pri dirkalniku, mi pove, le da v formuli menjajo gume glede na stanje cestišča, na regati pa odvisno od vetra, saj je vsako izmed njih najprimernejše le ob ravno določenem tipu vetra in načinu jadrnanja bočno, z ali proti vetru. Večina jih ima svoje ime: eno od prednjih jader je genova, drugo je flok, balonsko jadro je špineker, genaker pa je kompromis med genovo in špinekerjem in tako naprej. Opazim, da so pogledi večine jadrancev zazrti nekam proti obzorju in v jadra. Njim kot jadralcem in meni kot gledalcu so najbolj všeč konkvavno usločena jadra, ki dokazujejo, da je bil lov na veter uspešen. Ampak ni dovolj, da veš, kam veter piha zdaj in kolikšna je njegova moč, ampak moraš vse spremembe vnaprej predvideti in se nanje pripraviti. Pravočasno menjati jadro. Veliko jadro, v katerega loviš vetrič, postane v trenutku, ko je boforjev preveč, nevarno. Poleg tega ima vsako jadro svoje meje uporabnosti. Seveda je odveč poudariti, da imajo jadrnice kot je Esimit Europa 2 prav zanje izdelana jadra, ki jih projektirajo španski arhitekti, šiva pa North Sails.

Nenadoma mi postane jasno, da za jadrnico skrbi cela armada ljudi, da je moštvo na krovu in v spremljevalnem gumenjaku le vrh ledene gore, medtem ko ostaja večina strokovnjakov iz ozadja nevidnih. Presenetil me podatek, da je potrebnih vsaj petdeset ljudi, da lahko taka jadrnica, kot je EE2, mirno pluje, uspešno tekmuje in se dobro predstavlja. Do tega pa ne prideš preko noči. »Projekt traja že devetnajst let. Sli smo skozi postopne razvojne faze in se vsakokrat prilagajali novi situaciji. Zdajšnja organizacijska struktura je podobna ekipam jadrnic, ki tekmujejo za America's Cup,« pripoveduje Igor. Na hitro obudiva spomin na strica Borisa Terpina, verjetno doslej najbolj uspešnega slovenskega skipperja na velikih jadrnicah, ki je do odmevnih zmag prišel z jadrnico Helisara, katere lastnik je bil slavn dirigent Herbert von Karajan. Prav med obiski pri stricu, ki je dolga leta živel v francoskem Saint Tropezu, se je Igor navdušil za jadrnanje in ob enem spoznal, kako jadrnica zahteva medsebojno prilagajanje vseh članov posadke. Na velikih jadrnicah ni prostora za egoizem, člani posadke se morajo znati uskladiti, si medsebojno zaupati, in le skupaj lahko uspejo. Takoj, ko je Igor zaznal to do-

datno prvo jadrnanje, je v svoj projekt dobre tekmovalne jadrnice začel vgrajevati sporočilo prednosti povezovanja. Začelo se je s prvimi Esimiti, ki so pluli pod pokroviteljstvom Gorice in Nove Gorice, nato Slovenije in Furlanije, z Esimitom Europa pa cele Evropske unije.

»Eni jadrajo zgolj iz veselja, drugim je to posel, naša jadrnica pa zgolj sloni na teh dveh prvinah, ki generirata željo po uspehu, toda dali smo ji tudi tretjo dimenzijo, vizijo. Zavedamo se, da predstavljamo združeno Evropo, da smo njen simbol. To je istočasno čast in velika obveza. Projekt mora biti v vseh podrobnostih izpeljan tako, da se Evropa pokaže v dobri luči. Prav tako imamo obveznosti do generalnega sponzorja, tretje največje svetovne korporacije, ruskega Gazproma. Njegov generalni direktor Aleksey Miller je ob krstu jadrnice dejal, da smo njihov simbol! To zahteva od nas, da se vedno in povsod, tako na regatnem polju kot izven njega, predstavljamo na najvišjem možnem nivoju. Vsakdo, ki ima našo uniformo, mora delovati v skladu z našim kodeksom, sicer ga izločimo iz ekipe,« je nadaljeval Igor. Zavzeto je nadaljeval prepoved o računalniški obdelavi vseh možnih parametrov, ki jih je možno meriti na jadrnici. Gre za edinstvene računalniške programe, ki omogočajo preverjanje učinkovitosti vseh tehničnih komponent jadrnice in pravilnosti človeških odločitev na regatnem polju. Esimit Europa 2 tako ostaja po desetih letih, odkar je bila splovljena kot Alfa Romeo 2, vodilna jadrnica v svojem razredu. Še več, iz leta v leto postaja hitrejša, nabrano znanje pa bo omogočilo gradnjo nove, še boljše jadrnice, je prepričan Igor. Z načinom zbiranja in obdelave podatkov so že pritegnili pozornost vodilne evropske proizvajalke računalniških programov za avtomobile, multinacionalke SAP (Systemanalyse und Programmentwicklung) iz Walldorfa v Nemčiji, ki bi rada vstopila tudi v svet jadrnic. Predstavniki podjetja Jim Hagemann Snaube je bil sprva zgolj presenečen, njegovi tehnični direktorji pa so bili naravnost oča-

rani nad opravljenim delom na EE2 in zdaj ponujajo sodelovanje. Jadrnica je tako tudi pravi laboratorij, ki z vsako prevoženo miljo da nove podatke o tem, kaj izboljšati pri obstoječi jadrnici in kaj spremeniti pri načrtovanju novih.

Med eno menjavo jader in drugo, med nagibanjem enkrat na levi in drugič na desni bok, med jadrnanjem proti vetru in drugih vragolijah mi je Igor razkril nekaj iz zgodovine same jadrnice. Njeno krstno ime (nepoznavalce) navaja k zmotnemu prepričanju, da je plod italijanskega znanja, dejansko pa so jo leta 2005 za novozelandskega naročnika zgradili v avstralski ladjedelnici McConaghy Boats. Njena oblika (Reichel/Pugh 100) je prirjena takratnim tekmovalnim pravilom za America's Cup. Njen lastnik je bil Neville Crichton, koncesionar vozil Alfa Romeo »tam spodaj« in od tod njeno ime. Kljub pogostim zmagam ni ostala nepremagljiva, postavila pa je celo vrsto hitrostnih rekordov. No, na zahtevni regati Giraglia Rolex Cup je EE2 izboljšala njen dosežek kar za dobre tri ure ali 17%, kar samo dokazuje uspešnost stalnega vlaganja v njen razvoj. Z nekoliko drugačnimi pripravi lažjo kobilico od izvirne je pripravljena zlasti na izzive v Sredozemlju, kjer so vetrovi šibkejši in manj stanovitni kot pri prečanju Pacifika ali Atlantika. »Takšna, kot je EE2 danes, je nepremagljiva predvsem pri nižjih hitrostih, ko pridejo vse njene prednosti najbolj do izraza,« je prepričan Igor, ki pa ne pozabi dodati, da je takrat še toliko bolj važno dobro delo celotnega moštva.

In kdo je v moštvu glavni? Možgani jadrnice, ki delijo ukaze celotnemu trupu, so za krmilom. Krmar mora predvsem voziti v smer, ki je bila določena. Toda ker z držanjem krmila čuti tudi podvodno obnašanje jadrnice, mora svoje občutke prenesti skipperju in mu svetovati, kaj bi lahko bilo še bolje. Potem je tu navigator, ki nas obvešča o vetrovih, tokovih, plitvinah, pri čemer mu pomagajo podatki, ki jih sprejema preko satelita. Ob njem stoji taktik, ki stalno ocenjuje položaj glede na druge jadrnice in skrbi, da smo v kar najbolj-

ši poziciji. Vsi ti podatki se stekajo k skipperju, ki sprejema odločitve o smeri plovbe, menjavanju jader ipd. On ima globalni pregled nad »podjetjem« in sprejema najpomembnejše odločitve.

Ob pogledu na jadro, kjer je največja površina namenjena Gazpromu, se hočeš-nočeš zapleteva še v oceno odnosov med Evropo in Rusijo. Igor, ki je bil pred dvema letoma imenovan za ruskega častnega konzula v Sloveniji, je prepričan, da gresta tako Evropa kot Rusija skozi občutljivo obdobje. Tako vsaka zase kot v medsebojnih odnosih. Izhod je v močnem evropskem kontinentu, del katerega bi morala biti tudi Rusija. »S takim povezovanjem bi dosegli stabilnost, česar se zagotovo bojijo tisti, ki vpliv in moč gradijo na netenju kriznih žarišč. Karkoli se zgodi, moramo gledati naprej. Za zgled naj nam bosta Nemčija in Francija. Silama, ki sta bili stoletja največji sovražnici, je to uspelo in zdaj sta živ dokaz, da je tesno sodelovanje neprimerno boljše od medsebojnega nagajanja, ki lahko kaj kmalu preraste v spopade in celo vojno. Pred kratkim sem bil povabljen na kosilo ob obisku nekdanjega nemškega kanclerja Gerharda Schröderja v Sloveniji. Ta veliki mož me je očaral z bistroumnostjo, preprostostjo in vizijo. Dejal je, da je Nemčija sicer močna in napredna država, vendar sama ni nič. In isto velja za Evropo,« je prepričan Igor.

Ure in ure bi lahko tako jadrnal in se pogovarjal, vendar je sledilo slikanje posadke med jadrnanjem za nov koledar in obiskovalci smo se umaknili na spremljevalni gumenjak. Vožnja z njim je bila neprimerljivo manj udobna, je pa omogočila nekaj, upam vsaj, prav lepih posnetkov jadrnice v akvatoriju tržaškega pristanišča. Velika rumena zvezda na vrhu visokega jambora je sijala v popoldanskem soncu. Poleg nedeljske Barcolane čaka letos EE2 še par izzivov, že dan po »domači« preizkušnji bo kljun obrnila proti Malti in poskušala izboljšati lasten rekord na regati Medot Trophy, naslednjo soboto pa bo štartala na Rolex Middle Sea Race, ki poteka od La Valette do Sicilije in nazaj in ki traja več kot dan. Potem pa se bo že počasi odpravila na razgradnjo, temeljite preglede vseh njenih delov, po potrebi bo verjetno potrebno tudi kakega zamenjati, nato pa jih spet zložiti in se pripraviti na novo sezono.

Dober veter in (ravno prav) mirno morje, Esimit Europa!

Toni Gomišček (tekst in fotografije)

KOGOJEVI DNEVI - Veličasten koncert v Kulturnem centru Lojzeta Bratuža v Gorici

Pianist Alexander Gadjev in Orkester iz Veneta pod taktirko Antona Nanuta

Klavin in orkester je bil naslov koncerta, ki je v Kulturni center Lojzeta Bratuža pripeljal potujoči Mednarodni festival sodobne glasbe Kogojevi dnevi, bil pa je tudi vključen v abonmajske sklop kulturnega centra. Dogodek je obetal nadpovprečno visok nivo, kajti srečanje med mladim nadarjenim pianistom in izkušenim veteranom je spremljal odlični Orkester iz Padove in Veneta, sestav, ki že pol stoletja gradi svoj ugled na sodelovanju z nadvse imenitnimi solisti in dirigenti.

Mojster Anton Nanut, ki je 13. septembra dopolnil dvainosemdeset let, ima z orkestrom že dolgo let plodne stike, ki so postali kar prijateljski: medsebojno spoštovanje se zrcali v sproščenem odnosu, ki pomeni medsebojno zaupanje in usklajen pogled na glasbeno poustvarjanje, pa tudi na vrednote, ki usmerjajo Kogojeve dneve; orkester je skoraj vsako leto gost festivala, ki ga je mojster Nanut ustanovil in ga še vedno oplaja s široko programsko vizijo, ki zaobjema zaklade preteklosti in sodobne klasike, vse do najbolj eksperimentalnih partitur slovenskih in tujih skladateljev. Tokrat je bil program bolj tradicionalno usmerjen, kajti najbolj moderna skladba je bil Religioso iz Suite Slavka Osterca, Nanutu nadvse priljubljena partitura, ki je nastala že davnega leta 1929. Godala so zazvenela zlito in ubrano, v interpretaciji je odločnost prevladovala nad romantiko, ni pa manjkalo barvnih odtenkov, ki so razgibali glasbeno meditacijo.

Osrednja točka programa je bil Beethovnov Koncert št. 5 v Es-Duru op. 73, t.i. Cesarski koncert

BUMBACA

Osrednja točka programa je bil Beethovnov Koncert št. 5 v Es-Duru op. 73, t.i. Cesarski koncert, ki ga je skladatelj dokončal l.1810 in z njim zaokrožil čudovito peterico. Dialektika med solistom in orkestrom se odvijata kot herojski spopad, v mogočnosti klasične forme, ki dopušča tudi veliko nežnosti, ne samo v blaženosti drugega stavka, temveč tudi v trenutkih, ko se glavna tematska zamisel umakne drugi, z bogastvom modulacij, ki vseskozi spreminjajo obličje partiture. Koncert je vrhunski izziv za vsakega pianista in tudi Alexander

Gadjev se ni mogel izogniti skušnjavi, saj ima dvajsetletni talent za seboj že veliko izkušenj, ki mu omogočajo soočanje z največjimi umetninami: bivši učenec SCGV Emil Komel je pod mentorstvom svojega očeta z odliko in pohvalo diplomiral, ko je bil star komaj osemnajst let, medtem se je uspešno izkazal na vrsti mednarodnih tekmovanj in nastopil v nadvse uglednih evropskih in ameriških dvorinah, letos je bil tudi izbran med finaliste tekmovanja Busoni, na katerem se bo preizkusil prihodnje leto, skratka, zavidljiv curriculum, ki ga mladi umetnik kar na-

prej bogati, od lani pod mentorstvom mojstra Pavla Gililova, pri katerem študira na Mozarteumu v Salzburgu.

Bogata zvočnost koncertnega klavirja, ki je bil sicer v višjih legah nekoliko zdelan, je brž preplavila dvorano in pokazala, da je Gadjev nabit s pustvarjalno energijo, ki jo napajata tako sama partitura kot tudi odgovor orkestra, klen in enovit. Vedno znova lahko občudujemo odlike orkestra, ki še posebej izstopajo pri pihalcih, mojstrsko uglasenih ter neoporečno ubranih, pohvalo pa si zaslužijo tudi izredno disciplinirani godalci. Dialog med soli-

stom in orkestrom je potekal naelektrono, le ponekod rahlo neučakano, umiril pa se je v drugem stavku, kjer je solist poiskal bolj intimen pristop, a je bilo slutiti, da komaj čaka zvočno eksplozijo, s katero se romantika umakne radostnemu blišču zaključnega Rondoja, v katerega je lahko stresel mladostno vihravost, pa tudi virtuoznost, ki je upravičeno sprožila navdušene aplavze, tudi za dodatek Roberta Schumanna.

Anton Nanut je res zavidljiv primer aktivne starosti, ki iz glasbe črpa vedno nove energije, v brk težavam, s katerimi narava obremenjuje še tako krepke korenine: vrnil se je iz turneje na Japonskem, kjer je še vedno dobrodošel gost, ravno v pravem času, da je lahko »svojemu« festivalu podaril žlahten koncert, ki se je zaključil s 4.simfonijo v A-Duru op. 90 Felixa Mendelssohna-Bartholdyja, t. i. italijansko, v kateri je skladatelj strnil vtise iz popotovanja po lepem polotoku. Radostna tema prvega stavka je zazvenela polnozvočno, morda v rahlo upočasnjem tempu, vsekakor jasno in sijoče, ob čudovitem muziciranju pihalcev, ki so vsak najmanjši vzorec izvezli okusno in natančno. Melanholija drugega stavka se je kmalu prevesila v prikupni Menuet, živost in poskočnost, s katerima je mojster Nanut pognal tarantello zaključnega stavka, pa nas je kar presenetila. Dolgi in topli aplavzi dokaj številnega občinstva so nagradili dirigenta in orkester, ki sta se res odlično izkazala.

Katja Kralj

KOPRIVA - Z gostoma se je pogovarjal Primož Šturman

Večer pesnikom Markom Matičetovim in kantavtorjem Gorazdom Lampetom

Zadnjo septembrsko soboto se je v Kopriki zgodil kulturni večer v priredbi domačega ŠKUDT Kopriva. Društvo je v vaški dvorani gostilo pesnika Marka Matičetovega in kantavtorja Gorazda Lampeta. Srečanje je vodil Primož Šturman, ki je oblikoval pogovor z gostoma, poleg obeh nastopajočih pa sta bili seveda v ospredju poezija in glasba, ki jo umetnika vsak po svoje ustvarjata.

Pesnik Marko Matičetov se je rodil leta 1984 v Ljubljani, od leta 1988 živi na slovenski obali v bližini Portoroža. Prisotnim je spregovoril predvsem o svojem literarnem oziroma pesniškem ustvarjanju. Za svoj »drugi« rojstni dan si je namreč izbral 18. marca 2002, ko je na dan privrela njegova prva pesem. Na pesniški poti je do danes izdal tri zbirke, njegov prvenec je izšel leta 2006 z naslovom V vsaki stvari je ženska, lansko leto pa je objavil dodelno zbirko z naslovom Lahko noč iz moje sobe Brazilijske, vmes pa še leta 2009 zbirko Boš videl.

Zbranim obiskovalcem je avtor podal nekaj svojih pesmi, in sicer tako, kot je v njegovi navadi, na pamet, izbral pa jih je predvsem iz svoje zadnje zbirke. Marko Matičetov je tudi velik ljubitelj največje države v Latinski Ameriki, ki jo je obiskal že večkrat, zadnjič letos poleti, ko je tam potekalo svetovno prvenstvo v nogometu. Z zanosom je spregovoril o brazilskih ljudeh, ki so po temperamentu veliko bolj odprti od našega človeka, pa tudi o globokih družbenih težavah, ki pestijo tamkajšnjo stvarnost. Nekoliko

Z leve Primož Šturman, Marko Matičetov in Gorazd Lampe

ALAN KOSMAČ

presenetljivo je avtor izjavil, da se pesništvu ne bo več posvečal, saj da je povedal vse, kar je imel povedati. V književnosti in kulturi nasploh ga moti odnos zaprtih poklicnih kulturnih krogov do ustvarjalnosti, poleg tega pa še nezanimanje Ljubljane do vsega, kar se dogaja v slovenski okolici, predvsem na Primorskem.

Zadnji del svojega posega je Matičetov namenil Kopriki in svojemu dedu Milku, ki je večji del svojega poklicnega življenja namenil raziskovanju ljudskega izročila slovenskega jezika in njegovega obrobja, največ Rezije.

Kot smo že zapisali, je večer glasbeno oblikoval kantavtor Gorazd Lampe, ki ga domačini dobro poznajo, saj že nekaj let prebiva na bližnjih Brjeh. Zbranim je povedal, da njegovo glas-

beno ustvarjanje korenini prav tako v začetku preteklega desetletja in da je na tem področju samouk. Njegovi nastopi (med temi tudi sobotni) so seveda vokalno-instrumentalnega značaja in to kljub temu, da se je v mlajših letih glasbeno kalil v rock skupini.

Koprivsko srečanje s pesmijo in glasbo se je sklenilo z bolj slovesnim trenutkom. Predsednik ŠKUDT Kopriva Alan Kosmač je namreč Marku Matičetovemu predal posebno listino, s katero je društvo v svoje vrste kot častnega člana sprejelo njegovega deda Milka Matičetovega, in sicer predvsem zaradi njegovih zaslug na področju etnografije in folklorne, pa tudi zato, ker je s svojim delom ime rojstne vasi Koprive ponesel v slovenski in evropski kulturni prostor. (pš)

glasba@primorski.eu piše Rajko Dolhar

NA VES GLAS

PRISLUHNI HITU!

John Garcia

John Garcia

Desert rock
Napalm Records, 2014
Ocena: ★★★★★★

Kralj puščavske, stoner glasbe je končno izdal svoj prvenec! John Garcia, lider bendov, kot so nepozabni Kyuss, Slo Burn, Unida, Hermano in nenazadnje Vista Chino, se je pri trinštiridesetih letih odločil, da je napočil čas, da sam podpiše svojo prvo ploščo.

Vokalna ikona desert rocka ni niti tokrat razočarala. Garcia je ob sebi zbral stare prijatelje in nove znanke ter z njihovo pomočjo sestavil tričetrtturno ploščo z enajstimi komadi. Ko se je februarja raznesel glas, da je Garcia podpisal pogodbo z avstrijsko neodvisno glasbeno založbo Napalm Records, je bilo takoj vsem jasno, da je končno napočil čas za prvenec. Ameriški pevec je takrat izjavil, da je na tak način »primoran« končati, kar je sicer začel že veliko let prej in sicer zbrati svoje pesmi v album, ki naj bi nosil le njegovo ime. Končno julija je torej zagledal luč album, ki ga je Garcia enostavno poimenoval s svojim imenom, John Garcia. Pri sestavi komadov so z Garcijo med drugimi sodelovali Danko Jones, Tom Brayton, Dave Angstrom, Mark Diamond, bivši član zasedbe Kyuss Nick Oliveri ter celo Robby Krieger, legendarna kitarista ameriške skupine The Doors, a pojdimo po vrsti.

My Mind je prva pesem in tudi prvi single plošče. Posrečeni rifi kitar in znameniti vokalni pečat Garcie so idealne sestavine za kvaliteto skladbo. Takoj za njo je na vrsti edina cover pesem albuma. Rolling Stoned je priredba pesmi skorajda neznanega benda iz Kanade Black Mastiff. Močno rokarska je naslednja Flower, medtem ko smo pri komadu The Blvd priča izjemnemu, bolj počasnemu bluz roku. 5000 Miles je pesem, ki spominja na Kyuss obdobje, oziroma na novejši glasbeni projekt Vista Chino. Confusion pa je neke vrste outsider komad albuma: počasen ritem kitare, polne distorzije, ki jo spremlja topel vokal Garcije.

Pristnemu stonerju prisluhnemo spet v pesmi Argleben. Ritem spet nekoliko pospeši v najkrajšem komadu plošče Saddleback in ravno tako tudi v naslednjem All These Walls, priredbi skladbe Cactus Jumper, ki jo je Garcia v preteklosti igral z bendom Slo Burn. Za konec pa še »češnja na torti«: akustična, puščavska pesem Her Bullet's Energy, v kateri igra kitaro Robby Krieger, bivši kitarist skupine The Doors. Magični zaključek, kapo dol.

PRIZNANJA - Za "umetnost spomina, s katero je obudil nedoumljive človeške usode in razkril vsakdan okupacije"

Nobelova nagrada za literaturo v roke Francoza Patricka Modiana

Nobelovo nagrado za literaturo prejme francoski avtor Patrick Modiano, je včeraj v Stockholmu sporočila Kraljeva švedska akademija. Akademija je Modiana nagradila za "umetnost spomina, s katero je obudil najbolj nedoumljive človeške usode in razkril vsakdan okupacije", piše v utemeljitvi nagrade.

Kot je po pisanju tujih tiskovnih agencij dejal predstavnik akademije Peter Englund, je Modianova "pisava zelo elegantna, a prijazna dobralca". Dodal je, da Modianove knjige niso obsežne, običajno okoli 130 strani, zato lahko bralec "eno njegovo knjigo prebere dopoldne, gre na kosilo in si nato privoščiti še eno".

V središču pisanja 69-letnega pisatelja so teme, kot so spomin, pozaba, identiteta in krivda, Pariz pa je v njegovem delu mogoče videti kot "kreativnega udeleženca", je v utemeljitvi še zapisala akademija. Njegovo pisanje se premika sem ter tja med preteklostjo in sedanjostjo.

Modiano je napisal okoli 30 knjig, zanje je prejel številne nagrade. Med njegovimi deli je

tudi nekaj knjig za otroke, poleg tega piše tudi filmske scenarije. Njegova dela so prevedena v več kot 30 jezikov.

Rodil se je 30. julija 1945 v pariškem predmestju Boulogne-Billancourt kot sin judovskega trgovca in flamske igralka. Starša sta se spoznala v okupiranem Parizu in živel napol v tajnosti. Otroštvo je preživel razpet med šolo in hotelom, med odsotnim očetom in mamo na turnejah, zato je bil že zelo zgodaj prepuščen samemu sebi. Konec njegovega otroštva je zaznamovala smrt njegovega tedaj desetletnega brata, ki mu je posvetil dela, nastala med letoma 1967 in 1982.

Modiano pri pisanju črpa iz časopisnih člankov in intervjujev, številne njegove zgodbe pa temeljijo na njegovih lastnih doživljajih v času nemške okupacije v drugi svetovni vojni.

Svoj prvi roman *La Place de l'Etoile* je izdal leta 1968. Nazadnje je ta mesec izšlo delo z naslovom *Pour que tu ne te perdes pas dans le quartier*.

Patrick Modiano

ANSA

V slovenščino so prevedeni njegova romana *Ulica Boutiques obscures*, za katerega je prejel prestižno nagrado Goncourt, in *Vila bo-*

lest ter zbirka kratke proze *Katarina*, mala balerina. V slednji je Modiano svoj ustvarjalni navdih združil z ilustratorjem Jean-Jacquesom Sempejem.

Prestižno nagrado bodo Modianu podelili 10. decembra v Stockholmu, na dan, ko je leta 1896 umrl Alfred Nobel, po katerem je nagrada poimenovana. Letos je nagrada vredna osem milijonov švedskih kron (870.000 evrov).

Švedska akademija Nobelovo nagrado za književnost podeljuje od leta 1901. Doslej so jo podelili 106-krat, prejelo pa jo je 110 avtorjev, saj sta si nagrado štirikrat delila dva pisatelja. Odklonila sta jo Boris Pasternak leta 1958 in Jean Paul Sartre leta 1964. Lani jo je prejela kanadska pisateljica Alice Munro.

Med 210 kandidati ki so bili v igri za letošnjo Nobelovo nagrado, se je sicer omenjalo več imen, med njimi japonski pisatelj Haruki Murakami, sirski pesnik Adonis, češko-francoski pisatelj Milan Kundera ali kenjski pisatelj Ngugi wa Thiong'o. (STA)

BALET - Preljocaj in njegova skupina Noči v Cankarjevem domu

Čutna plesna igra v izredni interpretaciji

Čar orientalskih noči v plesu. Angelin Preljocaj, francoski koreograf albanskih korenin, je v sodobno plesno predstavo skušal prenesti pravljico zbirko Tisoč in ene noči. Ne gre za pripoved v plesu, temveč za podajanje občutkov, prikazovanje senzualnosti, posredovanje magije skrivnostnih noči. Zato je Preljocaj plesno predstavo, nastalo v okviru projekta Marseille/Provansa – evropska prestolnica kulture 2013, poimenoval preprosto Noči – Les Nuits. In v svoje plesne Noči je poleg orientalskega pridih priznani koreograf vpletel še zvoke zahodne kulture. S svojo skupino je Preljocaj v torek zvečer gostoval v ljubljanskem Cankarjevem domu.

Ballet Preljocaj, ki domuje v kraju Aix-en-Provence, sestavljajo izvrstni plesalci. V predstavi Noči, ki so jo premierno odplesali aprila 2013, nastopa 18 plesalcev: 12 žensk in 6 moških. In prav razmerje med plesalkami in plesalci, ki je odločno v korist žensk, razkriva Preljocajev pristop do znanih pripovedi, ki jim okvir nudi Šeherezadino pripovedovanje. Koreograf je izpostavil ljubezensko-senzualni dvoboj med moškimi in ženskami, ga prikazal v različnih variantah, prisodil ženskam zapeljivost in čutnost, moškim pa željo po nadvladi. Na glasbo, ki jo podpisuje pevka Natacha Atlas (točneje Natacha Atlas & Samy Bishai, 79D), je pripravil vrsto prizorov. V njih nastopajo plesalci po skupinah, v parih (ne nujno moški-ženska) ali posamič. Še posebej izstopajo v zanimivih in privlačnih pas de deux.

Posamezne prizore označuje glasba, ki prehaja od orientalskih tonov do zahodnjaških melodij, določajo pa zelo posrečene scene Constance Guisset. S svojimi kreacijami je zelo lepo zarisala orientalske okvire plesnemu izražanju. In tokratno je bilo, po koreografu »izpovedi«, zapisano čutni ljubezni. Dodaten pridih Orienta je plesni predstavi s kostumi vdihnil tunizjski modni kreator Azzedine Alaïa.

Izjemna odlika literarnega dela Tisoč in ena noč je po Preljocajevem mnenju v liku Šeherezade, ki si s svojim pripovedovanjem, svojo kultiviranostjo in umom razširja življenje, ob tem pa »pomeni branik pred barbarizmom in od nas zahteva ponoven premislek o družbeni vlogi žensk«. V baletu Noči je koreograf še posebej izpostavil žensko telo, kar se zlasti pride do izraza v prizoru, ki ga s svojim hrbtno ustvari Cecilia Torres Morillo. Žensko telo, ki ni samo privlačno, temveč tudi »zgovorno«. Mnenja o tem, če ženske v tem plesnem dvoboju prevladajo nad moškimi, so med strokovnimi ocenjevalci deljena. Vsekakor vsak gledalec zelo osebno doživlja niz plesnih prizorov, estetsko prečiščenih in vrhunsko izvedenih. Preplet vzhodnjaških motivov in (za nas) prepoznavnejših zahodnih melodij (med temi je tudi glasbena kulisa iz filma Jamesa Bonda) je mikaven, nedvomno pa odraža pogled z Zahoda proti Vzhodu ali točneje Zahoda na Vzhod. In se zato ni mogel izogniti mitu čarobnega in mističnega Orienta. Plesna predstava Preljocaja in njegove skupine pa je predvsem izredno elegantna in vsestransko dovršena uprizoritev. (bip)

BENETKE - Glasbeni bienale

Tolkalist Dario Savron jutri v gledališču La Fenice

Zaključni del Beneškega glasbenega bienala bo imel izrazito tržaško noto. Danes popoldne (10. t. m.) bo v Arsenalu nastopil *Divertimento Ensemble*, pri katerem sodeluje harmonikar *Corrado Rojac*; na sporedu bo tudi skladba *Tržačana* Fabia Niederja. Jutri (11. t. m.) ob 12. uri pa bo v gledališču La Fenice na vrsti koncert dua, ki ga sestavljata pianist *Francesco Prode* in tolkalist *Dario Savron*.

Tržaški tolkalist in skladatelj se bo prvič predstavil kot solist in v duu v tem prestižnem okviru, kjer bodo tako izvajane skladbe kot tudi sodelovanje s pianistom »premierno« doživetje.

»Duo je nastal po zamisli umetniškega vodje festivala Ivana Fedeleja, s katerim smo se tudi dogovorili o programu. Sestavljajo ga skladbe, ki jih nisem imel v repertoarju, a sem jih želel izvajati: Tombeau in memoriam Gérard Grisey Philippeja Hurela, Thümmels Vergissmein-Lied Fabia Niederja, Quatre pieces fébriles Georges Aperghisa. Pianist pa bo zaigral še ... sofferte onde serene ... Luigija Nona. Program je zelo raznolik in zahteva prav tako raznoliko uporabo tolkal. Aperghis uporablja marimbo v dinamičnih in ritmičnih ekstremih, z velikimi kontrasti tišine in kaosa. Hurel je izbral po večini kovinska glasbila, kar ustvarja zanimive kombinacije barv. Niederjeva skladba spada v cikel del, ki so nastala po Magrisovi Razstavi, zato v naslovu omenja tržaškega slikarja Vita Thümmela. Skladba je po obliki Lied: ob igranju marimbe tolkalist tudi poje. Nieder, ki je napisal to skladbo zame, si je namreč predstavljal, da izvajalec postane eno z instrumentom.«

Se morda percepcija skladb drugih avtorjev spremeni, preusmeri ali poglobi v trenutku, ko se sam izvajalec ukvarja s komponiranjem?

»Ko sem začel študirati kompozicijo, se je spremenil tudi moj pogled na interpretacijo sodobne glasbe. Prej sem vedno primerjal, iskal sem povezave z neko »tradicijo«, medtem ko gre za drugačen način poslušanja.«

Katero pa bi moralo biti glavno vodilo skladateljev, da bi tudi sod-

DARIO SAVRON

obna glasba lahko pritegnila širšo publiko?

»Glasba je po eni strani kot impresija, slika, ki mora posredovati publici jasno določen vtis. Pišem po navdihu, kar je nekaj instinktivnega, nato pa moram organizirati svoje misli in jih usmerjati v primerno obliko, ki bo poslušalca nagovorila. Prepričan sem, da je dobra struktura glavni adut učinkovite skladbe: je steber navdih in je to, kar tudi podzvestno fascinira poslušalca.«

Ste glasbenik z mednarodnimi študijskimi in delovnimi izkušnjami. Kje se trenutno razvija vaša kariera?

»Pred leti sem imel pogoste stike z ZDA, v zadnjih letih pa sem preživel več časa v Italiji, ker me je zanimala bolj kompozicija kot igranje.«

Zdaj pa je igranje ponovno v ospredju ...

»Načrtov in različnih angažmajev je precej: pripravljam novo cd ploščo, poučujem na konservatoriju v Foggii, pišem glasbo. Imam nekaj koncertnih projektov. Pred kratkim so na filmskem festivalu v Portorožu predstavili dokumentarec Jurija Grudna, za katerega sem napisal glasbeno kuliso.«

Pisati za instrument, ki ga sami igrate, je verjetno najlažje.

»Kadar pišem, ne dajem največje pozornosti instrumentom, ki jih sam igram. Imam preveč vplivov praktičnega znanja, težko se temu izognem. Ko pišem pa želim biti čim bolj objektivni, zato moj opus obsega skladbe za orkester ali komorne skupine. Pisati za tolkala se mi je zdelo na začetku preveč logično, zdaj pa začenjam širiti področje svojega ustvarjanja.«

Rossana Paliaga

GORICA - Nadomestili osem parkomatov, z novembrom prosto parkiranje v času kosila

Plačevanje parkirnine ni več tako zamudno

Voznikom, ki se poslužujejo modrih con v centru Gorice, ni več treba tavati po mestu v iskanju parkirnih listkov. Goriški občini je končno uspelo nadomestiti del avtomatov, so jo jih vandali oz. tatovi že spomladi poškodovali, da bi iz njih ukradli kovance. Neznanci so onesposobili kar štirinajst naprav: škoda, ki so jo povzročili, je bila večja od vsote, ki so jo spravili v žep, saj so bili nekateri avtomati tako stari, da jih ni bilo več mogoče popraviti. Občini zato ni preostalo drugega, kot da je nabavila nove, postopek izbire in nakupa pa se je vlekel več mesecev. »Nove avtomate smo namestili v prejšnjih tednih, delovati pa so začeli dan po poulični prireditvi Okusi na meji,« je zadovoljen pristojni občinski odbornik Stefano Ceretta, po katerem so z razpoložljivim denarjem - v proračunu so avtomatom namenili 40 tisoč evrov - kupili osem novih naprav. »Dva nova parkomata smo postavili na Korzu Italia, dva na trgu pred občinsko palačo, dva v Ulici Roma ter dva v ulicah Bellini in IX Agosto,« pravi odbornik. Navodila za uporabo novih avtomatov so enaka tistim, ki so bila natisnjena na starejših napravah. Ob italijanščini in angleščini najdemo tudi slovenščino, ki žal ni ravno najboljša. »Tariffa oraria« je, denimo, postala »Stopnja 1 ura«, parkomat pa »sprejema le kovanci«.

Kaj pa se bo zgodilo z ostalimi poškodovanimi avtomati, ki so še vedno ovti v črne vreče? »Nekatere bomo popravi in zavarovali, saj želimo preprečiti, da bi iz njih ponovno kradli denar. Po vsej verjetnosti bomo popravili pet naprav v ulicah Margotti, Morelli, Duca D'Aosta in

De Gasperi, dokončno odločitev pa bomo sprejeli na podlagi podatkov o zasedenosti modrih con v raznih mestnih predelih,« pojasnjuje poveljnik mestne policije Marco Muzzatti.

Ob novih parkomatih bodo Goričani kmalu dočakali tudi drugo novost. S ponedeljkom, 3. novembra, bo parkirninu treba ponovno plačevati med 9. in 13. uro ter med 15. uro in 19.30, kot je veljalo do lanskega septembra. Takrat je občina poskusno ukinila brezplačno parkiranje med 13. in 15. uro, na zahtevo občanov (in predvsem gostincev) pa je pristala na vrnitev k prejšnjemu režimu. Uprava po besedah odbornika Stefana Cerette razmišlja, da bi v prihodnje uvedla tudi nove oblike plačevanja parkirnine, na primer prek telefona ali kreditne kartice, do takrat pa si bodo morali vozniki pomagati s kovanci.

Navodila za plačilo
parkirnine (levo) in
nov parkomat na
trgu pred goriško
občinsko hišo
(desno)

FOTO PDK

GORICA - »Open day«

Trgovinska zbornica danes odpira vrata

Trgovinska zbornica bo danes v okviru pobude »Open days« na stečaj odprla vrata svojega sedeža v Ulici Crispi v Gorici in hkrati tudi dvorišča, na katerem bo potekalo več srečanj in predstavitev. Ob 9.45 bo navzoče nagovoril predsednik Trgovinske zbornice Gianluca Madriz, takoj zatem se bo začelo srečanje, na katerem bosta spregovorili državna podpredsedni-

Več srečanj bo na dvorišču

denka za pridobivanje kreditov Germana Di Falco. Novinar Roberto Collini bo nato vodil okroglo mizo, na kateri bodo o svojih podjetniških izkušnjah spregovorili Michela Cecotti iz Sultan, Marco Bressan iz podjetja Eddi Bressan in Massimo Santinelli iz podjetja Biolab. Ob 14. uri bo srečanje o urbanih nakupovalnih središčih, ob 14.45 bo govor o navtičnem sektorju, ob 15.30 pa bo okrogla miza o vodi in namakanju, ki jo bo vodil predsednik konzorcija za bonifikacijo posoške ravnine Enzo Lorenzon. Med soprireditelji okrogle mize je tudi Kmečka zveza. Ob 16. uri bo predstavitev dejavnosti in vloge Slovenskega deželnega gospodarskega združenja (SDGZ). Ob 16.30 bodo spregovorili o vzpostavljanju sodelovanja med gostinci. Ob 17.15 bo na vrsti srečanje z nekaterimi goriškimi podjetniki, ki uspešno kljubujejo svetovni krizi; ob 18.30 se bodo pogovarjali o ponarejanju blagovnih znamk. Ob 11. in 16. uri bo voden ogled palače De Bassa, prijave zbirajo na telefonskih številkah 0481-384285 in 0481-384220. Ob 11. uri bo na dvorišču palače degustacija oljčnih olj. Vsa srečanja so odprta javnosti in s prostim vstopom.

SOVODNJE - SSk o zasedanju občinskega sveta

Pomisleki opozicije

Svetniki zahtevali pojasnila glede Butkovičeve domačije in dogovora s podjetjem Autovie venete

Občinska svetniška skupina SSK v Sovodnjah je med nedavnim zasedanjem občinskega sveta izrazila nekaj pomislekov v zvezi z Butkovičevo domačijo in tudi pogodbo s podjetjem Autovie venete. Občinski svetniki SSK so najprej zahtevali pojasnila glede razpisa za obnovo Butkovičeve domačije. Sovodenjska občina je namreč pridobila nekaj sredstev zaradi popusta izvajalca na izključni ceni. Vendar je bilo potem potrebno ta sredstva vrniti deželi Furlaniji Julijski krajini, ker razpis tega popusta ne predvideva. V ta namen je občinska uprava predlagala, da se razliko v ceni gradbenih materialov, ki so nastale zaradi časovnega zamika razpisnega postopka, krije z lastnimi sredstvi v višini 50.000 evrov. Svetniki SSK so ugotavljali, da je bila prepoved popusta na izključni ceni vnaprej znana, zato jim ni jasno, zakaj se ni ravnalo drugače. Zato so se pri glasovanju vzdržali, saj svetniki SSK ne nasprotujejo projektu za obnovo Butkovičeve domačije, niso pa prejeli zadovoljivih odgovorov glede razlogov za spremembo v planu javnih del. Nekaj pomislekov pa je bilo izrečenih tudi glede na dejstvo, da v načrtu še ni jasno, če in kje bodo parkirišča.

Občinska svetniška skupina SSK se je vzdržala tudi pri točki, ki je predvidevala odobritev pogodbe med sovođenjsko občino in podjetjem Autovie Venete za uporabo zemljišča nad avtocestnim predorom v sredini vasi. Pogodba po besedah svetnikov SSK predvideva celo vrsto strogih omejitev za sovođenjsko občino, medtem ko ima podjetje Autovie Venete proste roke, da v katerem koli trenutku poseže. Svetniki SSK menijo, da to ni pravično, saj Sovodnje od gradnje avtoceste in njene širitve niso imele nobenih povračilnih ugodnosti. V nekaterih drugih deželah pa so občine skupaj dosegle, da jim

Gradbišče Butkovičeve domačije

BUMBACA

upravitelj avtoceste letno nameni del zaslužka od unovčenih cestnin.

Sovodenski svetniki SSK so podprli predlog prodaje parcele v Gabrijah in tudi spremembo v proračunu. Podprli so tudi osnutek konvencije o usklajenem upravljanju storitev dnevnega središča za osebe z demenco, in sicer po obljubi županje Alenke Florenin, da bo od upraviteljev središča zahtevala zagotovila za nudenje storitev tudi v slovenskem jeziku, kot to predvideva zaščitni zakon 38/01. Svetniška skupina SSK v sovodenskem občinskem svetu za zaključek obžaluje dejstvo, da skupen davčni urad v Krmini ni bil v stanju omogočiti občinskim upravam, da nudijo občanom izpolnjen obrazec za plačilo davka TASI. »Lahko razumemo, da je bilo okoli tega precej zmede na državni ravni, bolj težko je razumeti, da morajo posledice nositi občani,« poudarjajo sovodenski svetniki SSK.

Pot spomina v Tržiču

Tržiška županja Silvia Altran bo 15. oktobra v tematskem parku prve svetovne vojne sprejela predstavnike dveh ekip, ki sodelujeta pri projektu »Ta Pum - Il Cammino della memoria«. V okviru pobude, ki je posvečen stoletnici izbruha prve vojne, bo odbor Ta Pum obiskal razna prizorišča krvavega spopada in označil »Pot spomina«, ki bo sestavljena iz dveh delov: prva pot bo sledila fronti od prelaza Stelvio do morja, druga pa bo potekala po fronti na reki Piave. Obor Ta Pum si bo prizadeval, da bosta obe poti, ki skupno merita 1800 kilometrov in ju sestavlja 88 etap, vedno dostopni. Danes bodo alpinisti in pohodniki odbora Ta Pum obiskali Kobarid, kjer se bodo srečali s predstavniki Fundacije Poti miru v Posočju, prihodnjo sredo pa jih bo v Redipulji sprejela Altranova.

Skriti obrazi vojne

Ob stoletnici prve svetovne vojne prireja tržiška občina dve razstavi na temo »Skriti obrazi prve svetovne vojne«. Prvo razstavo, ki spada v evropski projekt Alisto, bodo odprli v soboto, 18. oktobra, v Beneški palači v Ulici S. Ambrogio. Na ogled bodo letalske fotografije terena nekdanih bojišč prve svetovne vojne. Beneška palača bo prizorišče še ene razstave, ki jo bodo odprli 22. decembra in ki bo posvečena Furlanom, ki so se pred prvo svetovno vojno izselili v Avstrijo, na Madžarsko in v Bohemijo. Razstavo bodo priredili v sodelovanju z združenjem Fogolar in centrom za raziskovanje in arhiviranje iz Spilimberga.

Ni za vse kriv Tržič

»Pripisati vso krivdo za upad števila turistov v goriški pokrajini v celoti Trziču ni mogoče.« Tako poudarja trziški podžupan Omar Greco in pojasnjuje, da so beležili v Trziču 8-odstotni upad števila obiskovalcev, drugod po pokrajini pa je bil med deset in štiriinajst odstoten. »Naše mesto ni turistično, število obiskovalcev je odvisno od naših podjetij in tovarn. Ko bodo izšli iz krize, se bo tudi število nočitev in obiskovalcev povišalo,« poudarja Greco, po katerem si na trziškem županstvu prizadevajo, da bi čim boljše ovrednotili krajevne turistične znamenitosti. »Park prve svetovne vojne obišče skoraj 2000 ljudi letno, veliko si obetamo tudi od prenovljenih rimskih term,« pravi Greco.

»Dobra šola« v Gorici

Goriško-števverjanski krožek Demokratske stranke prireja srečanje na temu reforme šolskega sistema in o dokumentu »La buona scuola« (Dobra šola), ki ga je izdelala vlada. Srečanje bo drevi ob 18. uri v dvorani hotela Palace na Korzu Italia v Gorici. Predloge Renzijeve vlade bo predstavila senatorka Laura Fasiolo, srečanja se bo udeležila tudi deželna tajnica Demokratske stranke Antonella Grim. K udeležbi in razpravi vabijo šolnike, študente in vse občane, ki jih zanima prihodnost šole.

Aretirali štiri tatove

Karabinjerji iz Gradišča so aretirali štiri romunske državljane, stare med 20 in 31 let. Furgon in avtomobil, s katerima so se peljali neznano kam, so karabinjerji ustavili pri cestninski postaji pri Moščenicah. V prtljajniku so predstavniki sil javnega reda odkrili gradbeni material in več kmetijskih strojev. Ugotovili so, da je bil tovar plen tatvine, ki se je zgodila pred nekaj dnevi v Bologni, zato so štiri moške, ki imajo dovoljenje za bivanje v Italiji, a so brez stalnega bivališča, aretirali in odpeljali v goriški zapor.

NOVA GORICA - Občina kupila objekte v Bidovčevi ulici

Humanitarni center bodo uredili v nekdanjem samskem domu Primorja

V Novi Gorici so v sredo naredili pomemben premik k uresničitvi dolgo pričakanega humanitarnega centra. Občina je na dražbi namreč od družbe Primorje v stečaju po izkladni ceni 500.000 evrov kupila objekte na Bidovčevi ulici v Novi Gorici: menzo in poslovni objekt s samskim domom z zemljiščem ter zunanjo ureditvijo v skupni površini 9.000 kvadratnih metrov. »Zelo smo veseli, upajmo, da bo humanitarni center čim prej zaživel,« je novico včeraj za Primorski dnevnik komentiral Aleš Markočič, sekretar novogoriškega Rdečega križa.

Ustrezne prostore za humanitarni center se je v mestu iskalo zelo dolgo. Potrebe po socialni pomoči so vedno večje, še zlasti v zadnjih letih, ko je gospodarska kriza v revščino na novo pahnila marsikatero družino. Po podatkih vseh organizacij in služb v občini, ki se ukvarjajo s to problematiko, se je število prosilcev za socialno pomoč v zadnjem letu izjemno povečalo. Občina je za socialno pomoč letos že namenila več kot 100.000 evrov, na Centru za socialno delo so za izredno socialno pomoč prejeli 179 vlog več kot lani, za redno socialno pomoč pa kar 409 vlog več. Na Rdečem križu opažajo porast prosilcev za finančno pomoč, letos so je razdelili že za 6.200 evrov. Na Goriški območni Karitas so za finančno pomoč pri plačilu položnic lani iz škofijske Karitas namenili 24.500 evrov, letos pa že 15.000 iz lastnih sredstev.

Na nju po tem, da dobijo ustrezne prostore, humanitarne organizacije v mestu opozarjajo že skoraj desetletje. Novogoriški Rdeči križ, na primer, pomoč skladišči in razdeljuje kar v nekdanjem proizvodnem obratu v Solkanu, katerega so za silo uredili. Pa še tam

plačujejo drago najemnino. »Že petnajst let smo najemniki v teh prostorih, za katere na leto odštujemo okoli 12.000 evrov,« opozarja Markočič. »Ti prostori tudi niso primerni za takšno dejavnost. Priti po pomoč na takšen kraj je ponižujoče, ti ljudje si zaslužijo primernejše, bolj dostojanstvene prostore.«

Na novogoriški občini pojasnjujejo, da so prostore na Bidovčevi ulici v bližini stadiona kupili z namenom vzpostavitve humanitarnih in sorodnih aktivnosti, kot so: skladišče za hrano, obleke, program za brezdomce, javno kuhinjo z razdelilnico hrane za socialno ogrožene, večnamenski prostor ipd. »Glede na velikost objekta pa bo mogoče v bodoče vanj umestiti še mladinski center in mladinski hotel. Prioriteta pa je vzpostavitev humanitarnega centra,« so sporočili.

Na Rdečem križu med dejavnostmi, ki bi jih kazalo vzpostaviti čim prej, izpostavljajo prav delilnico toplih obrokov za socialno ogrožene občane. »Dobrodošla nadgradnja bi bila tudi usposobitev nekaj prostorov za kratkotrajne nočitve brezdomcev ter možnost razširitve s prostori za osebno higieno. Pa tudi prostori za druženje v zimskem času bi prav prišli, da imajo kje spiti topel čaj ali kavo ...« našteva Markočič, ki med prioritete humanitarnega centra seveda šteje tudi usposobitev prostora za humanitarne in invalidske dejavnosti. Cilj vseh teh akterjev je, da bi se takšne dejavnosti združile pod eno streho.

»Ustreznih površin, ki so tudi komunalno opremljene, je veliko, kar pomeni, da bo mogoče na eni lokaciji zagotoviti več programov s podobno vsebino. Gre za izjemno dobro naložbo, saj smo za zemljišče v središču mesta od-

Nekdanji samski dom

FOTO K.M.

šteli 54,98 evrov na kvadratni meter,« poudarjajo na občini.

Kdaj se torej na novi lokaciji obe-tajo nove vsebine? »V čim krajšem času nameravamo v pridobljenih prostorih vzpostaviti delilnico hrane. Trenutno se brezplačni topli obroki dnevno delijo v Domu upokojencev Nova Gorica

ter v Dijaškem domu Nova Gorica. Smiselno je, da so topli obroki na razpolago na enem mestu,« odgovarjajo na občini in potrjujejo, da načrtujejo v pridobljenih prostorih vzpostaviti tudi program za brezdomce - tako dnevni center kot tudi prenočišča.

»Trenutno potekajo pravni po-

stopki v zvezi z nakupom nepremičnine. Za vzpostavitev omenjenih aktivnosti bo potrebna vsaj minimalna obnova oz. ureditev prostorov. Obenem se dogovarjamo z možnimi izvajalci zgoraj navedenih aktivnosti,« še pojasnjujejo na novogoriški mestni občini.

Katja Munih

OSLAVJE - Jutri svečanost na Hrušči

Obnovljena piramida

Avstroogrski spomenik so prenovili na pobudo mladih domačinov, ki so opravili kar nekaj ur prostovoljnega dela

Avstroogrski spomenik v gozdiču Hrušča na Oslavju že vse poletje čaka, da ga bo očistene in »polišpanega« spoznala tudi širša javnost. Spomenik in njegovo okolico so z delovno akcijo uredili mladi domačini na začetku letošnjega poletja z namenom, da ga javno predstavijo konec julija, v času vaškega praznika v Pevmi. Zelo slabo vreme pa je takrat organizatorje prisililo, da svečanost preložijo na kasnejši datum. In ta kasnejši datum bo jutri ob 11. uri. Nosilec projekta obnove, ki je nastal na podlagi razglašene pokrajine, ki je sofinancirala opravljena dela, je združenje Krajevna skupnost Pevma, Štmaver in Oslavje, ki združuje razne dejavnike s svojega teritorija. Največ zaslug za očistevalno akcijo pa nedvomno

nosijo mladi člani društva Naš prapor, ki so v uresničitev načrta vložili kar precej ur prostovoljnega dela. Najprej so očistili, ponekod celo na novo začrtali kolovoz, ki z glavne ceste pelje v Hruščo, ročno očistili kamnito piramido in njeno okolico, s pomočjo specializiranega podjetja pa so opravili tudi manjši gradbeni poseg in s tem preprečili možnost, da se stoletni spominski objekt sesuje.

Zbirališče udeležencev bo ob 10.30 uri na glavni cesti (takoj po zaselku Gasa), od koder jo bodo peš krenili do Hrušče. Ob priložnostnih nagovorih prirediteljev in predstavnikov oblasti bo zapel moški zbor Štmaver, nastopila pa bo tudi recitatorska skupina Tik-tak teatra. Obnovljeni spomenik bo blagoslovil domači župnik.

Obnovljena piramida

FOTO VIP

DOBERDOB - Pihalni orkester Kras začenja novo sezono

Godba z mladimi silami

Mladi godbeniki so svoj krstni nastop uspešno opravili minulo nedeljo v Podgori

Godba na pihala Kras v Podgori

Godbeniki pihalnega orkestra Kras iz Doberdoba so v novo glasbeno sezono zakorakali s polno paro. Oktobra se bodo zvrstili kar štirje nastopi. Prvi je bil v Medji vasi na prireditvi Konji in vonjave mošta, kjer je godba odprla praznik v spremstvu mažoretne skupine. V nedeljo je godba nastopila v Podgori, jutri pa čaka godbenike nastop na svečanosti v spomin na deportirance Otona Jarca in na tradicionalni dobrodelni bakladi za onkološki center v Avianu, ki jo prireja doberdobsko združenje krvodajalcev.

Godbeniki, ki so po poletnem premoru pred kratkim začeli z vajami, so

v svoj krog sprejeli tudi trinajst mladih gojencev z namenom, da bi v prvi vrsti številčno okrepili orkester in mu obenem dali bolj svež, mladostni pečat. Tako sedaj gojenci obiskujejo poleg godbeniške sole tudi enkrat tedensko vaje skupno s starejšo skupino.

Svoj prvi, krstni nastop z godbo so imeli v nedeljo v Podgori na tradicionalni procesiji rožnenske Matere božje v Podgori. Brez večje treme so si nadeli bele srajce in temne hlače ter pogumno z instrumenti in notami stopili v korak s starejšimi godbeniki. Zadovoljstvo nad nastopom se je nadaljevalo ob zakuski, ki so jo domačini iz Pod-

gore prijazno pripravili za vse prisotne.

Pri godbi Kras sicer deluje glasbena šola za poučevanje klarineta, trobente, saksofona, trombona, flavte in tolkal. Poskrbeli so tudi za predšolske otroke, saj jih uvajajo v glasbo na uspešnih in zanimivih otroških uricah, ki potekajo enkrat tedensko takoj po končanem pouku, ko se malčki odpravijo v spremstvu učiteljice glasbe iz vrta v glasbeno sobo in se z igrigami, pesmicami in plesom seznanjajo z najrazličnejšimi oblikami zvokov in šumov. Poleg tega je že v teku tečaj za mažoretke in za twirling skupine. Vpisovanja so odprta še ta mesec.

GORICA - Prvo srečanje bo v nedeljo

Pokrajinski muzeji odpirajo vrata družinam

Didaktične delavnice bodo potekale v slovenskem in italijanskem jeziku

V mesecu oktobru, ob izteku evropskega projekta Open Museums, ponujajo Pokrajinski muzeji v Gorici bogat in pester program brezplačnih didaktičnih delavnic za najmlajše. Muzej bo priložnostno odprt za družine in bo ponujal nov pristop do umetnosti in igre, preko katerega bodo otroci spoznavali umetniško in zgodovinsko dediščino mesta. Konkretno bo Muzej mode in uporabne umetnosti vir navdiha za originalne didaktične delavnice, ki so nastale v sodelovanju s kulturnim društvom »Noi... dell'arte« iz Gorice.

Prvo srečanje bo v nedeljo, 12. oktobra, na sedežu muzejev v grajskem na-

selju v Gorici, kjer bodo z dnevom odprtih vrat za družine obeležili »Dan družin v muzejih«. Od 10. do 13. in od 14. do 18. ure bodo potekale brezplačne didaktične delavnice za otroke od tretjega leta starosti, medtem ko bodo starši imeli pravico do znižane vstopnine. Glede na izjemnost pobude bodo didaktične delavnice potekale sočasno v italijanskem in slovenskem jeziku.

V palači Attems-Petzenstain pa bo v nedeljo, 12. oktobra, padel zastor nad antološko razstavo »Saksida pittore cantastorie-slikar pravljicar«. Zato bo danes ob 18. uri še zadnji brezplačen voden ogled (v italijanščini).

DOBERDOB - Iz Nemčije so pripeljali njegove posmrtno ostanke

Oton je spet doma

Oton je spet doma, potem ko so ga nemški vojak pred sedemdesetimi leti odpeljali iz rojstne vasi in poslali v Nemčijo. Včeraj so iz Münchna pripeljali v Doberdob posmrtno ostanke Otona Jarca, ki je umrl 27. februarja 1945 v nacističnem koncentracijskem taborišču v kraju Leonberg pri Stuttgartu, ko je imel le šestnajst let. Po smrti so ga najprej pokopali na občinskem pokopališču v Leonbergu, nakar so leta 1951 njegove posmrtno ostanke prekopali na italijansko vojaško pokopališče v Münchnu. Sorodniki za datum smrti in kraj pokopa niso vedeli vse do letošnje pomladi, ko je na doberdobsko županstvo prispelo pismo iz kraja Montorio Veronese. Poslal ga je Roberto Zamboni, ki že leta raziskuje usodo italijanskih državljancev, za katerimi se je vsaka sled izgubila v Nemčiji, Avstriji in Poljski. V pismu so bili podatki o vseh Otonovih premikih v Nemčiji, naveden je bil tudi točen kraj njegovega pokopa na pokopališču v Münchnu.

Žaro s posmrtnimi ostanki so včeraj na domu Otonove sestre Marije pričakali sorodniki, sosede in še nekateri vaščani. Prisotna je bila tudi delegacija poveljstva konjeniške brigade Pozzuolo del Friuli iz Gorice, z njo je prišel tudi vojaški kaplan iz Redipulje Sigismondo Schiavone. Danes od 16. ure dalje bo žara v cerkvi sv. Martina, kjer bo ob 18. uri maša zadušnica. Jutri ob 10. uri bo na županstvu spominska seja doberdobskega občinskega sveta. Spregovoril bo župan Fabio Vizintin, Jurij Lavrenčič bo zaigral na violončelo. V spremstvu godbe na pihala Kras bodo nato žaro ponesli na dvorišče Telarjeve domačije, kjer se je Oton rodil. Spregovorila bosta Mario Lavrenčič v imenu VZPI-ANPI in Riccardo Goruppi v imenu zveze političnih deportirancev ANED. Ob pozdravu svojcev bo zapel moški pevski zbor Jezero. Otona bodo nato pospremili na doberdobsko pokopališče, kjer bodo žaro položili v družinski grob.

Marija Jarc
ob žari
s posmrtnimi
ostanki
brata Otona

BUMBACA

NOVA GORICA - Drevi dobrodelni večer

Pomoč bodo zbirali še zlasti za otroke

Goriška območna Karitas drevi ob 19. uri pripravlja 2. dobrodelno prireditev Goriška dlan. Potekala bo v športni dvorani osnovne šole Miloške štrukelj v Novi Gorici. Pri Karitasu so se že lani odločili, da bodo na dobrodelni prireditvi zbirali sredstva za pomoči potrebne otroke, enostarševske družine in družine z več otroki. Potreb po vseh oblikah pomoči je namreč iz dneva v dan več. Lani so na dobrodelni prireditvi Goriška dlan zbrali 6.245 evrov. Izkupiček - skoraj 2.000 evrov so imeli stroškov s koncertom - so v celoti namenili za na-

kup hrane in za pomoč pri plačilu računov.

Na letošnjem koncertu bodo sodelovali komorni zbor Grgar, sopranistka Polona Kante, folklorno društvo Gartrož, otroški pevski zbor osnovne šole iz Solkana, pevka Tatjana Mihelj, učenci oddelka za zabavno in jazz glasbo novogoriške glasbene šole, Nik Oblak, mešani pevski zbor Lojze Bratuž iz Gorice, glasbena zasedba Poročni spev, gledališka skupina Face in Zofka Nanut in družina Petejan. Za klavirsko spremljavo bosta poskrbela Anica Furlan in Dejan Vidovič. (km)

NOVA GORICA - Previdno v naravi

Vabe proti steklini polagajo z letala

Te dni se je začela jesenska akcija cepjenja lisic proti steklini. Trajala bo predvidoma do 20. novembra. Polaganje vab, napolnjenih s cepivom proti steklini, se izvaja na celotnem območju Slovenije, torej tudi na Goriškem, poteka pa z letali, z višine 300 metrov. Vabe so letos prvič opremljene z vidnim opozorilom v slovenščini. Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin opozarja, naj se ljudje nastavljenih vab za lisice ne dotikajo in naj o tem še posebej skrbno poučijo tudi otroke. Če vabo najdejo na svojem dvorišču ali vrtu, naj jo primejo z vrečko in odvržejo v najbližji grm ali v smeti. V primeru, da vsebina vabe pride v stik s sluznico ali svežo rano, je treba to mesto dobro sprati in umiti z milom.

Stik z vabo se namreč obravnava kot ugriz stekle živali, saj kapsule s cepivom vsebujejo oslabilen virus stekline (SAD B 19). Zato je treba ob morebitnem stiku nemudoma obiskati najbližjo antirabično ambulanto. Obisk ambulant svetujejo tudi v primeru ugriza ali praske potepuške ali divje živali. Svetujejo tudi izogibanje stikom s potepuškiimi in divjimi živalmi. V času akcije je tudi prepovedano prosto gibanje psov na javnih mestih.

Glavni namen akcije je varovanje ljudi pred to boleznijo ter zaščita populacije lisic v slovenskih gozdovih in tako preprečitev širjenja bolezni. Vsako leto namreč zaradi stekline po svetu umre več kot 55.000 ljudi, večinoma otrok, so v sporočilu za javnost zapisali na upravi za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. S položenimi vabami nameravajo tako aktivno zaščititi populacijo lisic v slovenskih gozdovih, ki predstavljajo rezervoar stekline, ter tako preprečiti širjenje bolezni.

V prvem in drugem letošnjem četrtletju je bilo v Sloveniji na steklino pregledanih 480 živali, prisotnosti virusa stekline niso odkrili pri nobeni. Lani je bilo pregledanih 1918 živali, največ lisic. Prav pri eni od njih, našli so jo v občini Cirkulane na slovensko-hrvaški meji, je bila ugotovljena prisotnost virusa stekline. Leta 2012 pa so med 2.161 pregledanimi živalmi bile tri lisice okužene s steklino: po ena v občini Tolmin, občini Cirkulane in občini Videm.

Leta 1988, ko je Slovenija pričela s peroralnim cepljenjem lisic proti steklini, je bilo ugotovljenih 1.067 primerov stekline. Po uvedbi letalskega polaganja vab je število pojavov bolezni drastično upadlo. V letu 2008 je število primerov ponovno naraslo, predvsem zaradi visoke pojavnosti stekline na Hrvaškem, kjer zaenkrat še ne izvajajo peroralnega cepjenja lisic. (km)

Gherghetta: »Izrazil sem svoje osebno mnenje«

»Naklonjenost projektu uplinjevalnika družbe Smart Gas sem izrazil v lastnem imenu, saj so uradi pokrajine Gorica, kot je predvideno v postopkih za pridobitev okoljskih dovoljenj VIA, ocenili projekt iz tehničnega, ne pa iz političnega vidika,« pravi predsednik goriške pokrajine Enrico Gherghetta, ki je med sredino avgusta v deželnem svetu FJK odločno podprl predlog gradnje plinskega terminala ob izlivu Timave. »Jasno je, da obstajajo med krajevnimi politikami in upravitelji glede tega vprašanja različna stališča in občutljivosti. Gotovo pa je prav, da tudi sam povem, kaj mislim,« pravi Gherghetta in nadaljuje: »Projekta ne podpiram le zato, ker sem bil pred leti med zagovorniki gradnje terminala družbe Snam, ki je bil 15-krat večji, ampak predvsem zato, ker menim, da je napočil čas za spremembo deželne energetske politike. Ustvariti je treba nov razvojni model, ki bo temeljil na obnovljivih virih energije in bo omogočil, da pustimo za sabo premoč.«

Vaba proti steklini

GORICA - Bogdan Šuligoj slavi osemdeseti rojstni dan

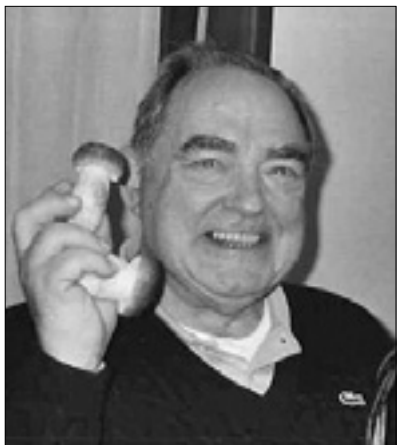
Zlatar, urar in gobar

Do nedavnega je bil nenadomestljiv svetovalec športnih društev za nabavo medalj, pokalov in plaket

S posebnim zadovoljstvom zbiram misli - morda manj urejeno, a toliko bolj iskreno, osebno in občuteno -, saj danes, 10. oktobra, v »severnem kvartu« našega mesta slavi 80-letnico Bogdan Šuligoj, goriški gospodarstvenik, trgovec, lastnik ene izmed najstarejših zlatarn in urarn v Gorici. Njegovo ime je tesno povezano ravno s trgovsko dejavnostjo, v kateri še posebej izstopata njegova strokovnost in trgovska žilica. Zlatarno-urno, ki ima več kot stoletno tradicijo, saj neprekinjeno deluje od leta 1897, je podedoval po očetu Darku, ki je bil v prvih povojnih letih tudi občinski svetnik v Gorici. Bogdan je trgovino postopoma prilagodil novim, spreminjajočim se tržnim razmeram. Znal je krmariti med čermi nihajočih cen zlata in viharjem na tržnišču dragih kamnov, preстал je revolucije v svetu ur in skrbel, da sta prodajalna in delavnica sledili izzivom časa tudi z zunanjim videzom.

Na današnjega slavljenca me veže vrsta osebnih spominov, ki so tesno povezani z našim kulturnim in družbenim dogajanjem. Žal nam prostorske omejitve ne dopuščajo, da bi jih vse po vrsti obnovili. Se jih bodo pa gotovo spomnili njegovi znanci, ki se mu bodo pridružili pri proslavljanju jubileja.

O Bogdanu Šuligoju bi lahko napisal, da je v mladih letih zahajal k Zlatemu pajku, da je bil član Planin-

Bogdan Šuligoj

skega društva, da v spremstvu družinskih članov rad obiskuje razne prireditve v Kulturnem domu in tudi v drugih kulturnih sredinah na Goriškem. Gledališki festival Komigo se mu je zadnja leta še posebno priljubil, lahko bi rekli, da ga je kar zasvojil, saj je postal njegov zvesti obiskovalec. Primorski dnevnik pa je njegov redni in osrednji jutranji informator.

Do nedavnega je bil tudi nenadomestljiv svetovalec našim športnim društvom pri nabavi medalj, pokalov in plaket. Glede na strokovno usposobljenost za urarja je bil vedno »ena A kronometrist« na avtomobilskih relijih - tudi na znamenitem Argošu v Štandrežu.

Ne gre niti pozabiti, da je vnet gobar, ki pa je zadnja leta - kot pravi njegov prijatelj Pepi - bolj stražar avtomobila pred »divjadjo« kot pa nabiralec gob.

Bogdan je po naravi družaben, pravi veseljak. Vsako snidenje z njim (zanj sem še vedno »mulc« oziroma »mulerija«) se namreč prične z donečim pozdravom, ki se ga jasno sliši vse na okrog. Nato pa nadaljuje z bolj umirjenim tonom, rad se poglubi v pogovor o aktualnih temah in tako lahko človek spozna drugo plat Bogdanove osebnosti, ki je prepojena z življenjskimi in delovnimi izkušnjami, prepletenimi z zabavnimi anekdotami in poučnimi spoznanji. In pri tem pripovedovanju mu roke nikoli ne mirujejo, saj nagovore »dirigira« kot maestro pred simfoninim orkestrom.

Dragi Bogdan, uvodoma sem napisal, da z zadovoljstvom beležim misli ob tvojem pomembnem življenjskem jubileju in to v imenu še mnogih tvojih prijateljev in znancev, ki so ti bili v zadnjih mesecih še posebno ob strani. V imenu vseh teh, v imenu slovenskih kulturnih organizacij, še posebej pa v imenu družine tvojih »kvartopircev«, ti ključno: »Dragi Bogdan, še veliko zdravih in zadovoljnih let!« A dovoli še namig »mulerije«: »Pazi nase, izzive življenja sprejemaj z zrnomo soli, v prehrani pa se je izogibaj!«

Igor Komel

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
ALESANI, Ul. Carducci 40, tel. 0481-530268.

DEŽURNA LEKARNA V SOVODNJAH
ROJEC, Prvomajska ul. 32, tel. 0481-882578.

DEŽURNA LEKARNA V FOLJANU
DI MARINO, Ul. Bersaglieri 2, tel. 0481-489174.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
REDENTORE, Ul. IX Giugno 36, tel. 0481-410340.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
STACUL, Ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

Gledališče

»UN CASTELLO DI... MUSICAL & RISTATE« v Kulturnem domu v Gorici: v soboto, 11. oktobra, ob 20.30 »Il Crogiuolo« (Arthur Miller), nastopa gledališka skupina Al Castello iz Foligna; predprodaja vstopnic v knjigarni Antonini na Korzu Italia 51 v Gorici (tel. 0481-30212).

GLEDALIŠČE VERDI obvešča, da poteka prodaja novih izrednih tematskih abonmajev, od 11. oktobra pa bo začela predprodaja vstopnic za vse predstave; od 23. oktobra bo odprta blagajna v Ul. Garibaldi 2/a (tel. 0481-383601) od ponedeljka do sobote 10.00-13.00 in 16.00-20.00, zaprta bo danes, 10. oktobra. 23. oktobra ob 20.45 bo iz niza »Eventi comic« nastopil komik Angelo Pintus s predstavo »50 sfumature di... Pintus«. Od 24. oktobra bo delovala blagajna na Korzu Italia (tel. 0481-383602) od ponedeljka do sobote 17.00-19.00, zaprta bo od 24. do 28. decembra; več na www3.comune.gorizia.it/teatro.

GLEDALIŠKA REVIIJA »A TEATRO CON L'ARMONIA« ob 16. uri: v nedeljo, 12. oktobra, v gledališču San Nicolò v Ul. I. Maggio 84 v Tržiču »Chi va co'l sempio... se insempia« (Agostino Tommasi po Francisu Veberju), nastopa gledališka skupina Compagnia dei giovani iz Trsta. V nedeljo, 19. oktobra, v župnijskem gledališču Pija X. v Ul. De Amicis 10 v Štarančanu kabaretna predstava »Diversamente pettinabili (50 sfumature comiche)«, nastopa kulturno združenje Il satiro teatro iz kraja Paese v Trevisu; več na www.teatroarmonia.it.

V SLOVENSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU NOVA GORICA: 11., 22. in 24. oktobra ob 20. uri »Nora Gregor - skriti kontinent spomina / il continente nascosto della memoria / ein verborgener Kontinent der Erinnerung« (Neda R. Bric); informacije in predprodaja vstopnic na blagajna.sng@siol.net in po tel. 003865-3352247.

Kino

DANES V GORICI
KINEMAX Dvorana 1: 17.40 - 20.00 - 22.10 »Maze Runner - Il labirinto« (prepovedan mladim pod 14. letom). Dvorana 2: 17.30 - 19.45 - 22.00 »Amore, cucina e... curry«.

Dvorana 3: 16.45 - 21.30 »Class Enemy - Razredni sovražnik«; 18.50 »Razredni sovražnik« (v slovenščini z italijanskimi podnapisi).

DANES V TRŽIČU
KINEMAX Dvorana 1: 18.00 - 21.30 »The Equalizer - Il vendicatore«.

Dvorana 2: 17.20 - 19.45 - 22.10 »Maze Runner - Il labirinto« (prepovedan mladim pod 14. letom).

Dvorana 3: 17.45 - 22.15 »Annabelle«; 20.15 »Fratelli unici«.

Dvorana 4: 17.00 - 18.50 - 20.30 »Lucy«; 22.15 »Sin City - Una donna per cui uccidere«.

Dvorana 5: 17.40 - 22.10 »Class Enemy - Razredni sovražnik«; 19.50 »Razredni sovražnik« (v slovenščini z italijanskimi podnapisi).

DANES V NOVI GORICI
KULTURNI DOM: 18.00 »Avioni 2: V akciji« (Filmski vrtljak); 20.15 »Karpotnik« (dokumentarni film).

Razstave

GORIŠKI MUZEJ NOVA GORICA vabi na odprte pregledne razstave, posvečene 100. obletnici rojstva Rafaela Nemca. Danes, 10. oktobra, ob 20. uri v gradu Kromberk »Rafael Nemec: osnutki, študije in kasnejša dela«. V Coroninijevem dvorcu v Šempetru pa je na ogled razstava »Rafael Nemec: zgodnja dela«. Rafaela Nemca bosta predstavili kustosinja za umetnostno zgodovino Goriškega muzeja Katarina Brešan in arhivska svetovalka Pokrajinskega arhiva Nova Gorica Ivanka Uršič. Razstavi bosta na ogled do konca januarja 2015.

ZADRUGA NAŠ KRAS in vinogradniško podjetje z Oslavja vabita v nedeljo, 12. oktobra, okoli 17. ure na finissage fotografske razstava »Vojna: sledi, spomini, podobe« člana Skupine75 Marka Vogriča v Kraški hiši v Repnu. Razstava bo v nedeljo, 12. oktobra, odprta od 11. do 12.30 in od 15. do 17., ko bo vinogradniško podjetje predstavilo svoja vina ob zdravici in klepetu.

FOTOKLUB SKUPINA75 vabi na ogled 16. Fotosrečanja v goriškem Kulturnem domu. Predstavijo se fotografi Maša Kores, Remo Cavedale, Walter Crisculi, Arne Hodalič, Daniele Indrigo in Jure Kravanja ter Foto Club Adria; od 18. oktobra ob delavnikih od 10.00-13.00 in od 16.00-18.00.

POTUJOČA RAZSTAVA »NORA, DU BIST EIN ENGEL« bo na ogled v Slovenskem narodnem gledališču v Novi Gorici do 24. oktobra. Razstavo o igralki Nori Gregor je Kinoatelj postavil v sodelovanju s SNG Nova Gorica in Visoko šolo za umetnost Univerze v Novi Gorici. Ogled je brezplačen po urniku: vsak delavnik od 10. do 12. ure in od 15. do 18. ure, ob sobotah od 10. do 13. ure ter eno uro pred začetkom predstav.

Šolske vesti

V DIJAŠKEM DOMU v Gorici so po velikem uspehu, ki ga je doživel muzikal »Briljantina« že začeli s pripravi na nov muzikal. Sodelujejo lahko vsi, ki jim je všeč ples, moderna glasba in gledališka dejavnost. Plesne vaje začnejo že naslednji teden in sicer ob torkih za učence 5. razreda in srednje šole, ob sredah za učence 3. in 4. razreda, ob četrtnih pa za učence 1. in 2. razreda; informacije in prijave v Dijaškem domu v popoldanskih urah, tudi po tel. 0481-533495.

SLOVIK organizira delavnice slovenskega jezika za učence 3. razredov nižjih srednjih šol in dijake prvih dveh razredov višjih srednjih šol s slovenskim učnim jezikom. Ob sredah od 22. oktobra dalje (13 srečanj) od 14.45 do 15.30 v Dijaškem domu Simon Gregorčič v Gorici; informacije in prijavnica na spletni strani www.slovik.org; prijave do 18. oktobra na naslovu info@slovik.org.

DRUŽBA ROGOS organizira v ponedeljek, 13., in torek, 14. oktobra, ob 16. uri dve srečanju, ki sta namenjeni učnemu osebju. Predstavili bodo ponudbo vodenih ogledov in delavnic za šolsko leto 2014-2015 v rezervatih Doberdobskega in Prelosnega jezera ter izliva Soče. Prvo bo potekalo v prostorih sprejemnega centra na otoku Cona, drugo pa v sprejemnem centru Gradina; prijave po tel. 320-2963942 ali na info@rogos@gmail.com.

Izleti

19. KRAŠKI KROŽNI POHOD Sela na Krasu - Jamlje - Sela na Krasu bo v nedeljo, 19. oktobra, v priredbi AŠKD Kremenjak in TD Dren. Od 9. ure vpisovanje v Selah, ob 10. uri štart, ob 11. uri malica pri AŠKD Kremenjak v Jamljah, ob 13. uri kosilo v Selah, ob 14.30 družabne igre, sledi ples. Obvezen veljavni osebni dokument. Pohod odpade ob slabem vremenu.

VSAKOLETNA DRUŽABNOST OB KOSTANJU, ki jo prireja Slovensko pla-

ninsko društvo Gorica, bo v nedeljo, 12. oktobra, pri Štekarjevih na Valerišču v Števerjanu. Ob prazniku sta organizirana še pohodniški in kolesarski izlet z zbirališčem ob 9.45 pri športni hali v Podgori. Obvezni sta spremstvo za mladoletnike in čelada za kolesarje.

TRADICIONALNI POHOD NA TRSTELJ bo v nedeljo, 19. oktobra, z odhodom ob 9. uri iz Mohorinova pri Renčah. Skupno srečanje bo ob 11. uri pri Vojkovi koči na Trstelju. O Kraški četi in prvem padlem junaku Emilu Bizjaku bo spregovoril profesor Radivoj Pahor. Prijava najkasneje do 16. oktobra po tel. 00386-41619758 (Istvan Frančeskin), 00386-41847612 (Miran Pahor), 00386-3332077 (Območno ZB), 00386-41207906 (Jože Rogelja).

Čestitke

*Danes slavi 80. življenjski jubilej **BOGDAN ŠULIGOJ** iz Gorice. Številni prijatelji iz Gorice, Štandreža in z Oslavja mu čestitajo in kličejo še na mnoga in zdrava leta. Čestitkam se pridružuje tudi Kulturni dom v Gorici.*

Obvestila

SKRD JEZERO iz Doberdoba prireja enkrat na teden tečaj pilatesa pod vodstvom Sare Rossi. Prvo srečanje bo na sedežu društva v Doberdolu v sredo, 29. oktobra, ob 19.30; informacije po tel. 347-1243400 (Magda Prinčič).

DRUŠTVO SLOVENSKEGA UPOKOJENCEV za Goriško prireja tradicionalno martinovanje v soboto, 8. novembra, v gostišču Šterk pri Novi Gorici. Vpisujejo po tel. 0481-20801 (Sonja K.), 0481-882183 (Dragica V.), 0481-884156 (Andrej F.), 0481-78138 (Sonja S.). Na račun 20 evrov.

KULTURNO DRUŠTVO KULTURHAUS GOERZ prireja jezikovne tečaje nemškega, slovenskega, madžarskega in francoskega jezika za otroke in odrasle; vpisovanje do 10. oktobra, informacije na spletni strani www.kulturhaus-go.it ali po tel. 338-1319344 (od ponedeljka do petka med 17. in 19. uro).

VADBE V DOMU A. BUDAL V ŠTANDREŽU: pilates - ponedeljek, 19.00-20.00; jutranji pilates - četrtek, 9.00-10.00; spinning - ponedeljek, 20.00-21.00 in 21.00-22.00 ter sredo, 20.00-21.00; zumba - torek in četrtek, 20.00-21.00; trebušni plesi - torek, 19.00-20.00 (od 14. oktobra dalje); Perfect Body Workout - ponedeljek, 18.00-19.00 in četrtek, 19.00-20.00; informacije in prijave: pilates, spinning, zumba, Perfect Body Workout po tel. 347-8800556 (Sara); jutranji pilates tel. 00386-40477967 (Damjana); trebušni plesi tel. 340-3814478 (Antonella).

SOVODENJSKI DAVČNI URAD nudi pomoč pri izračunu davka TASI v torek, 14. oktobra, med 8.30 in 10.30. S seboj je treba imeti katastrski izpis. Prvi rok plačila je treba poravnati do 16. oktobra, saldo pa do 16. decembra. Višino davka Tasi se lahko izračuna s pomočjo računalniškega programa »Calcolo luc«, ki je na spletni strani www.riscotel.it/calcoloiuc2014 (dosegljiva tudi preko spletne strani občine Sovodnje); informacije nudijo tudi v centrih CAAF.

UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE (UTE) iz Gorice obvešča, da poteka včlanjevanje do 17. oktobra ob ponedeljkih med 9.30 in 11.30 ter 16. in 18. uro, ob sredah med 16. in 18. uro, ob torkih, četrtnih in petkih pa med 9.30 in 11.30. Svečani začetek 29. študijskega leta bo 16. oktobra ob 16.30 v Kulturnem centru Lojze Bratuž, ko bo Georg Meyr predaval na temo dvajsetega stoletja in ZDA. Lekcije se bodo začele 20. oktobra in zaključile 8. maja 2015; več na spletni strani www.universitaterzaetagegorizia.191.it.

KD SOVODNJE ob urejanju društvene arhiva vabi vse člane, občane in prijatelje, ki hranijo doma članke, slike ali katerikoli drugi material v zvezi z delovanjem Kulturnega društva Sovodnje, sovođenjskim kulturnim domom ali o

Jožefu Češčutu, bivšem županu in podpredsedniku društva, da stopijo v kontakt s predstavniki društva, da bi lahko ta material poslikali ali fotokopirali; informacije po tel. 349-3666161 (Erik).

LETNIKI 1974 bodo skupaj praznovali v soboto, 25. oktobra, ob 20. uri v gostilni Turri v Štandrežu. Tisti, ki se bodo udeležili praznovanja, naj se vpišejo in pustijo predjem 15 evrov v gostilni pri Turriju do srede 22. oktobra; informacije po tel. 348-5856972 (Katja) ali 338-7501181 (Tamara).

Prireditve

»OBESITY DAY«, bo potekal danes, 10. oktobra, med 9.30 in 16. uro na Verdijeve korzu v Gorici. Pobudo prireja združenje Diamo peso al Benessere iz Vidma, ki organizira v Gorici tudi enotedenska brezplačna srečanja za osebe s prekomerno težo za izboljšanje samopodobe in samozvesti z metodo »self-empowerment«. Društvo bo predstavilo dve pobudi, tržnico oblačil »Cambio-scambio taglia« in projekt »Facciamo belle le donne«; informacije o skupinskih srečanjih po tel. 340-9844670 ali 340-2891151 (Liliana Zuliani).

»KNJIGA OB 18.03« v dvorani APT železniške postaje v Gorici: danes, 10. oktobra, se bo Lucio Fabi pogovarjal z Giorgiom Milocom o svoji knjigi »Soldati d'Italia«. Več na www.illibrodelle1803.it.

SEŠIVALNICA SPOMINA: jesenski večeri dokumentarnega filma bodo potekali vsak drugi petek do 21. novembra ob 19. uri v Pomniku braniteljem slovenske zemlje na Cerju. Danes, 10. oktobra, »Spomini na Soško fronto (scenarij Dorice Makuc, režija Mije Anžekovič)«. Večere organizira Zavod Kinokašča v sodelovanju z občine Miren-Kostanjevica in Kinoateljcem in se bodo zaključili s prijateljskim druženjem.

PETI »POHOD PO GREGORČIČEVI POTI« bo v soboto, 11. oktobra, ob 10. uri in ga organizirata društvo za kulturo, turizem in razvoj Renče in društvo Gradiškovci. Od 9.30 dalje prijava udeležencev pri prvi spominski tabli ob spomeniku renškim zidarjem v Renčah, ob 10. uri začetek pohoda iz Renč mimo Oševljeke na Gradišče s povratkom skozi Arčone do Renč. V kulturnem sporedu na Gradišču sodelujejo učenci osnovne šole Renče, Gradiški slavčki, plesna skupina Tandem krajani Renč in Gradišča. Pohod se bo zaključil v Kulturni dvorani v Renčah, kjer bo ob 13. uri Vasja Klavora predstavil svojo najnovejšo knjigo »Fajti hrib«, zapeli bodo pevci zbor Provox. Ob slabem vremenu bo prireditev preložena.

SLOVIK vabi na »Dan odprtih glav« v soboto, 11. oktobra, od 9. do 13. ure v mali dvorani Kulturnega doma v Gorici. Podelitvi diplom lanskim študentom in dijakom, ki so bili na enoletnem šolanju v Ljubljani, bodo sledila štiri kratka predavanja: »Kaj bo jutri vseh delodajalcev« (A. Stanič); »Nuvolak: čezmejni portal za "podjetnike-začetnike"« (S. Laporšek); »Zakaj dobri govorniki še vedno razturajo« (A. Mirjanič); »Kaj pomeni biti dobra ekipa« (A. Juričko). Odprto za javnost. Vstop prost.

V KNJIGARNI UBIK na Korzu Verdi 119 bo v soboto, 11. oktobra, ob 16. uri predstavitev knjige »Isonzo in bicicletta« Maura Daltina in Maurizia Mattiuzze. Z avtorjema se bo pogovarjala Carlotta Del Bianco.

ZDRUŽENJE PROSTOVOLJNIH KRVODAJALCEV IZ DOBERDOBA vabi v soboto, 11. oktobra, ob 19.45 na tradicionalno dobrodelno baklado za vzdrževanje hospica »Via di Natale«, ki se nahaja ob onkološkem centru v Avianu. Povorko bo spremljala godba na pihala Kras iz Doberoba. Ob zaključku baklade bo v župnijski dvorani popestril večer mešani pevski zbor Hrast. Sledila bo družabnost.

OBČINA MIREN-KOSTANJEVICA vabi na kulturni dogodek ob postavitvi ko-

vinskega globusa v spomin na borce v prvi svetovni vojni v nedeljo, 12. oktobra, ob 11.15 pri Kalu, za vasjo Lovkica. Govornik bo Vasja Klavora. Organiziran bo tudi krajši pohod do jame Pečina, Borojevičevega stola in Cerja ob 13. uri. Ob slabem vremenu bo prireditev v Pomniku braniteljem slovenske zemlje na Cerju.

FORUM ZA GORICO prireja niz srečanj z naslovom »Novecento inedito« na sedežu v Ul. Ascoli 10/A v Gorici: 14. oktobra ob 17.30 srečanje, posvečeno slovenskim antifašistkam; 28. oktobra ob 17.30 predstavitev knjige o anarhičnem gibanju v Tržiču.

GORIŠKI MUZEJ NOVA GORICA vabi na naravovarstveni predavanji, ki ju je pripravil v sodelovanju z Zavodom RS za varstvo narave Območne enote Nova Gorica: v torek, 14. oktobra, ob 20. uri bo prof. geografije in etnolog Daniel Rojšek predaval na temo »Soča s pritoki, med povirji in izlivci«. V torek, 21. oktobra, ob 20. uri bo predavanje biologa Klavdija Bajca »Biotiska raznovrstnost Vipavske doline«.

SKD SABOTIN vabi na tradicionalni 25. jesenski pohod na Sabotin v nedeljo, 19. oktobra. Zbirališče ob 8. uri na mostu nad cesto za v Brda, odhod ob 8.30. V cervici Sv. Valentina bo maša ob 10. uri, po pohodu bo ob 11.30 v društvenih prostorih lutkovna predstava »Zabe« lutkovne supine Mi smo mi, Navihanci iz Celovca. V sklopu pohoda bo v soboto, 18. oktobra, ob 20. uri v društvenih prostorih kulturni večer, na katerem bo poleg glasbene točke domačega moškega zbora in zbora iz Benčije, tudi predstavitev zanimive knjige »Avtoštoparske zgodbe« Mirana Ipvaca.

16. KOROŠKI KULTURNI DNEVI NA PRIMORSKEM: v nedeljo, 19. oktobra, ob 11.30 na sedežu KD Sabotin v Štmaru lutkovna predstava »Zabe«, nastopa lutkovna skupina Mi smo mi - Navihanci SKD Celovec. V torek, 21. oktobra, ob 18. uri v galeriji Ars na Travniku v Gorici odprte likovne razstave akademskega slikarja Kristijana Sadnikarja; umetnika bo predstavil Jože Kopeinig, nastopili bodo Glasbeniki iz Šentprimoža. V sredo, 22. oktobra, ob 17. uri v KC Lojze Bratuž v Gorici srečanje glasbenih šol SCGV Emil Komel, Koroška glasbena šola, Glasbena matica. V nedeljo, 26. oktobra, ob 17. uri v župnijski dvorani Anton Gregorčič v Štandrežu gledališka predstava »Bolje tič v roki kot tat na strehi«, nastopa gledališka skupina KPD Sele.

SKRD JEZERO iz Doberdoba vabi v petek, 24. oktobra, ob 20. uri v društvene prostore na odprtje razstave, ki jo je pripravil nevrokirurg Tomaž Velmar iz Maribora »Saniteta v prvi svetovni vojni«. V drugem delu večera bo David Erik Pipan predstavil svojo knjigo »Tako značko nosim jaz«. Večer bo povezoval raziskovalec preteklosti Vili Prinčič. Nastopila bosta tudi moški in ženki pevski zbor Jezero.

Mali oglasi

PRODAM suha drva za kurjavo; tel. 335-293409.

SCOOTER APRILIA 200, letnik junij 2013, 3600 prevoženih km, prodam za 2000 evrov; tel. 335-5387249.

V MESTNEM JEDRU GORICE iščem majhno stanovanje oziroma sobo v dobrem stanju v najem za najmanj enoletno bivanje; tel. 333-6925572.

Pogrebi

DANES V GORICI: 10.00, Graziella Zorzenoni Franti, blagoslov v kapeli bolnišnice, sledila bo upepelitev.

DANES V RONKAH: 12.30, Adriana Biancuzzi por. Bisiach (iz tržiske bolnišnice) v cerkvi Sv. Lovrenca, sledila bo upepelitev.

DANES V TRŽIČU: 11.15, Antonio Battisti iz bolnišnice v baziliko Sv. Ambroža in na pokopališče.

DANES V KRMINU: 10.30, Salvatore Tuffo (iz goriške splošne bolnišnice) v stolnico Sv. Adalberta in na pokopališče.

ŽARIŠČE

Zaradi prisotnosti slovenske manjšine

ERIKA JAZBAR

Nedaleč od stavbe, kjer je bila v Gorici tik pred prvo svetovno vojno slovenska Ciril-Metodova šola na Blanči, so pred nekaj leti odprli novo ulico, ki so jo poimenovali po enem izmed prvih povojnih goriških županov, ki Slovencev, po besedah pričevalcev tedanjega časa, ni imel pretirano rad. Naneslo je, da so se v novih stanovanjih, ki so jih na prehodu v novo tišočletje zgradili ob omenjeni ulici, naselili predvsem matični Slovenci.

Na to zanimivo sosledje interetne čnega življenja ob meji sem pomislila v poletnih dneh, ko sem sledila porodnim krčem prvega branja ustavne reforme za preustroj senata, ki v zatišju čaka na boljše čase in na nova branja, ter razmišljala o usodi slovenskega predstavništva v njem. Čisto neopazno je namreč takrat prišlo do vsebinskega zasuka, saj so zahtevano po zajamčenem slovenskem zastopniku po novem sprejeli prav vsi deželni politični dejavniki - slovenski in italijanski - in ga bolj ali manj prepričano branili najprej v pristojni senatni komisiji in nato na plenarnem zasedanju. Do pred kratkim je bilo načelo "zajamčene zastopstva v izvoljenih telesih" v dometu t.i. "getiziranega dela manjšine" in so ga v parlamentu v imenu tega dela slovenske narodne skupnosti zagovarjali le predstavniki manjšin, ki so bili izvoljeni na listah zbirnih strank SVP in Union Valdôtaine. Ostali med nami so ga suvereno odklanjali.

"Zaradi prisotnosti slovenske manjšine" je sintagma, ki jo poslušam, odkar pomnim. Tako v italijanskem kot v slovenskem okolju pride na dan ob obiskih, v zadnjem času pa, ko se brani ustavna in upravna posebnost našega deželnega ustroja, ki je za zunanjega opazovalca neupravičen privilegij. Gre za frazo, ki je dokaj uporabna za imanentno retoriko, saj nudi najhitrejšo in najučinkovitejšo obrambo pred giljotino vsedržavnih rezov. Da bi bila sprejeta tudi kot politična, kaj šele kot kulturna praksa, pa ne moremo trditi, pa čeprav bi bila zavest o tej specifičnosti v časih, ko se reforme uresničujejo predvsem s črtanjem uradov, ustanov, institucij, osebnosti in storitev, še kako koristna za zajezev ali vsaj omilitiv krčenj.

Že leta opazujem, kako se številni naši družbeni akterji neradi naslanjajo na domnevno utesnjujoče manjšinske okvire. To velja tudi za kar številne med nami, ki so zaposleni na mestih, ki obstajajo "zaradi prisotnosti slovenske manjšine". V manjšinski tugi se čutijo vključene, sami sanjajo letenje nad nebom Pariza, Berlina ali New Yorka, neproblematično zasedajo mesta, ki jih imajo "zaradi prisotnosti slovenske manjšine" in jih odjedajo drugim, slednje pa poučujejo, kako so omejeni, prosvetarski in podeželski.

Sprenevedanje o podlagi za deželno specifičnost pa velja predvsem za dobronamerne italijanske večine, kateri ne gre iz ust stavke, da se na njej vrti naš deželni mikro-

kozmos. Izjemo je v tem pogledu, kolikor sledim politiki v "drugi republiki", predstavljal le deželni predsednik Riccardo Illy.

To zadrego sem pobliže opazovala tudi pred nekaj meseci, ko se je bila bitka za ohranitev deželnih sedežev javne radiotelevizije. Ni ga bilo med italijanskimi sogovorniki, ki bi na javnem mestu priznal, da je bil naš sedež rešen predvsem "zaradi prisotnosti slovenske manjšine". Vsaj jaz ga nisem zasledila. Popolno poročilo o zadevnem dogajanju v komisiji za ustavna vprašanja so tako lahko poslušali le tisti, ki obvladajo slovenski jezik. Tudi poročanje tiskanih medijev je bilo s tega vidika nepopolno.

Dokazov o tem, kako so bili v zadnjih dveh desetletjih, odkar govorimo o "novem ozračju", uspešni obojestranski kulturni in družbeni posredniki, bi bilo še in še.

Pomiritev je dolgotrajen proces, ki zahteva neposreden, sproščen in čist odnos do sebe in do bližnjega. Vtis imam, da si blaženega miru in odrešitve od psiholoških vzlov našega malega zapletenega sveta tako želimo, da pogosto preslišimo ali utišamo besede bližnjega, zakrivamo njegova dejanja in se delamo, kot da ne razumemo namere tistih, ki veljajo za naše sopotnike in prijatelje. Neusmiljeni pa smo, ko se gre za oceno besed, dejanj ali namer v naši sredi.

No, vsaj v tem imamo dokaz, da nismo še folklorna skupnost, temveč da spadamo v širši slovenski antropološki prostor in smo enakopravni del slovenskega naroda.

SLIKANICE - Nagrada Kristine Brenkove Med nominiranci tudi slikanica ZTT Slon na drevesu z ilustracijami tržaške Slovenke Dunje Jogan

LJUBLJANA - Za nagrado Kristine Brenkove 2014 za izvirno slovensko slikanico je nominiranih pet del: Slon na drevesu Maše Ogrizek in Dunje Jogan, Anton! Lucije Stepančič in Damijana Stepančiča, Modro ne bo Tomaža Šalamuna in Arjana Pregla, Princeza srca Bine Štampe Žmavc in Polone Lovšin ter Ferdinand Avguštin Hallerstein avtorice Huiqin Wang.

Slikanica Slon na drevesu (Založništvo Tržaškega tiska) pripoveduje o odraščajočem slonu, ki ne more najti prave ljubezni, dokler posluša nasvete drugih. Žirija je v utemeljitvi nominacije delo označila kot vizualno privlačno slikanico, ki se odlikuje z jasnimi likovnimi jeziki, z barvitostjo, skladnimi kompozicijami in sproščenim ravnanjem s slikarskim materialom. Avtorica ilustracij je tržaška Slovenka Dunja Jogan.

Slikanica Anton! (založba Miš) prinaša zgodbo ilustratorjevega dedka Antona Pavliha na soški fronti, ki skozi izrazito intimno in globoko čustvovanje razpira mnogotere razsežnosti globalne vojne stiske. Ilustrator je vsebino naslikal v omejeni paleti s prevladujočimi rjavorumenimi toni. Dinamična risba je narisana s svinčnikom, ki je bil v tistih časih morda edino pisalo na fronti, s čimer poudari skromno in neprijazno okolje, v katerem se znajde glavni lik, piše v utemeljitvi.

Slikanica Modro ne bo (Morfem) z literarnim in likovnim jezikom ter močno interakcijo med obema sporazumevalnima kodoma nakazuje nove ustvarjalne možnosti razvoja naslovniško odprte slikaniške produkcije oz. art slikanic za mladostnike in odrasle. Slikanica preizkuša bralceve navade, odpira prostor za pogumno igro ter raziskuje odnose med besedo in sliko na področju slikanice, piše v utemeljitvi.

V slikanici Princeza srca (Miš) osamljena princesa vsak dan zbira niti sa-

mote in iz njih tke blago. Počasen in enakomeren ritem pripovednih nizov se spogleduje s porajajočo samoto, ki svoje niti tke previdno, a vztrajno in dokončno. To je po prepričanju žirije bogata slikanica, ki se bliža standardom, ki smo jih navajeni v tujini.

Biografija Ferdinanda Avgušтина Hallersteina, Slovenca v Preopovedanem mestu (Mladinska knjiga) je po prepričanju žirije pomembna za medkulturnost in hkrati za slovensko narodno identiteto. Slikanica je oblikovana in izdelana zelo kakovostno, v naš prostor pa prinaša veliko svežega in novega, v prvi vrsti zgodbo o povezovanju dveh kultur iz davnih časov, kar se odlikava tudi v ilustracijah.

Žirija, ki jo sestavljajo Dragica Haramija (predsednica), Alenka Sottler in Kristina Picco, je nominirana dela izbrala izmed 33 slikanic, ki so izšle med julijem 2013 in julijem 2014. Podelitev nagrade bo 22. oktobra v Trubarjevi hiši literature.

Prej do novice na naši spletni strani
www.primorski.eu

GLASBA - Diatonična harmonika

V Recoaru uspeh dveh gojencev Denisa Novata

BRUNECK - V mesecu septembru se je v kraju Recoaro Terme odvijalo 19. svetovno prvenstvo v igranju diatonične harmonike. Tokrat je naš priznani harmonikar Denis Novato poslal na avdicijo dva učenca, ki obiskujeta pouk diatonične harmonike v njegovi šoli v Brunecku na Južnem Tirolskem.

Komisija, kateri je predsedoval Giuliano Cameli s člani iz Argentine, Nemčije in Moldavije, je podelila Danielu Schneiderju in Dominiku Innerkoflerju (na fotografiji z Novatom) najvišjo nagrado v pripadajočih kategorijah. Gre za velik uspeh, saj je bila konkurenca zelo močna in vsi nastopajoči so bili odlično pripravljeni.

Poleg uspeha z obema gojencema se je Novato prijavil tudi v kategorijo ansamblov, kjer je nastopil v spremljavi tria in posebnega gosta Mika Younga. Skupina se je uvrstila na absolutno prvo mesto in prejela posebno pohvalo. Novato nam je povedal, da je zelo ponosen na svoje učence in srečen, da je med njimi kar nekaj mladih, ki stopajo po njegovi glasbeni poti.

Novato bo ta konec tedna nastopil na dveh koncertih v Švici, konec meseca pa ga bomo lahko videli na televizijskih ekranih prvega programa TV Slovenije, kjer bo zaigral v priljubljeni oddaji "Slovenski pozdrav".

TA TEDEN

EDINOST

PRED 100 LETI

Ciril Metodova družba je v teh dneh priredila veliko »patrijotično« slavnost. »Vršila se je v veliki dvorani »Narodnega doma« ob ogromni udeležbi iz vseh slojev našega prebivalstva. Prireditve so počastili: Njegova Jasnost gospod namestnik princ Hohenlohe in gospa soproga princezinja Sofija Hohenlohe, katero je pozdravila učenka sedmega razreda, Bak, ter ji izročila šopek cvetic. Bilo je častno zastopano tudi naše uradništvo, državno in zasebno. Končno naj omenimo njega, ki nam je vsikdar v zvesto oporo — našega delavstva. Dasi je bila ura neugodna in morajo ti ljudje prebijati težke čase, prišli so vendar naši možje, fantje in dekleta, v velikem številu. Niti omenjati pa ni treba, da je kar mrgolelo šolske mladine.

Glede izvršitve same smemo biti v visoki meri zadovoljni. Posamezne točke so se izvrševale z veliko preciznostjo, otroci so nastopali jako samozavestno, na čemer

gre hvala našemu učiteljstvu, predvsem pa gospodu pevovodji Karlu Mahkoti, dalje gospodom Engelmanu in Dimniku. Jako ganljiv prizor je bila zaključna slika: »Živi svetli cesar naš!« s simboličnim pomenom: Tržaški Slovenci prisegajo pod tržaško in slovensko zastavo zvestobo habsburški dinastiji. Ganotje je zavladalo po dvorani, ko so otroci skladno peli: »Živi svetli cesar naš!«, dočim so s cesarsko pesmijo pozdravili gospoda namestnika in soprogo ob vstopu v ložo. Visoki gostje, posebno še gospod namestnik in soproga, so opetovano izražali svoje zadovoljstvo in priznanje na vsej tej patrijotični prireditvi. Materijalen uspeh je bil zelo povolen. Dasi je bila vstopnina jako nizka, je bilo dohodka 631 kron. Od te vsote odpade le mali znesek v pokritje stroškov, k čemur je gospod namestnik prispeval z zneskom 100 kron. Tako se je slovensko tržaško občinstvo potom svoje šolske mladine častno odzvalo svoji patrijotični dolžnosti.«

TA TEDEN

PRIMORSKI DNEVNIK

PRED 50 LETI

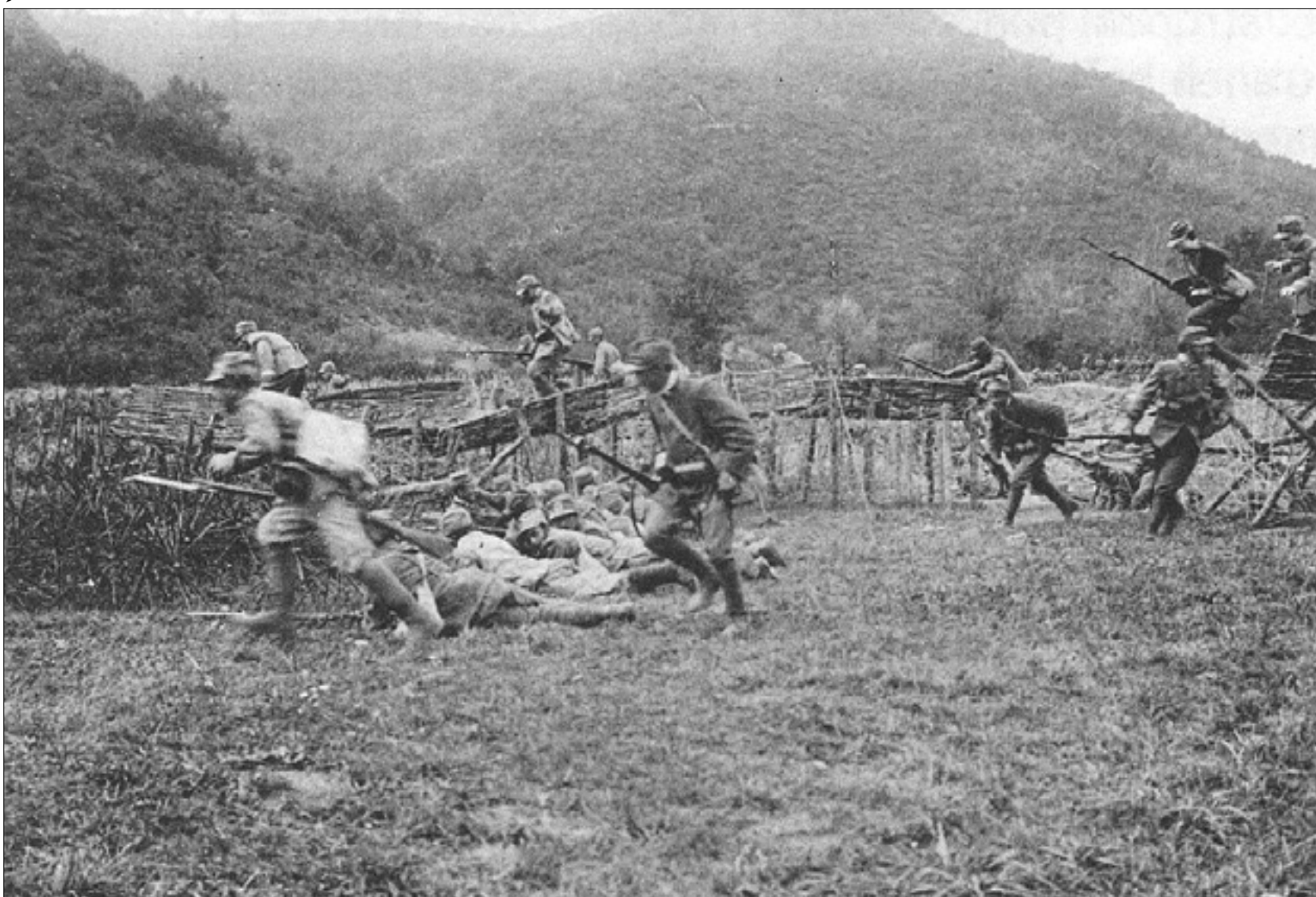
Prosvetno društvo Slavko Škamperle je pri Sv. Ivanu priredilo proslavo ob stodvajsetem letu rojstva pesnika Simona Gregorčiča. »S to proslavo je društvo pričelo novo kulturno prosvetno sezono. Prosvetni delavci so se hoteli dostojno oddolžiti spominu »goriškega slavčka« ter so povabili profesorja Alojza Rebulo, ki je pripravil lepo in zanimivo predavanje o pesniku. Predavatelj je prepričljivo in nazorno prikazal težko življenje in delo pesnika, kmečkega sina, ki je pričel svojo težavno pot v Kobaridu ter nadaljeval službovanje v Rihembergu, kamor se je zatekel med svoje ljudi, čeprav se mu je ponujala boljša življenska pot v Gorici. To priložnost je Gregorčič odklonil, on sam se je počutil doma tam, kjer so živeli preprosti, kmečki ljudje, s katerimi je delil grenkobe vsakdanjega življenja. In prav iz tega življenja na vasi, je črpal snov za svoje prelepe pesnitve, s katerimi je dosegel višek liričnosti.

Med predavanjem profesorja Rebule so recitatorji podali vrsto Gregorčičevih pesmi. Duško Udovič je po-

dal pesem Veseli pastir, Bogomila Kravos pa je recitala pesem Zaostali ptič in Nazaj v planinski kraj. Alenka Kravos je z zanosom podala Človeka nikar ter V pepelnici noči. Za zaključek je Neda Mijot recitala pesem Soči.

Gregorčičev pesniški lik je že zablestel še pred pesnikovo smrtjo. Imel je številne sovražnike, vendar so bili primorani, da so ga priznali za najbolj popularnega slovenskega pesnika, katerega so razumeli in razumejo vsi; njegove pesmi so bolj muzika in melodija kot poezija. Zato ga lahko štejemo med največje pesnike v slovenski literaturi, za pesnika, ki se je vse življenje boril za človeka in njegove pravice.

Predavateljevemu izvajanju so pozorno sledili številni člani in simpatizerji društva, ki so ta večer do zadnjega kotička napolnili društveno dvorano. Ob burnem ploskanju je predavatelja pozdravil predsednik društva Niko Škamperle ter se mu zahvalil za prelep in nazoren prikaz pesnika Simona Gregorčiča.◀

PREDEN LISTJE ODPADE BOMO DOMA

Miro Simčič

se nadaljuje **25**

Objavo v dnevniku je omogočil avtor
Miro Simčič
knjigo je izdala založba

b.č.a.
Book Publishing

Ljubljana, Kolarjeva ulica 47
Spletna knjigarna www.buca.si

Že 26. januarja so šli Rusi v protinapad. Ambiciozna ofenziva centralnih sil se je že na začetku zataknila. Po dveh tednih jim je uspelo zasedeti nekaj prelazov in grebenov, toda pogojev, da bi se spustili v Galicijo na drugi strani Karpatov, ni bilo. Samo 3. armada centralnih sil je v desetih dneh izgubila 90.000 ljudi, polovico vsega vojaštva. Ranjenec, ki ni mogel sam priti do previjališča, je zmrznil v snegu, saj mu ni imel kdo pomagati.

Zaman je načelnik avstro-ogrškega generalštaba Conrad von Hötzendorf dovažal vedno nove in nove čete. General Svetozar Borojevič, ki je vodil karpatsko operacijo, je opozarjal, da je nadaljevanje ofenzive nesmiselno. Proti koncu februarja je bilo jasno, da je operacija propadla. Toda zadnje dni februarja so znova poskušali z ofenzivo, saj je bil Przemysla zaradi pomanjkanja hrane pred kapitulacijo. Ofenziva je potekala v hudi snežni nevihti — in pričakovanih rezultatov ni bilo. Na koncu so na Borojevičeve sile udarile enote ruskega generala Brusilova. Nič ni moglo preprečiti padca Przemysla. Ruske čete so pol leta oblegale ta velikanski trdnjavski sistem dvanajstih utrd. Ko so ga jeseni 1914 Borojevičeve enote prvič deblokirale, so množično dovažali strelivo, hrane pa manj. V mirnem času je imel Przemysla za oskrbo na voljo tri železniške proge, po prvi deblokadi trdnjave pa je ostala le ena, saj so drugi dve nadzorovali Rusi. Trdnjava je padla v ruske roke predvsem zaradi pomanjkanja živeža.

Padec Przemysla

Aleksander Vadnjal je doživel padec trdnjave in padel v rusko ujetništvo. V svojih spominih je padec Przemysla takole opisal:

»Bilo je 19. marca leta 1915. General Kuzmanek je dal zadnje trdnjavsko povelje. Zadnji kosček kruha, daljno mesno konzervo vam izročam. Jutri zjutraj udarimo na sovražnika in prepričan sem, da se združimo z našimi, ki so zbrani v bližini. Z združenimi močmi se sramotno skozi sovršnikove vrste. Saj bi bilo preprosto, da bi se stotisočglava armada vdala brez boja.

In res, drugi dan je napravila vsa garnizija izpad iz trdnjave. Bili so pa to bolj živi mrlji kot vojaki. Boj ni trajal dolgo: kakih 19.000 vojakov so Rusi ujeli in pobili, ostanek vojske je pa pribežal nazaj v trdnjavo. To je bil konec Przemysla. Drugi dan se je pričelo uničevanje orožja in municije; kmalu so bile vse utrdbe uničene. Bilo je nekaj groznega, zemlja se je tresla kakor na sodni dan.

Prvi dan pomladi leta 1915, so bili Rusi že v Przemslu. Z nami so lepo ravnali; dobili smo takoj dovolj prepečenca in cigaret. Ostali smo še dva dni v mestu in potem odkorakali do Radivnega. Prenočili smo v neki tovarni na slami. Natrpali so nas toliko, da smo spali kot ovce. Neki vojak je bil prisiljen napraviti kar na mestu svojo potrebo. V

papir zavito, fitaljo' je vrgel naprej, a nesreča je hotela, da je vse skupaj priletelo v obraz nekemu ogrskemu vojaku, ki je začel preklinjati kot levi Kristusov razbojnik na križu. Drugi dan so nas posadili na vlak. Po triindvajsetdnevni vožnji smo prišli v Taškent v srednji Aziji.«

Vadnjal je v ruskem ujetništvu doživel obilo dogodivščin, ki jih duhovito opisuje. Toda bil je tudi spret in podjeten, tako da se je v rojstno Ilirsko Bistrico leta 1921 vrnil kot precej premožen možakar. Z denarjem, ki ga je prinesel iz Rusije, je lahko postavil na noge donosno sodarčarsko obrt.

Po uspešni osvojitvi Przemysla so lahko Rusi krenili v novo ofenzivo, ki je vrhunec dosegla na začetku aprila. Dve avstro-ogrski armadi sta bili v hudem položaju. Nemški zaveznik je pomagal ustaviti ruske enote, tako da se je ruska ofenziva sredi aprila polegla. Bilanca je bila za avstro-ogrsko stran zopet huda: v karpatskih bitkah je v nekaj mesecih izgubila kar 800.000 mož, od tega jih je bilo 100.000 mrtvih. Tudi Rusi niso bili zadovoljni, saj jim ni uspelo prodreti v panonsko nižino. Imeli so sicer manjše izgube od armad centralnih sil, toda od začetka vojne so izgubili kar 1.200.000 ljudi.

Na severnem delu vzhodne fronte je prišlo na začetku leta 1915 do spopadov med nemškimi in ruskimi silami na Mazurskih jezerih. V začetku februarja so Nemci na dveh mestih udarili na ruske postojanke in ruske enote uspešno potisnili nazaj, 21. februarja so se jim v Avgustovskem gozdu vdale že prej obkoljene štiri ruske divizije. Vendar pa nemško poveljstvo vzhodne fronte te zmage ni moglo izkoristiti, saj od vrhovnega poveljstva ni dobilo svežih čet, in nemška ofenziva se je konec februarja ustavila.

Ruska vojska je poskušala s protiofenzivo, toda hude izgube so jo prisilile k umiku.

Večmesečne operacije na vzhodni fronti so izčrpale eno in drugo stran. Na obeh je padlo ogromno žrtev in na začetku pomladi sta bili spet tam, kjer sta bili pred božičem.

Preobrat pri Gorlicah

Spomladi sta vojski dvojne monarhije in Nemčije imele občutno premoč nad ruskimi silami. Ruska vojska je sistematično slabila ta odsek, da bi okrepila druge dele fronte. Nemške enote so bile pred ruskimi v veliki prednosti zlasti v težkem topništvu. Poveljstvi centralnih sil sta se dogovorili o skupni ofenzivi, ki se je presenetljivo končala z enim od najuspešnejših prebojev v prvi svetovni vojni. Poveljstvo je prevzel nemški general August von Mackensen. Nemci so za to akcijo med Tarnów in Gorlice pripeljali eno svojih najboljših armad z zahodne fronte, dve avstro-ogrski pa sta na tem odseku še bolj razvlekli svoje položaje, tako da bi bili Rusi (ki jim je pričelo primanjkovati strelivo in opreme) še bolj ranljivi. 2. maja so Nemci začeli veliko ofenzivo na severnem

odseku vzhodne fronte s silovito topniško pripravo iz tisoč topov, kar jim je že prvi dan omogočilo prodor pet kilometrov v globino na celotni frontni liniji. Topovi velikega kalibra so dobesedno zmlili ruske utrdbe in vojaki so bili prisiljeni ali pobegniti ali pa se predati.

Zgoraj:
množični juriši
italijanske
pehote
brez haska;
desno:
italijanska
ostroostrelca na
preži na Krnu

General Borojevič je imel v Karpatih svoje čete dotlej blokirane, uspešen nemški napad pa jim je omogočil, da so se takoj na začetku ofenzive vključile v spopade in osvojile pomembne prelaze in previse. V naslednjih dneh so vojaki centralnih sil pritisnili na ruske čete na južnem križu, da bi prek Karpatov vdrl v Galicijo. Rusi so bili popolnoma presenečeni. Njihovo topništvo zaradi pomanjkanja streliva ni bilo kos nasprotnikovemu. Rusko poveljstvo je v boj pošiljalo vedno nove enote, ki pa niso mogle ustaviti ofenzive nasprotnikovih sil.

Do 10. maja so se Rusi umaknili za reko San, armade centralnih sil pa so pri Gorlicah dosegle velikansko zmago. Na tristo kilometrov dolgem odseku so ruske enote v pičlih dvanajstih dneh potisnile sto kilometrov v globino. Nekaj dni pozneje, 25. maja (Italija je že napovedala vojno dvojni monarhiji), so šle armade centralnih sil v novo ofenzivo in 3. junija so osvojile Przemysla. Ofenzivo so nadaljevale in 22. junija že vkorakale v Lvov. Bitka, ki se je začela pri Gorlicah, se je končala s tem, da so iz Galicije pregnali Ruse.

In komaj je Avstro-Ogrska po devetmesečnih izjemno hudih vojnih naporih občutila olajšanje na vzhodni fronti, ki bi ji lahko prineslo vsaj nekajmesečni predah, so se za naskok pripravile italijanske čete. Napad Italije je seveda občutno olajšal položaj Rusije po njihovem hudem porazu pri Gorlicah in Tarnówu. Centralne sile so proti Rusom dosegle izjemno zmago, ki jim je znova obudila upanje v dokončno zmago, nevtralne dežele pa je prepričala o njihovi moči, tako da so še naprej ostale nevtralne. Dogajanje na bojišču je opogumilo Bolgarijo, da je stopila v vojno na strani centralnih sil, Romunijo pa so prisilili, da je uvrstila svojo nevtralnost.

Italijani so se vojskovanja lotili temeljito: sklenili so posebno konvencijo s Stavko (rusko vrhovno poveljstvo) ter s srbskim generalštabom. Z novimi zavezniki so se dogovorili o koordinaciji vojaških akcij. Glavni cilj skupnih akcij je bil prodor v notranjost dvojne monarhije, na črto Budimpešta — Dunaj. General Cadorna je šele na začetku maja 1915 začel skrivno mobilizacijo italijanske vojske, dan pred začetkom vojne z Avstro-Ogrsko pa so Italijani javno objavili splošno mobilizacijo.

Italijani poklanjajo dragoceni čas

V noči med 23. in 24. majem so italijanske čete prestopile avstro-ogrsko mejo pri prelazu Stelio na tromeji med Švico, Avstro-Ogrsko in Italijo do Jadranskega morja. Nova frontna črta med donavsko monarhijo in Italijo je bila dolga šeststo kilometrov in se je vila od tromeje s Švico, prek Dolomitov, Karnijskih Alp in Julijcev, prek Soške doline, kraške planote do Tržiča v bližini Trsta. Sočo, kot najboljšo naravno oviro na tem območju, je avstro-ogrsko vrhovno poveljstvo izbralo za mesto najhujših spopadov v italijansko-avstro-ogrski vojni. Tu so Italijani v naslednjih enajstih bitkah silovito pritiskali, da bi prodrli do Trsta in Ljubljane in pozneje v osrčje dvojne monarhije.

Do odločnega in hitrega italijanskega prodora v notranjost donavske monarhije pa ni nikoli prišlo. Proti pričakovanjem vrhovnega poveljstva donavske monarhije se je italijanska vojska odločila za previdno in postopno tipanje sovražnika. Poveljstvo 5. armade, ki je v prihodnjih mesecih branila Sočo, je prevzel sedaj že proslavljeni pehotni general Svetozar Borojevič. To nepričakovano italijansko poklanjanje časa nastajajoči 5. armadi maja leta 1915 je pozneje posmehljivo komentiral, češ da bi »Rusi to naredili drugače«, kot je naredil italijanski general Luigi Cadorna. Zaradi obotavljanja so Italijani zamudili enkratno priložnost za hitro zmago, saj nasprotnik na začetku spopadov na italijanski fronti ni bil pripravljen na resno obrambno delovanje.

Italijani so že prve dni brez težav zasedli ozemlje, s katerega so se vojaki donavske monarhije umaknili brez boja, med drugim so zapustili tudi Kobarid in Vršič. Italijanska vojska je zasedla izpraznjeno območje na spodnjem delu Soče, Goriška brda, Kobarid, Ježo, Kolovrat, nekoliko pozneje pa še bovško dolino. Italijanski časopisi so ob vsaki zasedeni vasi in mestu vriskali od veselja in ponosa. Bili so polni evforičnega zmagozslavlja. Prvo večje mesto, ki so ga Italijani zasedli, je bil Kobarid, pozneje pa bo Kobarid (po italijansko Caporetto) sinonim za nacionalno katastrofo brez primere. Italijanom se je na začetku zdelo vsestrašno preprosto, in takrat je res vse teklo gladko, tako kot je general Cadorna v parlamentu napovedoval — vojaški poseg Italije proti dvojni monarhiji naj bi bil lahkoten »sprehod na Dunaj«.

Sprememba žreba lige prvakov

NYON - Evropska nogometna zveza bo spremenila žreb lige prvakov. Po novem naj bi bili v prvem bobnu avtomatično prvak tekmovanja ter državni prvaki najmočnejših evropskih lig. Doslej so bili klubi v bobne razvrščeni glede na povprečje izidov v zadnjih petih evropskih sezonah. Na ta način so bili letos prvaki Anglije, Italije in Francije - Manchester City, Juventus Torino in Paris Saint-Germain - le v drugem bobnu.

Andy Schleck končal kariero

LUKSEMBURG - Nekdanji zmagovalec kolesarske dirke po Franciji Andy Schleck se je odločil, da pri 29 letih zaključi kariero poklicnega kolesarja. Luksemburčan je francosko pentljo dobil leta 2010, potem ko so zmago zaradi dopinga odvzeli Špancu Albertu Contadorju. Razlog pa je načeto zdravje. Schleck si še ni opomogel po padcu na Touru, ko je utrpel natrgano križno vez in poškodbo kolenske kapice.

ODBOJKA - SP Italija že v polfinalu, za 1. mesto še niz

MILAN - Italija bo na svetovnem prvenstvu v ženski odbojki igrala v polfinalu, za najboljšo izhodišče (prvo mesto v skupini H) pa mora danes proti Rusiji v zadnjem krogu tretjega dela zmagati en niz. Včeraj so namreč ZDA premagale Rusijo s 3:1 (25:19, 25:23, 15:25, 25:23). ZDA je prevladala predvsem z učinkovitimi servisi, Rusija pa ni znala izkoristiti svojih vrlin v napadu, predvsem z Gamovo, ki je tokrat veliko grešila. Rusija je pravo reakcijo pokazala v tretjem nizu, ko je bila v napadu kar 75 %, vendar je bilo to tudi vse, kar je zmogla. Danes se bo Italija pomerila z Rusijo ob 20. uri.

V skupini G je Kitajska premagala Dominikansko republiko s 3:2, potem ko je že zaostajala z 2:0. Kitajska tako ostaja v igri za nastop v polfinalu, danes se bo Dominikanska republika pomerila še z Brazilijo (ob 17.30). Glavne protagonistke so bile Ting Zhu s 25 točkami, in Bethania De la Cruz, ki je dosegla 39 točk, rekord letošnjega SP.

VRSTNI RED - Skupina H: Italija 3, Zda 3, Rusija. Skupina G: Brazilija 3, Kitajska 2, Dominikanska republika 1. DANES: 17.30 Brazilija - Dominikanska republika; 20.00 Italija - Rusija. JUTRI: 17.30 polfinale 1. skupine G - 2. skupine H; 20.00 1. skupine H - 2. skupine G. NEDELJA: 17.30 za 3. mesto; 20.00 za 1. mesto. PO TV - Vse tekme v neposrednem prenosu po kanalu Rai Sport.

ROKOMET - Liga prvakov, 3. krog: Čehovski Medvedi - Celje PL 30:35.

NOGOMET - Prva zmaga Slovenije v kvalifikacijah za Euro 2016

»Nova« pokopal Švico

Slovenski vratar Samir Handanović je imel sinoči v Mariboru veliko dela

ANSA

Slovenija - Švica 1:0 (0:0)

Strelec: Novaković v 79. min. iz 11-m

Slovenija: S. Handanović, Brečko, Cesar, Ilič, Struna, Mertelj, Kirm (od 72. Pečnik), Birs (od 55. Lazarevič), Kampl, Ljubijankić (od 46. Kurtić), Novaković.

Švica: Sommer, Lichtsteiner, Senders (od 70. von Bergen), Rodríguez, Djourou, Behrami, Inler (od 82. Kasami), Shaqiri, Xhaka, Seferović, Drmić (od 74. Mehmedi).

MARIBOR - Slovenska izbrana vrsta je v tekmo s Švicarji vstopila z ne ravno dobro zgodovino medsebojnih obračunov. Na sedmih tekmah je kar petkrat izgubila. Selektor Katanec je poudarjal, da tekmeča pozna do »obisti« in da Švicarji na dveh tekmah ne morejo premagati Slovenije. To izjavo je uresničil, saj so Slovenci v ne ravno napolnjenem Ljudskem vrtu osvojili velike tri točke.

Te so pomembne ter ohranjajo upe po uresničitvi želja po šestih točkah z dveh oktobrskih tekem. Vtis resda ni

bil najboljši, priložnosti si domača vrsta proti realno močnejšemu tekmecu ni ustvarjala, a kot poudarjajo selektorji, v kvalifikacijah pač štejejo točke.

Gostitelji so tekmo začeli v bolj ali manj pričakovani postavi glede na treninge in razmišljanja selektorja Katanca. A Švica je bila v polju tista, ki je narokovala ritem igre, medtem ko so domači zgolj čakali na protinapade. V 14. minuti je prvo priložnost na tekmi za Švico napravil Granit Xhaka, ko je z poskusil z volejem z leve strani, Samir Handanović pa je bil na mestu.

V drugem polčasu je slovenska vrsta začela brez Zlatana Ljubijankića in ga zamenjala z Jasminom Kurtićem v želji, da se Kevin Kampl, ki je danes praznoval svoj 24. rojstni dan, pomakne bolj aktivno v napadalne akcije. Zatem je Katanec namesto Valterja Birse v igro poslal hitrejšega Dejana Lazareviča, a to ni pomagalo, Švicarji so imeli v 61. minuti na voljo prosti strel, Samir Handanović pa je Xhakov strel ukrotil. V 78. minuti pa je le udarila naveza Lazarevič-Kampl po levi strani, ko je po podaji prvega v kazenski prostor stekel vezist salzburškega Red Bulla, Johan Djourou ga je nepravilno zaustavil, sledila pa je najstrožja kazen. To je zanesljivo izvedel Novaković in dosegel svoj 26. gol za izbrano vrsto.

Slovenci so imeli v 90. minuti še eno lepo priložnost, a preveč oklevali (Novaković) z zaključkom akcije, na srečo domačih navijačev pa Švicarji tega niso kaznovali in ostalo je pri pomembni zmagi Slovenije, ki bo v nedeljo gostovala v Litvi.

ZSŠDI - Skupščina predsednikov na Opčinah

Načrti

Odgovor na kritike po predstavitvi športnega avtobusa: »Mi smo lahko zgled«

V dvorani Zadržne kraške banke na Opčinah so se sinoči, na pobudo Združenja slovenskih športnih društev v Italiji (ZSŠDI), zbrali predsedniki (prisotna je bila slaba polovica) naših športnih klubov s Tržaškega in Goriškega. Predsednik ZSŠDI Ivan Peterlin je v prvem delu večera predstavil program športne krovnice organizacije do konca mandatne dobe, ki dosedanjemu odboru zapade aprila. Takrat bodo na vrsti volitve.

PROGRAM - V prihodnjih sedmih mesecih čaka ZSŠDI pestro delovanje. Že konec meseca (datum še niso določili) oktobra bo v Poreču športno srečanje manjšin, ki ga organizirata ZSŠDI in istrska Unija Italijanov. V zadnjih letih se na športnem srečanju v raznih športnih panogah pomerijo slovenske višje srednje šole iz Italije in italijanski vrstniki iz Hrvaške oziroma Slovenije. Okrog svetovnega Dneva varčevanja (31. oktober) bo že tradicionalna pobuda Šport in šola, na kateri predstavniki bančnih zavodov (ZBK in ZB Dobre Sobodnje) podelijo najzaslužnejšim dijakom višjih srednjih šol, ki so hkrati so-

lidni športniki, denarno nagrado. Podeljevanje bo letos v Sovodnjah. Decembra bo na vrsti Naš športnik, na katerem bodo slovenski mediji v Italiji in na Primorskem v Sloveniji imenovali najboljše primorske športnike, ki so se na mednarodni ravni izkazali v športnem letu 2014. Naš športnik bo letos v goriškem Kulturnem domu Lojzeta Bratuža (28. ali 29. decembra). Januarja bodo na vrsti Naši oskarji Primorskega dnevnika (v sodelovanju z ZSŠDI). Najboljše zamejske nogometaše, košarkarje, odbornike in predstavnike drugih športov bomo v začetku prihodnjega leta (najbrž 29. januarja) nagradili na Opčinah ali na Proseku. (. februarja bo v tržaškem Kulturnem domu osrednja proslava ob Dnevu slovenske kulture. Prihodnje leto, 8. februarja, bo glavno organizacijsko breme nosilo ZSŠDI. »S tem ciljamo, da bi v Kulturno dom privabili čim več mladih, ki se vse bolj oddaljujejo do naše osrednje kulturne ustanove,« je poudaril Peterlin. Režiserka proslave bo Jasmin Kovic, ki jo bo oblikovala skupaj s televizijskim in radijskim voditeljem Evgenom Banom. Marec

SKUPINA C Izidi Makedonija - Luksemburg 3:2, Slovaška - Španija 2:1, Belorusija - Ukrajina 0:2										
Slovaška	2	2	0	0	3:1	6				
Španija	2	1	0	1	6:3	3				
Ukrajina	2	1	0	1	2:1	3				
Makedonija	2	1	0	1	4:7	3				
Belorusija	2	0	1	1	1:3	1				
Luksemburg	2	0	1	1	3:4	1				

PRIHODNJI KROG (v nedeljo): Ukrajina - Makedonija, Belorusija - Slovaška, Luksemburg - Španija

SKUPINA G Izidi Liechtenstein - Črna gora 0:0, Moldavija - Avstrija 1:2, Švedska - Rusija 1:1										
Črna Gora	2	1	1	0	2:0	4				
Rusija	2	1	1	0	5:1	4				
Avstrija	2	1	1	0	3:2	4				
Švedska	2	0	2	0	2:2	2				
Liechtenstein	2	0	1	1	0:4	1				
Moldavija	1	0	0	2	1:4	0				

PRIHODNJI KROG (v nedeljo): Avstrija - Črna Gora, Rusija - Moldavija, Švedska - Liechtenstein

SKUPINA E Izidi Litva - Estonija 1:0, Slovenija - Švica 1:0, Anglija - San Marino 5:0										
Anglija	2	2	0	0	7:0	6				
Litva	2	2	0	0	2:0	6				
Estonija	2	1	0	1	1:1	3				
Slovenija	2	1	0	1	1:1	3				
San Marino	1	0	0	1	0:2	0				
Švica	2	0	0	2	0:3	0				

PRIHODNJI KROG (v nedeljo): Estonija - Anglija, Litva - Slovenija, San Marino - Švica.

Naša pot 150 let ustanovitve Južnega Sokola in sokolskega gibanja

je naslov 280 strani dolge zgodovinske znanstvene publikacije, ki so jo sinoči predstavili na Opčinah na večeru ZSŠDI po skupščini predsednikov. Knjigo, ki jo je izdal Zavod za Šport Republike Slovenije (založnik je Fakulteta za Šport iz Ljubljane), sta jo predstavila urednik dr. Tomaž Pavlin in zgodovinar Milan Pahor. O publikaciji bomo še poročali v prihodnjih številkah našega dnevnika.

in april bosta minila v znamenju izobraževanja. Tudi prihodnje leto bo združenje organiziralo enodnevni izobraževalni tečaj za odbornike (28. marca), 3. in 4. aprila pa bo še dvodnevni izobraževalni tečaj za mlade odbornike, na katerem je letos sodelovalo okrog 50 slušateljev.

»MI SMO LAHKO ZGLED!« - Predsednik Peterlin se je ostro odzval kritikam nekaterih posameznikov, češ da izrablja krovnica športna organizacija javni denar (beri iz sklada za manjšino) za nekatere pobude (konkretno za zamejski športni avtobus). Peterlin je odločno zanikal in

ostro odgovoril: »Nikomur nismo nič odvzeli. Dogovorili smo se z avtobusnim podjetjem iz Postojne, stroške pa bomo sami pokrili s pomočjo pokroviteljev. Pravzaprav bi se morali drugi zgledovati po nas, ki skušamo tudi v težkih finančnih trenutkih premoščati ovire z iskanjem alternativnih finančnih virov.« Peterlin je obenem na koncu pozval predstavnike društev, naj bolj aktivno sodelujejo z mediji in jih sproti obveščajo o svojih dejavnostih. »Samo tako bomo vidni in bomo lahko promovirali naše dejavnosti ter uspehe,« je dodal Peterlin. (jng)

SKUPINA H Danes Bolgarija - Hrvaška, Italija - Azerbajdžan, Malta - Norveška										
Bolgarija	1	1	0	0	2:1	3				
Hrvaška	1	1	0	0	2:0	3				
Italija	1	1	0	0	2:0	3				
Azerbajdžan	1	0	0	1	1:2	0				
Malta	1	0	0	1	0:2	0				
Norveška	1	0	0	1	0:2	0				

PRIHODNJI KROG (v ponedeljek): Hrvaška - Azerbajdžan, Malta - Italija, Norveška - Bolgarija

KOŠARKA - Jutri Jadran Franco v PalaRubini ob 20.30

Prvi domači popravni izpit

Jadran Franco bo jutri prvič v letošnji sezoni igral pred domačimi gledalci. Za člansko ekipo Jadrana, ki se je v ligo B vrnila po 19 letih (zadnjič je igrala v sezoni 1996/97), bo to tudi prvi uradni nastop v tržaški palači PalaRubini. V drugem krogu skupine B se bo Jadran pomeril z Uranio Milano, ki je kot Jadran v prvem krogu izgubila. »To je mlada ekipa, ki hitro teče, igra agresivno v obrambi, atletsko so odlično pripravljene, niso pa tako izrazito postavni,« opisuje nasprotnike trener Andrea Mura, ki si je med tednom ogledal na posnetku prvi nastop Milančanov. Ekipa nima pravega centra, odlikuje pa se bo borbeni igri in hitrih protinapadih: »Prav zato bomo morali biti zelo previdni in izgubiti čim manj žog,« še poudarja Mura. Seveda bo za uspešen nastop treba izboljšati tudi igro v obrambi, ki je bila glavni razlog visokega poraza na prvi tekmi Jadrana. Franco in ostali bodo morali biti še posebej pozorni na Palearijo, visoko krilo, ki igra pod košem (202 cm, letnik 1981), ki je izkušen igralec in je tudi odličen pri metu. Ob njem sta nevarna še strelec Torgano (200, 1991) in Bazzoli (200, 1983), krilo, ki prav tako igra pod košem in je s Palearijem najstarejši igralec.

Jadran je med tednom odigral tudi prijateljsko tekmo proti Pordenonu, kjer je bil že viden napredek v obrambi, obenem pa je trener lahko preizkusil Matijo Baticha, ki je uspešno odigral eno četrtino. Še vedno pa bosta odsotna Marco Diviach in Martin Ridolfi.

V dvorani PalaRubini bo Jadran spet igral v sredo, 15. oktobra, ko bo na vrsti medtedenski krog in prvi deželni derbi proti Gsa Udine, ki je eden izmed favoritov za napredovanje. (vs)

DEŽELNA LIGA C - Derbi med Borom Radensko in Bregom bo jutri ob 18.30 na Stadionu 1. maja.

Matija Batich je saniral poškodbo in bo jutri pomagal svojim soigralcem

FOTODAMJ@N

Vhod iz ulice Miani, tudi nakup abonmajev

Tekma v športni dvorani PalaRubini se bo začela ob 20.30. Edini vstop bo iz ulice Miani, za vse gledalce pa bo na voljo parkirišče dvorane ob ulici Flavia. Vsi, ki so že rezervirali abonma, ga bodo lahko dvignili pri blagajni, možno pa ga bo tudi kupiti na blagajni pri vhodu v dvorano (ul. Miani). Cene za 14 tekem - senior 75 evrov, juniori (16-25 let) 45 evrov. Za ogled posamezne tekme pa bo treba odšteti 7 evrov, gledalci od 16 do 26. leta starosti pa 4 evre. Za otroke do 16. leta starosti bo vstop v telovadnico prost.

Špiker tekme bo Evgen Ban, med četrtinami pa bodo gledalce zabavale navijačice Cheerdance Millenium.

NOGOMET - Ekipa Sovodenj v deželnem prvenstvu ljubiteljev

Jubilejna deseta sezona

Predsednik Mauro Ferfaglia: »Klupa je temelj ljubiteljske ekipe« - Posebni dresi ob desetletnici, načrtujejo turnir

Ljubitelji iz Sovodenj bodo v letošnji sezoni praznovali deseto obletnico delovanja. Že deset let je minilo, odkar so se v Sovodnjah odločili, da ustanovijo ekipo, ki bi v bistvu združevala prijatelje. »V Sovodnjah smo si želeli ustanoviti ljubiteljsko nogometno ekipo že pred približno trinajstimi leti, a se je prvi poskus izjalovil. Veliko naših fantov se je tako odločilo za igranje nogometa pri drugih ljubiteljskih društvih, mnogo se jih je odselilo v Moraro. Zaradi tega smo se pred desetimi leti odločili, da te nogometaše združimo, tem pa so se pridružili tudi igralci in prijatelji iz sosednjih slovenskih občin, tako da smo lahko tudi sami ustanovili ekipo,« pravi ena izmed duš moštva in predsednik ljubiteljev iz Sovodenj **Mauro Ferfaglia**. »Igralci naše ekipe so pravi odraz našega teritorija, saj poleg domačinov, nastopajo za nas nogometaši iz Števerjana, Štandreja, Doberdoba, Jamelj in okolice. V desetih letih je skozi naše vrste šlo približno sto igralcev, v letošnji sezoni pa imamo zaenkrat 32 registriranih nogometašev, ki so stari od 26 do 47 let. Naj povem tudi, da veliko sodelujemo z matičnim društvom, tako kot odborniki kot tudi pri določenih praktičnih zadevah,« poudarja Ferfaglia in dodaja, da je »klupa« oz. družba temelj ljubiteljske ekipe. Na sovo-denjski zelenici trenirajo dvakrat tedensko, ob vikendih odigrajo tekmo, v pripravljalnem obdobju pa so pod taktirko Bogdana Grilja, ki je letos zamenjal dolgoletnega trenerja Danieleja Maurija, vadili trikrat tedensko. »Po vsakem treningu se seveda ustavimo ob pijači, po sobotnih tekmah pa se večkrat zadržimo do poznih večernih ur,« pravi Ferfaglia, katerega smo tudi vprašali, naj izpostavi najlepši spomin iz desetletnega delovanja. »Zagotovo bi omenil nekoliko nepričakovano tretje mesto, ki smo ga

zasedli v drugi sezoni, drugače smo se vedno uvrščali neke na polovici lestvice. Kljub temu pa bi lahko rekli, da so bile vse sezone s človeškega vidika enkratne. Upajmo, da bo letošnja športna sezona uspešna, saj se nam je letos pridružilo še nekaj domačinov, tako da imamo kar konkurenčno ekipo,« pravi Ferfaglia in omenja, da je ekipa pobratena z nemško ekipo Roter Stern Mallorca (ali Rdeča Zvezda) iz Heidelberga (Sovodenjci na skupni sliki z nemškimi nogometaši), tako da se je delegacija ljubiteljev pred leti že preizkusila na turnirju v Nemčiji, nemške igralce pa so tudi že gostili v Sovodnjah. V sklopu praznovanja desetletnice delovanja imajo ljubitelji iz Sovodenj kar nekaj načrtov za letošnje leto. »Naše prvenstvo se je začelo prejšnji teden z zmago v Rožacu, v soboto (jutri) pa bomo ob 15. uri odigrali prvo domačo tekmo proti ekipi Leon Bianco iz Krmina. Pred srečanjem bomo prijateljem predstavili posebne drese, ki smo jih izdelali za desetletnico. Decembra ali januarja bo-

mo priredili dvotedenski turnir za ljubitelje. Turnir bomo organizirali tudi ob koncu sezone, računamo pa tudi na prisotnost prijateljev iz Nemčije. Skratka pripravljamo praznik za vse naše člane, nekdane člane in prijatelje,« pravi predsednik ljubiteljev. Kaj pa misli Mauro Ferfaglia glede dejstva, da vse več igralcev zapušča agonistično tekmovanje, da se raje posveti manj zahtevnemu ljubiteljskemu prvenstvu. »Strinjam se, da številni nogometaši prehitro zapuščajo člansko ekipo, ko bi lahko na igrišču še vedno veliko naredili. Po drugi strani včasih službene in družinske obveznosti ter igranje na agonističnem nivoju terjajo prevelike napore, tako da raje vidim igralca, ki igra v ljubiteljski ekipi, kot pa igralca, ki povsem miruje. Že večkrat se je zgodilo, da se je naš nogometaš nato premislil in se vrnil v člansko ekipo. Taki primeri nas seveda zelo veselijo. Naša vrata pa so vedno odprta vsem,« zaključuje Mauro Ferfaglia.

Albert Voncina

HOKEJ NA ROLERJIH - Jutri na Opčinah

Polet Kwins začenja novo avanturo v ligi A1

Z jutrišnjo tekmo proti ekipi Sportleale Monleale (ob 20.30 na Pikelcu na Opčinah) bo openska ekipa Polet ZKB Kwins začela novo sezono v najvišji državni ligi A1. V najbolj kakovostno italijansko ligo se openski »konji« vračajo po treh sezonah: po izpadu v sezoni 2010/11 so poletovci igrali v ligi B, nato v drugi slovenski ligi in lani znova v italijanski ligi A2. »V najvišjo državno ligo se vračamo skoraj z enako ekipo, s katero smo pred nekaj leti izpadli. Od takrat pa so fantje, vsaj upam, pokazali določen napredek in imajo veliko novih izkušenj. Predvsem pa so si napredovanje izborili na igrišču, kar bodo nedvomno bolj cenili in upoštevali v teku sezone,« razmišlja odbornik in navsezadnje še vedno tudi hokejist **Mojmir Kokorovec**, ki vsekakor upa, da v letošnji sezoni ne bo oblekel dresa: »V širšem izboru smo še vedno vsi trije Kokorovci, jaz, moj brat Samo in bratranec Mitja. Registrirani pa smo zgolj formalno. Igrali bomo le, če bo res treba.«

Polet ZKB Kwins, ki ga bo tudi letos vodil potrjeni trener Dejan Ru-

sanov, cilja na obstanek v ligi. »Liga A1 je letos še bolj kakovostna kot v prejšnjih sezonah. Prepričan sem, da bodo razlike med moštvimi minimalne, saj se je večina moštev okrepila. Glavni favorit za državni naslov je Milano, ki je bil tudi lani državni prvak. Milano je prejšnji teden v superpokalu premagal prav Monleale, ki bo v soboto (jutri) gostoval na Opčinah. Regularni del superpokala se je končal 4:4. Milano je nato dvignil pokal po zaslugi zlatega gola (5:4) v podaljšku. V skupino favoritov za naslov spada tudi Monleale, tako da bomo v soboto na Pikelcu hitro videli, ali smo iz pravega testa,« je povedal Kokorovec, ki je še dodal: »Mi se bomo bržkone v spodnjem delu borili za obstanek s Piso, Rimom, Padovo in Asiagom. V nižjo lige izpade le zadnji na lestvici. Prih šest pa se bo uvrstilo v play-off.«

Openski ekipi se je letos pridružil obojavni 19-letni Tržačan Emanuele De Vonderweid, ki je lani igral pri ekipi Tergeste v ligi B. Vsi ostali igralci so bili potrjeni in so vsi zrasli v Poletovem mladinskem sektorju. Polet bo v novi sezoni igral brez tujcev. »Vsaka ekipa ima po nekaj tujcev. Mi pa smo se odločili, da jih ne bomo najeli, ker so stroški preveliki,« pravi Mojmir Kokorovec.

Varovanci trenerja Dejana Rusanova (za kondicijsko pripravo je skrbel Michele Teghini) so odigrali nekaj pripravljalnih tekem: »Igrali smo proti hrvaški izbrani vrsti in tolimskim Muflonom, ki igrajo v prvi slovenski ligi. Vsakič smo jih premagali.«

Prvi del prvenstva se bo končal 22. decembra. Drugi del se bo začel 10. januarja in končal 21. marca.

Na mladinski ravni bo Polet letos tesno sodeloval s tržaškim klubom Tergeste (članska ekipa bo igrala v ligi B). Dve mladinski ekipi bosta igrali z imenom Polet Kwins, dve pa Tergeste. (jng)

POLET ZKB KWINS

Bryan BALLARIN	branilec	1971
Davide BATTISTI	napadalec	1985
Lorenzo BIASION	vratar	1997
Gianluca CAVALIERI	branilec	1990
Paolo CAVALIERI	branilec	1992
Jacopo DEGANI	napadalec	1995
Doriano DE IACO	napadalec	1986
Emanuele DE VONDERWEID	napadalec	1995
Davide FABIETTI	napadalec	1988
Andrea GALLESSI	vratar	1989
Martin GRUSOVIN	napadalec	1996
Gabriel HDIDOU	branilec	1989
Mitja KOKOROVEC	napadalec	1973
Mojmir KOKOROVEC	vratar	1969
Samo KOKOROVEC	napadalec	1970
Carlo MARIOTTO	napadalec	1992
Mauro MEDEOT	branilec	1971
Daniele MIAZZI	napadalec	1990
Mattia MONTENESI	napadalec	1990
Giacomo PASINI	napadalec	1991
Michele POLONI	branilec	1996
SEDEVČIČ Daniel	napadalec	
ZOL Christian	napadalec	1996

TRENER: Dejan Rusanov
POMOČNIK TRENERJA: Michele Teghini

LIGA A1

1. krog (11.10.): Polet ZKB Kwins - Monleale, Asiago Vipers - Cittadella HP, Milano Quanta - Cus Verona, Ghosts Padova - Pol. Molinese, Mammuth Roma - Diavoli Vicenza. **2. krog (18.10.):** Cittadella - Polet; **3. krog (25.10.):** Polet - Molinese; **4. krog (8.11.):** Asiago - Polet; **5. krog (15.11.):** Polet - Milano; **6. krog (22.11.):** Roma - Polet; **7. krog (6.12.):** Polet - Vicenza; **8. krog (13.12.):** Polet - Padova; **9. krog (20.12.):** Verona - Polet.

Trener Poleta Dejan Rusanov

ARHIV

primorski_sport

facebook

CAMINando do Santiagoa

Camino de Santiago ali Jakobova pot: eden izmed najstarejših in najbolj poznanih romarskih itinerarijev, postaja iz leta v leto bolj poznan in obiskan. Vse od Srednjega veka se romarji podajajo na zahtevno popotovanje s končnim ciljem v mestu Santiago de Compostela, kjer se nahaja Jakobovo svetišče. Na Camino se je poleti odpravila tudi Kaja Koren (**na posnetku desno v beli majici**), tokratna šumova sogovornica. V tej številki boste torej, vsaj z mislimi, lahko koračili vse od Francije do španske Galicije in to kar brez potu in žuljev.

IDENTIKIT:

Ime in priimek: *Kaja Koren*

Starost: 25

Študij: *študentka veterinarske medicine*

Od kod odločitev, da boš prehodila Camino de Santiago?

Za Camino sem prvič slišala kot otrok, ko se je s poti vrnil družinski znanec. Potem sem nanj malo pozabila, v podzavesti pa je vedno ostala neka radovednost. Zavedla sem se, da poznam vedno več ljudi, ki so se podali na pot. Začela sem se malo bolj aktivno dokumentirati o Caminu in dejansko čakala na ne-

kakšen znak, ki bi mi rekel: Pojdi! No, znak je prišel od Nike, kolegice na fakulteti. Septembra lani sva se o tem slučajno pogovarjali in se potem par mesecev malo obotavljali, dokler nisva zasledili, da bo v Študentskem naselju potopisno predavanje o izkušnji na Caminu. Šli sva na predavanje in ko sva zapustili dvorano, je Nika samo rekla: Greva, zdaj ali nikoli več. Med potjo sva potem spoznali ogromno ljudi, s katerimi sva se družili ob večerih. Zjutraj sva na začetku večinoma hodili sami, vse dokler se nama ni po 13 dneh pridružila Nicol iz okolice Pulja, ki je postala, kot je sama rekla, najina »Camino sister«. Bile smo za vse zelo zanimiva trojica, saj ni bilo vsem prav jasno, kako to, da se tako dobro razumemo, če pa ne govorimo istega jezika.

Katero izmed različnih možnih poti sta izbrali?

Odločili sva se za Camino francès, s štartom iz Saint Jean Pied de Porta v Franciji (797 km od Santiaga de Compostela), ki je hkrati najbolj znana in tudi najbolj obiskana pot. Prva etapa prečka Pireneje. Preko manjših in večjih prelazov, gorskih pašnikov in gozdov prideš iz Francije v špansko deželo Navarra in potem se pot nadaljuje čez tri druge regije: La Rioja, Castilla y Leon ter Galicija. Štartali sva 17. avgusta in na cilj prišli 16. septembra, s tem da sva v glavnem sledili etapam, ki jih predlaga večina vodnikov.

Kaj pa sama priprava na odhod?

Pravzaprav ni bilo nobene konkretne priprave. Fizično sem sicer aktivna, v Ljubljani tečem in hodim na Rožnik s psom, ampak to je tudi vse. Pogoj za odhod je bil, da pred avgustom zaključim vse študijske obveznosti, kar mi ni dovoljevalo daljših treningov. Najpomembnejše je bilo to, da sem si dovolj zgodaj nabavila lahke pohodniške čevlje, ki sem jih obula praktično vsakič, ko sem šla iz hiše. Še spala bi v njih, samo zato, da bi se nanje privadila. Pa so me vseeno ožulili.

V zapisih romarjev se večkrat pojavljajo ravno boleči opisi štetja žuljev. Drugi pa pogosto beležijo, kako so morali med potjo odvreči večji del prtljage...

Že prvi večer naju je z Niko »hospitalero« v prenočišču malo prestrašil, da imava prevelike in pretežke nahrbtnike. Dejansko nisva mogli razumeti, kaj naj bi bilo v nahrbtniku odveč. S časom pa sva nehali skrbeti, prvič ker sva s svojima nahrbtnikoma takoj prešli v pravo simbiozo, drugič, ker sva videli, koliko nepotrebnih stvari drugi nosijo s sabo; od celih setov ličil do treh parov telovadnih copat. Tako da je vse prišlo nazaj z nama domov in je potem doma mogoče romalo v smeti. Kar se tiče žuljev, pa Nika in Nicol nista imeli praktično niti enega, jaz pa na vsakem prstu po enega, pa še med prsti in seveda na petah. Dobila sem celo žulje na žuljih. Vsak večer sem imela svoj ritual raz-

kuževanja in povijanja. Sicer pa sem mirno hodila s svojimi žulji, tako da so se proti koncu že začeli celiti in jih je bilo vedno manj. V glavnem, mislim da za žulje ni nobenega skrivnega recepta ali magičnih čevljev. Pomaga pa, če zanje preprosto nehaš skrbeti, saj potem, ko dobiš novega, postane stvar že smešna!

Kako bi nam opisala vsakdan pohodnika?

Vsak si pot zamisli po svoje. Recimo, da je najino vodilo bilo: pustiva se presenetiti. Z Niko sva skušali čim manj vnaprej planirati in vse sprejemati z nasmehom (tudi dež!). Še sedaj se druga drugi čudiva, kako nama je to uspelo. Navadno sva se tudi z Nicol na pot odpravljali okrog 6.30. Zgodnje ure so se nam zdele najlepše za hojo. Proti koncu poti pa je jutranji mrak začel postajati malo problematičen in smo se na pot odpravljale malo kasneje. Ko smo enkrat prišle na cilj, smo si poiskale prenočišče in najprej vsakič letele pod tuš! Stuširane in kot prerojene, smo se lahko lotile pranja oblek in iskanja hrane, kar je lahko v manjših vasicah zaradi španske sieste velik problem! Sledil je navadno počitek in druženje z ostalimi romarji.

Številno romarjev vsako leto narašča. Pa vendar je vedno več takih, ki se odloči za pot iz nereguliranih razlogov...

Dejansko so romarji z izključno verskimi motivacijami manjšina. Da ne bo pomote, vernih ljudi je veliko, tudi mladih, precej jih hodi tudi med potjo redno k maši, ampak vera zanje na poti ni gonilna sila. Za veliko ljudi je motivacija recimo šport, zgodovinsko-kulturna plat poti ali pa druženje z novimi, zanimivimi ljudmi. Najlepše je to, da se na Caminu s človekom, ki si ga komaj spoznal, takoj povežeš, pa naj bo še taka razlika v starosti, v navadah in izkušnjah.

So se torej tvoja pričakovanja skladala s tem, kar si doživela?

dem evrov vstopnice?

Mogoče, vendar bi bilo težko, da bi tak film v svoji prefinjenosti privlačil zares velike množice, če ne bi imel nečesa več, nečesa, kar po svoji lahko navduši vsakogar. Kajti kljub svoji posebnosti in ekscentričnosti je ta celovečerec enak ostalim zgodbam o junakih, ki se borijo proti slabim – ali bolje rečeno: slabšim. Striptizete in pijanci se namreč v končni fazi borijo za pravičnost, proti izkoriščanju, in, za kolikor lahko zveni absurdno, proti nepotrebnemu nasilju. Protagonisti so daleč od tega, da bi bili kot Kapetan Amerika ali V iz V for Vendetta, kljub temu pa so heroji. Anti-heroji, pravzaprav. V fikcijskem najslabšem možnem mestu Sin city se kljub vsemu najde kdo, ki se upre višjemu slabemu, čeprav je sam po svoje »slab«. In ljudem je všeč verjeti, da, čeprav te to mesto – pravzaprav ta naš svet – ali pogubi ali umaže, nekaj dobrega, neke, ostane.

Veliko nisem pričakovala, saj me je bilo strah, da bi bila razočarana. Glede na to, da je bila to do tega trenutka najlepša izkušnja mojega življenja, se mi zdaj tega ni treba več bati. Pot doživljam 100%, s telesom in dušo. Vsak občutek je emfatičen, z vsakim korakom, vsakim žuljem, vsako solzo, srečo ali žalosti, vsakim nasmehom občutiš življenje. Zavedaš se življenja in zavedaš se, da je lepo.

Če bi morala med številnimi trenutki izbrati najlepšega oz. najtežjega?

Res sem trpela, ko sem imela žulje, pa verjetno tudi vneto tetivo, in smo hodili po pokrajini Meseta. Gre za pravo puščavo, o kateri Španci pravijo, da lahko tri dni gledaš za psom, ki teče, in ga boš še vedno videl. Tri ure sem zrla v zvonik etapnega cilja, ki je bil vedno enako daleč, kar me je tudi psihološko zdelalo. Najlepši spomin pa je gotova povezan s prihodom v Santiago. Ko smo se še vse zmedene odpravile od katedrale proti romarskemu uradu, so naenkrat z vseh strani prileteli prijatelji in nas objeli. Vsi smo si čestitali, jokali, se smejali, žareli smo. Občutek, da si del neke skupine in da imaš te »neznanke« v bistvu rad, je neprecenljiv. Najin cilj pa ni bil Santiago, ampak ocean. Z Niko sva v to prepričali tudi Nicol, tako da smo po prihodu v mesto, stalno imele občutek, da naša pot še ni končana. Tri dni potem, ko smo zagledale morje, smo vedele, da je zares konec. Konec, ki ne bi mogel biti lepši, saj je po treh dneh nalivov nad oceanom posijalo sonce.

Šepeta se - Šepeta se - Šepeta se - Šepeta se - Šepeta se - Šepeta se

Potrebuje (anti) heroje?

Pred dobrim tednom so tako v italijanskih kot slovenskih kinodvoranah začeli predvajati drugi film serije Sin city. »Mesto greha – Ženska za umret« temelji na istoimenskem grafičnem romanu, tako kot marsikateri drugi film, ki je izšel v zadnjih letih. Pri tem pa se od drugih kinematografskih verzij stripov zelo razlikuje, saj bode ta v oči tako želja po tem, da bi se delno obdržala grafična oblika, vključno s črno-belo tehniko (z izjemo barvnih poudarkov), kot tudi značilnosti glavnih junakov. Te bi namreč prej označili za antagoniste dobrih, premočrtnih junakov, ki so značilni za druge grafične novele. Ne glede na to, da so kinodvorane zares bile bolj polne, ko je izšel Iron Man ali Spiderman, vseeno pa ljudi privlači ta karikirano krvoločni noir film. Zakaj?

Za druge filme podobne narave, t.j. preno-se stripa na veliko platno, velja, da nas (super) heroji navdušujejo. Množice v realnem svetu, prav tako kot v filmskem, imajo potrebo po tem, da

nekdo udejanji ideje pravičnosti, ki jih ima skrajša vsak v srcu. Ker so taki junaki v realnosti odsotni, ali pa mogoče na počitnicah za nedoločen čas, nam naš kapitalistični svet ponuja filmsko različico uresničenih želja v milijonih variant. Imamo na razpolago izredno bogatega Iron Mana, pishološko kompleksnega Batmana, malo nerodnega Spidermana, božanskega Thora, itn. V raznorodnih kontekstih se vedno najde kdo, ki reši vse ljudi pred zlom. Pri čemer predstavljajo zlo po navadi drugi ljudje, seveda. V Mestu greha pa so glavni junaki prostitutke in nasilneži. Dobrih devetdeset odstotkov protagonistov bi lahko označili za alkoholizirane, kajenje sploh ni prepovedano in izražanje ni najbolj prefinjeno. Ti junaki pa so nam vseeno všeč. Ali se za tem skriva neizživeta sadistična žilica, ki nas žene k temu, da bi gledali tak film zgolj zaradi nešteti nasilnih scen? Ali pa so mogoče golote usodne ženske Eve Green lahko za koga razlog, da plača se-

RAI3bis

SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103
18.40 Čezmejna Tv: Primorska kronika
20.30 Deželni Tv dnevnik **20.50** TDD predstavlja, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

RAI1

6.10 Aktualno: Il caffè **6.30** 7.00, 8.00, 9.00, 11.00, 13.30, 16.30, 20.00 Dnevnik in vreme **6.45** Aktualno: UnoMattina **10.00** Storie vere **10.55** Rai Player **11.10** A conti fatti **12.00** Talent show: La prova del cuoco **14.05** Talent show: Dolci dopo il Tiggì **14.40** Show: Torto o ragione? **16.00** La vita in diretta **18.50** Kviz: L'Eredità **20.30** Nogomet: kvalifikacije za EP 2016, Italija – Azerbajdžan **23.20** Tv7

RAI2

7.00 Nad.: Heartland **7.40** Serija: Le sorelle McLeod **9.05** Nad.: Pasion Prohibida **9.50** 13.30, 23.35 Rubrike **11.00** I fatti vostri **13.00** 17.45, 18.20, 20.30, 23.30 Dnevnik in vreme **14.00** Detto fatto **16.15** Serija: Castle **17.00** SuperMax Tv **18.05** Športna rubrika **18.50** Serija: N.C.I.S. - Los Angeles **19.40** Serija: N.C.I.S. **21.00** LOL – Tutto da ridere **21.10** Serija: Criminal Minds **22.45** Serija: Under the Dome

23.45 Film: L'ultimo terrestre (zf, It., '11)

RAI3

6.30 Rassegna stampa **7.00** Tgr Buongiorno Italia **7.30** Tgr Buongiorno Regione **8.00** Talk show: Agorà **10.00** Mi manda RaiTre **11.00** Elisir **12.00** 14.00, 19.00, 0.00 Dnevnik in vreme **12.45** Pane quotidiano **13.10** Rai Cultura – Il tempo e la storia **14.50** Rubrike **15.15** Nad.: Terra nostra **16.00** Dok.: Aspettando Geo **16.10** Dok.: Geo **16.50** Nogomet: U21, Slovaška – Italija **20.00** Blob **20.15** Sconosciuti **20.35** Nad.: Un posto al sole **21.05** Film: La seconda notte di nozze (kom., It., '05) **23.00** Reportaža: I Dieci Comandamenti

RAI4

11.20 16.10 La vita segreta di una teenager americana **12.05** 16.55 Joan of Arcadia **12.55** Heroes **13.40** 20.20 Stargate Atlantis **14.25** 19.30 Rubrika **14.35** 19.35 Doctor Who **15.25** One Tree Hill **17.40** Novice **17.45** Robin Hood

21.10 Film: Limitless (triler, '11, i. B. Cooper) **23.00** Wonderland 2014 **23.15** Film: Watchmen (fant.)

RAIS

11.20 Glasba: Beethoven **12.40** Glasba: Ravel **13.00** I visionari **13.30** 20.30 Rubrika **14.40** I mecenasi della natura **14.40** Il popolo dei celi **15.40** Teatro in Italia **17.10** Roma: La nuova drammaturgia **17.40** Novice **17.45** 23.20 David Letterman Show **18.40** I giardini più belli del mondo **19.40** Sulle tracce di Marguerite Yourcenar **20.40** Pas-separtout **21.15** Dok. film: Soltanto il mare **22.10** Scaramouche Scaramouche

RAI MOVIE

11.50 Film: Gotti (dram.) **13.55** 17.25 Rubrika **14.05** Film: Leoni per agnelli (dram., '07, i. M. Streep, T. Cruise) **15.35** Film: La più bella avventura di Lassie **17.20** 0.50 Novice **17.35** Film: Rugantino (kom., It.) **19.30** Film: Pappa e ciccio (kom., It.) **21.15** Film: Doppio inganno (triler, '91) **23.05** Film: Any Day Now (dram., '12)

RAI PREMIUM

11.45 Nad.: Lasciati amare **13.15** Nad.: Un posto al sole **14.15** 21.15 Nad.: Terra Nostra **15.15** Nad.: Betty la Fea **16.00** Serija: La nave dei sogni **17.40** Aktualno: Anica – Appuntamento al cinema **17.45** Rubrika **17.50** Serija: Il commissario Rex **19.35** Novice **19.40** Nad.: Potere e passione **20.25** Nad.: Topazio **22.10** Nad.: Un medico in famiglia **23.10** Made in Sud

RETE4

6.50 Serija: Zorro **7.20** Serija: Hunter **8.15** Nad.: Cuore ribelle **9.40** Serija: Carabinieri **10.45** Ricette all'italiana **11.30** 18.50 Dnevnik, vreme in prometne informacije **12.00** Serija: Detective in corsia **13.00** Serija: La signora in giallo **14.00** Lo sportello di Forum **15.30** Ieri e oggi in Tv **16.35** Film: La battaglia dei gignati **19.35** Nad.: Tempesta d'amore **20.30** Nad.: Il segreto **21.15** Aktualno: Quarto grado

CANALES

6.00 Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vreme, borza in denar **8.45** Show: Mattino cinque **11.00** Aktualno: Forum **13.00** 20.00 Dnevnik in vreme **13.40** Nad.: Beautiful **14.15** Nad.: Centovetrine **14.45** Talk show: Uomini e donne **16.15** 21.10 Nad.: Il Segreto **17.00** Talk show: Pomeriggio cinque **18.45** Kviz: Avanti un altro! **20.40** Show: Striscia la notizia – La voce dell'indecenza **23.10** Serija: Il principe – Un amore impossibile

ITALIA1

7.05 Nan.: La vita secondo Jim **7.30** Nan.: Mike & Molly **8.25** Serija: The Closer **10.25** Serija: Person of Interest **12.25** 18.30 Dnevnik in vreme **13.00** Športna rubrika **14.05** Nan.: Simpsonovi **14.35** Nan.: Futurama **15.00** Nan.: 2 Broke Girls **15.50** Nan.: The Big Bang Theory **16.45** Serija: Chuck **19.20** Serija: C.S.I. - New York

21.10 Film: Pirati dei Caraibi – Oltre i confini del mare (pust., '11, i. J. Depp, P. Cruz) **23.40** Show: Le lene

IRIS

11.35 Film: Due mafiosi contro Goldfinger (kom.) **13.30** 19.10 Serija: Hazzard **15.35** Film: Professionisti per un massacro (western) **17.20** Film: Gli invincibili tre (pust.) **21.00** Film: The River Wild – Il fiume della paura (triler, '94, i. M. Streep, K. Bacon) **23.30** Film: Greystoke – La leggenda di Tarzan, il signore delle scimmie (pust.)

LA7

7.00 7.55 Omnibus **7.30** 13.30, 20.00 Dnevnik **9.45** Coffee Break **11.00** L'aria che tira **14.00** Kronika **14.40** Serija: Il commissario Maigret **16.30** Film: La libreria del mistero **18.10** Serija: Il commissario Cordier **20.30** Otto e mezzo **21.10** Crozza nel Paese delle Meraviglie **22.40** Bersaglio mobile

LA7D

6.30 11.50 I menù di Benedetta – Ricetta Sprint **7.40** 14.05 The Dr. Oz Show **8.30** 12.55, 18.55 Dnevnik **8.50** 12.00, 13.05 I menù di Benedetta **10.00** 19.00 Cuochi e fame **16.50** SOS Tata **21.10** Film: Un tocco di zenzero (kom.) **23.10** La mala educaxxion

TELEQUATTRO

7.00 Sveglia Trieste! **8.30** Dok.: Luoghi magici **12.45** Rotocalco Adnkronos **13.00** Le ricette di Giorgia **13.20** 17.30, 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik **13.45** Rubrika: Qui studio a voi stadio **18.00** 19.00, 23.30, 23.55 Trieste in diretta **18.30** 20.00 Aspettando la Barcolana **21.00** Ring

LAEFFE

13.45 19.45 Novice **14.00** 17.55 Serija: Jamie – Ricette a 5 euro **15.00** Serija: L'archeologo vagabondo **15.30** Serija: Il cercatore di tesori **16.00** Grand Designs **17.00**

20.15 Serija: Racconti dalle città di mare **18.50** Serija: Bourdain – Cucine segrete **19.55** Dalla A a LaEffe

21.10 Film: Big Fish – Le storie di una vita incredibile (fant., '03, r. T. Burton) **23.10** Serija: The Paradise

CIELO

12.00 Hell's Kitchen **13.00** 14.30, 15.30 MasterChef **13.30** 17.30 Buying & Selling **15.15** Novice **16.30** 18.30 Fratelli in affari **19.15** Serija: Affari al buio **20.15** Serija: Affari di famiglia **21.10** MasterChef Spagna **23.00** Le ragazze di Phnom Phen

DMAX

12.20 Chicago in affari **13.15** Affare fatto! **14.05** 20.20 Banco dei pugni **15.00** Turtleman **15.50** I peggiori tatuaggi d'America **17.40** 23.40 Affari a quattro ruote **18.35** I maghi delle auto **19.30** Affari a tutti i costi **21.10** Swords **22.00** Caccia all'uomo **22.50** Nudi e crudi

SLOVENIJA1

6.00 Kultura **6.05** Odmevi **6.55** Dobro jutro **10.35** Ugriznimo znanost **11.05** Prava ideja! **11.55** Panoptikum **13.00** 15.00, 17.00, 18.55, 22.40 Poročila, športne vesti, vreme **13.30** Tarča **15.10** Mostovi – Hidak **15.50** Dok. serija: Village folk **16.00** 18.35 Otroški program: OP! **16.30** Kaj govoriš? **17.25** Alpe-Donava-Jadran **17.50** Eko utrinki **18.00** Nan.: Izjemne dogodivščine Sama Foxa **18.25** Infodrom **19.30** Slovenska kronika **20.00** Slovenski poždrav **21.25** Na lepše **22.00** Odmevi **22.30** Volitve 2014 **23.10** Polnočni klub

SLOVENIJA2

6.00 9.00 Infokanal **7.00** Otroški program: OP! **8.40** Dok. odd.: Megabiti energije **8.50** Infodrom **10.45** Dobro jutro **13.20** 19.05 Točka **14.55** Osmi dan **15.35** Žogarija **16.10** Mostovi - Hidak **16.40** Pričevalci **18.10** Dok. odd.: Kafka – zadnji proces **20.00** Nogomet: kvalifikacije za EP 2016 **20.35** Nogomet: Wales – Bosna in Hercegovina, prenos **22.35** Nad.: INXS – Glasba in prijateljstvo **23.25** Film: Luna

KOPER

13.55 Dnevni program **14.00** Čezmejna Tv – Deželne vesti **14.20** Evronovice **14.30** City Folk **15.00** Veselje je... **15.30** Film: Zlate steze (dram.) **17.00** Dogodki **17.15** Glasba zdaj **17.30** Sredozemlje **18.00** Zlatko Zakladko **18.25** Ugriznimo znanost **18.35** Vremenska napoved **18.40** Primorska kronika **19.00** 22.00 Vsedanes - Tv dnevnik **19.25** Šport **19.30** Ciak Junior **20.00** Potopisi **20.30** Istra skozi čas **21.05** Jazz koncert **22.15** Arhivski posnetki **23.05** Poletni festival 2014 **23.35** Avtomobilizem **23.40** Kino premiere

TV PRIMORKA

8.00 11.00, 14.00, 17.00 Tv prodajno okno **8.30** Pravljica **8.45** 11.30, 14.30 Videostrani **17.30** Besede miru **18.00** Dedek pripoveduje: Aladin **18.20** Drugačne zvezda **18.50** Gledališka predstava: Dobitek **20.00** Na Postojnskem **20.30** Lokalne volitve 2014 **21.30** Radovna – dolina, reka in ljudje **22.00** Glasbeni večer, sledita Tv prodajno okno, Videostrani

POP TV

6.00 Risane in otr. serije **7.25** Serija: Posel mojega življenja **8.20** 9.30, 10.40, 11.50 Tv prodaja **8.35** 14.50 Serija: Queen Latifah show **9.45** 15.45 Nad.: Barva strasti **10.55** 16.45 Nad.: Sila **12.05** 17.55 Nad.: Vrtinec življenja **13.00** Serija: Mentalist **13.55** Serija: Lepo je biti sosed **17.00** 18.55, 21.20 Novice in vreme **20.00** Serija: Gostilna išče šefa **21.50** Film: Je ali ni? (kom., '97, i. K. Kline) **23.15** Eurojackpot **23.40** Film: Lov na čarovnice

KANAL A

6.50 13.00 Risanke **8.25** 18.55 Serija: Alarm za Kobra 11 **9.15** 13.50 Serija: Revolucija **10.05** 16.40 Serija: Dva moža in pol **10.35**

Petek, 10. oktobra
La 7d, ob 21.10

Un tocco di zenzero

Grčija - Turčija 2003

Režija: Tassos Boulmetis

Igrajo: Georges Corraface, Ieroklis Michaelidis in Renia Louizidou

Fanis se je rodil v Istanbulu, a že dolgo let živi v Atenah, kjer je diplomiral iz astrofizike. Ko mu umira dedek, se mladi znanstvenik vrne v staro domovino. Tam se preda neprijetnim spominom na izgon družine iz Istanbula. V dedkovi prodajalni začimb je namreč preživel veliko časa, se z njim pogovarjal o zvezdah in tiste dni hrani v posebno lepem spominu.

Leta 1964 so bili iz Turčije izgnani vsi Grki. Njegov oče je kot Grk moral oditi in Fanis je šel z njim. Dedek pa je imel turški potni list in je lahko ostal. Zdaj se tako Fanis vrača na kraj svojega otroštva, k okusom in vonjem, ki jih povezuje s spominom na srečne in brezskrbne dni.

VREDNO OGLEDA

Lastnik:

Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst

Izdajatelj:

Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380,
fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6,

tel. 040 7786300, faks 040 7786339

email: trst@primorski.eu

Gorica, Ul. Garibaldi 9,

tel. 0481 356320, faks 0481 356329

email: gorica@primorski.eu

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28,

tel. 0432 731190, faks 0432 730462

Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510,

fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>

Naročniško - prodajna služba

Trst, Ul. dei Montecchi 6,

tel. 040 7786300, faks 040 7786339

Gorica, Ul. Garibaldi 9,

tel. 0481 356320 faks 0481 356329

Cena: 1,20 €

Celoletna naročnina za leto 2014 230,00 €

Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,20 €

Letna naročnina za Slovenijo za leto 2014

230,00 € plačljiva preko DISTRIEST doo,

Partizanska 75, Sežana,

tel. 05-7070262, fax. 05-7300480

transakcijski račun pri banki SKB D.D. v

Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne

prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE

Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.

www.tmedia.it

GORICA, ul. Malta 6

TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI

advertising@tmedia.it

Brezplačna tel. št. 800129452

Iz tujine +39.0481.32879

Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina

1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €,

finančni in legalni 92,00 €,

ob praznikih povšek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI

oglasit@tmedia.it

Brezplačna tel.št. 800912775

Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 €

na besedo; nekomercialni oglasi po formatu,

osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale

na besedo. DDV - IVA 22%

Registriran na sodišču v Trstu

št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze

časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen

v Evropsko zvezo

manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi

Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence

v tujini

in v zvezi s tem

izdajanje

in v zvezi s tem

izdajanje

in v zvezi s tem

izdajanje

in v zvezi s tem

izdajanje

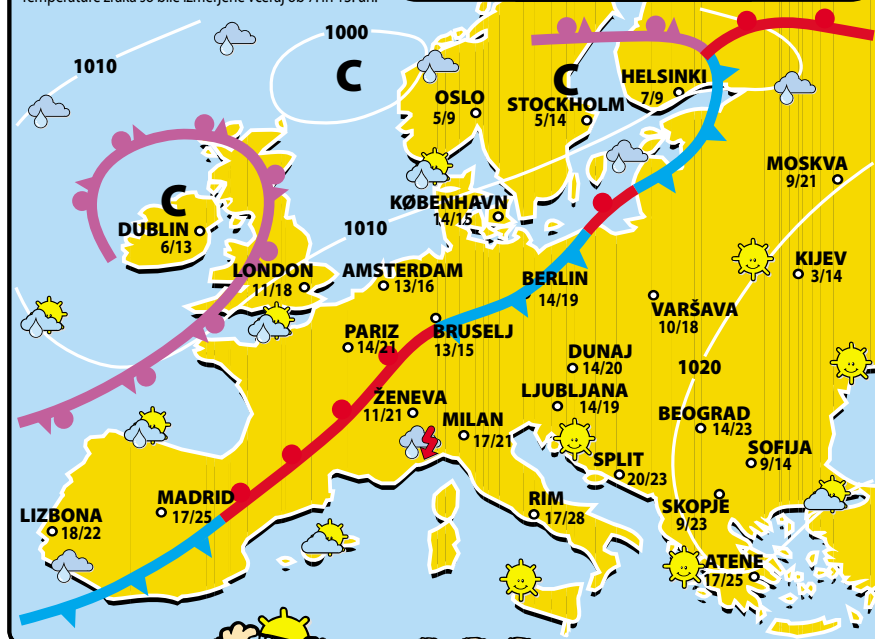
in v zvezi s tem

izdajanje

VREMENSKA SLIKA

Vremenska napoved
Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije
in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER
Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7. in 13. uri.

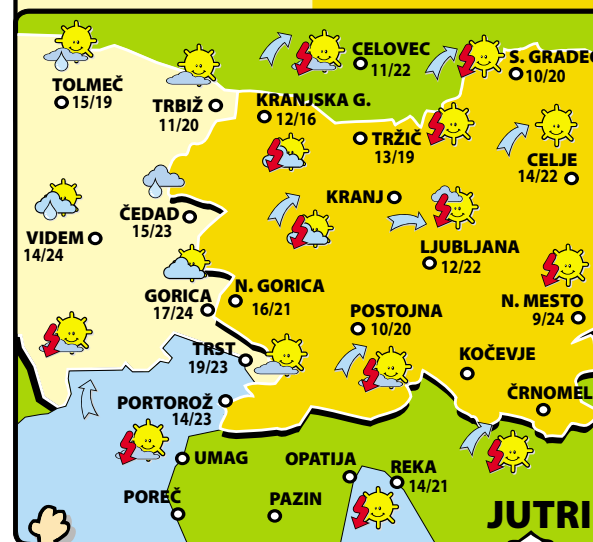
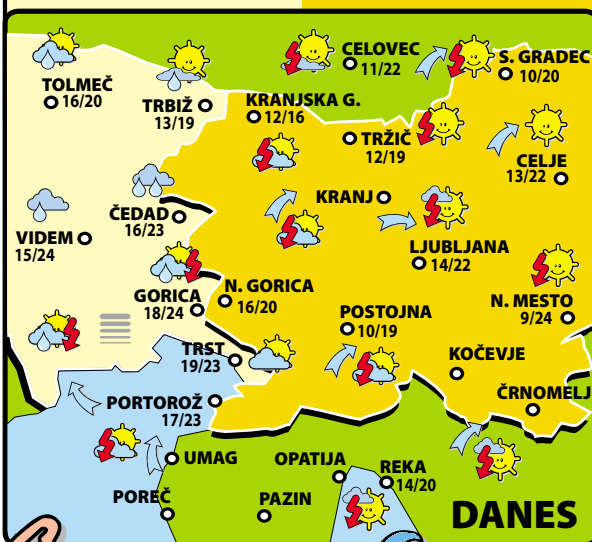
Nad severnim Atlantikom, zahodno Evropo in Skandinavijo je obsežno ciklonsko območje, nad vzhodno Evropo in Balkanom pa območje visokega zračnega tlaka. Z jugozahodnim vetrom doteka nad naše kraje iznad Sredozemlja tople in razmeroma vlažen zrak.

Še bo oblačno in spremenljivo vreme. Ozračje bo vlažno in ponekod po deželi bo še občasno deževalo. Ob morju bo pihal zmeren veter iz jugovzhoda.

V zahodni Sloveniji bo zmerno do pretežno oblačno, občasno bo ponekod deževalo. Drugod bo pretežno sončno. Še bo pihal jugozahodni veter. Najnižje jutranje temperature bodo od 8 do 16, najvišje dnevne od 18 do 23, ob morju in v vzhodni Sloveniji do okoli 25 stopinj C.

Jutri bo dopoldne oblačno. Še bo deževalo bodisi v hriboh kot tudi po nižinah. Ob morju se bo v popoldanskih urah razjasnilo.

Jutri bo v zahodni Sloveniji spremenljivo do pretežno oblačno, v zgornjem Posočju bo občasno še rahlo deževalo. Drugod bo pretežno sončno. Pihal bo jugozahodni veter.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 7.14 in zatone ob 18.29
Dolžina dneva 11.15

LUNINE MENE
Luna vzide ob 19.49 in zatone ob 10.32

NA DANASŠNJI DAN
1970 – Ponekod v notranjosti Slovenije se je temperatura zraka v sončnem vremenu dvignila najvišje v oktobru po letu 1950. V Novem mestu se je segrelo do 27,4 °C, v Ljubljani do 26,9 °C, na Golniku pri Kranju do 26,5 °C, na Vrhniki do 26,1 °C, v Bovcu do 25,1 °C in na Planini pod Golico do 22,5 °C.

PLIMOVANJE
Danes: ob 3.59 najnižje -38 cm, ob 10.14 najvišje 54 cm, ob 16.48 najnižje -56 cm, ob 22.54 najvišje 33 cm.
Jutri: ob 4.29 najnižje -30 cm, ob 10.40 najvišje 48 cm, ob 17.21 najnižje -51 cm, ob 23.30 najvišje 26 cm.

MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 21,1 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C
500 m18
1000 m15
1500 m12
2000 m9
2500 m7
2864 m5
UV indeks ob jasnem vremenu po nižinah doseže 4; v gorah 5.

Dragocene fotografije, ki jih je ustvaril Churchill

LONDON - Več deset slik, ki jih je ustvaril najpomembnejši britanski državnik 20. stoletja Winston Churchill, so po smrti njegove najmlajše hčerke ponudili v last Veliki Britaniji. Slike so na ogled v družinskem domu Churchillovih v Chartwellu, Lady Mary Soames pa je v svoji oporoki zapisala, da si želi, da bi umetnine tam tudi ostale. V Chartwellu so slike razstavljene, odkar je družinski dom Churchillovih leta 1966, leto dni po državnikovi smrti, vrata odprla za javnost. »Slike so državni zaklad velike zgodovinske in umetniške vrednosti,« je dejal umetnostni zgodovinar David Coombs. Pogosta tema Churchillovih slik je njegovo zasebno življenje, med drugim družinski trenutki ter njegova ljubezen do vrtnarjenja in počitnikovanja po svetu, predvsem v Franciji.

Slovenski maček Tom se odpravlja v Hollywood

LJUBLJANA - Igre za mobilne naprave Govoreči maček Tom in prijatelji slovenskega podjetja Outfit 7 so te dni presegle dve milijardi prenosov, so sporočili iz podjetja. Animirani liki bodo v kratkem prišli tudi na velika platna v obliki animiranega družinskega filma. Film bodo pripravili v sodelovanju z ameriško družbo Mythology Entertainment. Kot producenta bosta sodelovala James Vanderbilt in Brad Fischer, znana po uspešnicah Neverjetni Spider-Man, Zlovesči otok in Črni labod. Kot izvršni producent bo pri filmu sodeloval tudi soustanovitelj podjetja Outfit 7 Samo Login. Igra Govoreči maček Tom je v prvi različici luč sveta ugledala leta 2010.

PALESTINA - Na veliki rimski manifestaciji tudi skupina Judov, ki odklanja zasedbo palestinskih ozemelj

»Antisionizem ni anitisemitizem«

V pripravah na vsedržavno manifestacijo za Palestino, smo se vsi, ki na različne načine stojimo ob strani palestinskemu ljudstvu, spraševali, če bo Koordinacijski odbor, ki združuje predstavnike Palestincev, ki živijo v Italiji, uspel v svoji želji, da se o tragediji Gaze in o zahtevah palestinskega ljudstva spregovori na vsedržavni ravni. Poročanje o veliki tragediji in zatiranju na Zasedenih ozemljih se je nehalo takoj po razglasitvi premirja, kot bi bile grozne posledice izbrisane. Mrtvi, ki so ostali pod ruševinami, ranjeni, brezdomci, nadaljevanje razlašanja zemlje, zaprtje vseh prehodov za Gazo, zapiranje vidnejših predstavnikov, ubijanje posameznikov, vdiranje v vasi in mesta ... vse je šlo v pozabo. Na srečo je bil naš strah odveč. V Rim se nas je 27. septembra zgrnilo res veliko, a dokler nismo videli na lastne oči velike množice, ki je od vsepovnosti prihajala na zbirno točko, nismo popolnoma verjeli v uspeh manifestacije.

Od konca osemdesetih let se nisem udeležila večjih manifestacij na državni ravni in ko sem videla nepregledno množico sem v sebi ponovno začutila ponos, da spadam med tiste italijanske državljane, ki jim ni vseeno kaj se dogaja ljudem, ki živijo življenje, ki ni vredno človeka. Palestinsko ljudstvo je eno teh.

Obstali smo nad izredno velikim številom združenj, gibanj, institucij, veliko manj pa je bilo predstavnikov političnih stran in osebnosti, zelo malo je bilo občin, med sindikati so bili navzoči le vsedržavna organizacija CGIL in njeni krajevni odbori ter manjše sindikalne organizacije. Manifestacija je bila nasploh manifestacija leve in tisoči, ki

so s svojo prisotnostjo preplavili rimske ulice, so dokaz, da levičar, taka kot si jo včasih zamišljamo, še obstaja.

Med nasmejanimi obrazi je bilo tudi nekaj takih, ki so bili zelo resni in zaskrbljeni. To so bili zastopniki vsedržavnega združenja Palestincev v Italiji. Na letake so zapisali: »Vsi Palestinci, ki živimo v Italiji, odklanjamo vsa fašistična gibanja, antisemite in rasiste. Odločno odklanjamo vsak poizkus, da bi antisionizem razumeli kot antisionizem.« Ob vsem, kar se dogaja, pa je strah pred izgredi in provokacijami bil velik. Teh ni bilo. Ob zaključku manifestacije so se tudi njihovi obrazi sprostili.

Srečanje je na takih manifestacijah veliko. Srečaš prijatelje, ki jih poznaš ali si z njimi vsaj v spletnem stiku. Najbolj sem se razveselila srečanja s skupino Židov, ki delujejo v omrežju ECO (Ebrei contro l'occupazione – Judje proti zasedbi). Bila sem njihov gost in tudi v povorki sem bila del njihove majhne skupine. To gibanje je prisotno v Evropi in obeh Amerikah (samo med znanimi kriminalnim napadom na Gazo je v Združenih državah pristopilo k gibanju okoli 50.000 novih somišljenikov). V Italiji ni tako; gibanje šteje le okoli 50 članov. Simona Sermoneta in Schmuel Gertel sta duši gibanja, predstavnika tistih Židov, ki Izrael zapuščajo zaradi nevdržnih razmer in glasno povedo, da se z izraelsko politiko ne strinjajo. Njihovo življenje postane izredno težko: osamljenost, šikaniranje, grožnje ... le maloštevilni vzdržijo tak pritisk. O teh Židih vemo malo ali nič.

Simona je hči rimskih Židov in je v Izraelu živela celih 34 let. Schmuel, njen mož, je kanadski Žid (njegove ko-

Utrinek z rimske manifestacije

renine so slovanske) in je v Izraelu živel 21 let. Oba sta visoko izobražena in njuno življenje bi bilo lahko brezskrbno, če ne bi postala aktivna v gibanju, ki se v Izraelu bori proti zasedbi palestinske zemlje. Ko je vse postalo nevdržno, sta s hčerko zapustila Izrael. Simona je bila tako pretresena, da je skoraj leto dni opustila vsako aktivnost, Schmuel pa se je takoj pridružil italijanski skupini Židov in nadaljeval s svojim delovanjem. To je usmerjeno predvsem v nasprotovanje groznega rasizma, ki ga sionisti izvajajo v imenu vseh Židov in s tem ponovno oživljajo antisionizem. Glede prihod-

nosti nista optimista: samo z drugačno politiko večjih zaveznikov Izraela (beri ZDA), bi lahko upali v nov mirovniški proces. Ta njun pesimizem pa nikakor ne vpliva na željo, da bi se kot človeški bitji borila za spremembe. Izredno sta razočarana nad dejstvom, da sredstva javnega obveščanja tako malo poročajo o Židih, ki se z ostalimi naprednimi silami v svetu borijo za pravice vseh zatiranih, naj bodo to delavci, priseljenci ali Romi in seveda za okolje. Mreža ECO je povsod prisotna, a jo le malokrat omenjajo. Optimista pa sta v pristopom v gibanje vseh tistih Židov, ki se zavedajo, kam vodi

izraelska politika, a si ne upajo tega javno povedati. O vsem tem smo se pogovarjali med sprevedom po rimskih ulicah. Seveda nisem mogla mimo vprašanja, kako člani njunih družin, ki so ostali v Izraelu, gledajo na njiju. Brez zadrege sta Simona in Schmuel povedala, da se o aktivizmu le malo pogovarjajo tudi zato, ker je veliko bratov in sester, ki so posamezno vzeti izredni ljudje, pristali na nasprotnem bregu, to pomeni, da so postali skrajneži. Prav med tem pogovorom je mimo prišlo mlado dekle, ki je v roki nosilo majhen karton z napisom »Restiamo umani«. Schmuel se je nasmehnul: »V tem slogu je beseda "umano – človeški" mišljena kot "dober", a človek že po naravi ni dober. Vsi imamo v sebi veliko krhkosti in strahu pred osamljenostjo, zato sledimo množici in vodjem, ki so največkrat vse prej kot humani; povečini se vsi odločamo za razdelitev človeštva na "mi" in "oni", na "naše" in "njihove"; pogledimo samo zgodovino! To geslo se mi res zdi smešno. Vsi ljudje morajo delati na tem, da spremenijo svoje mišljenje in morda bodo tako postali vsaj za malenkost človeški.«

Zamislila sem se nad to razlago, a ne za dolgo; tisoči, ki so stopali z nami v povorki po rimskih ulicah, so prav gotovo v sebi odkrili nekaj humanosti. Manifestacija v Rimu je izpričala dejstvo, da bodo Palestinci ostali na svoji zemlji in se bodo velikim žrtvam navkljub borili za svoje pravice. Na žalost so italijanska sredstva obveščanja pokazala malo humanega zanimanja za izreden trud, ki so ga palestinske ženske in moški, ki živijo v Italiji, vložili v organizacijo srečanja v Rimu.

Odeina Zupin